153.7
ณ 311 ส
ร.2

บริจาค

รายงานการวิจัย

เรื่อง

สมบัติผู้ดี : ประเด็นบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตามการรับรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3

JZ 1252

โดย

ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2549

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์) ประจำปี 2548

ร 350135

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนและร่วมมือจากหน่วยงาน และบุคคลหลายฝ่ายที่สมควรกล่าวถึง คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่จัดสรรทุนอุดหนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี 2548 ให้ใช้ในการทำการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้เป็นเบื้องต้น ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวชช, อาจารย์อรวรรณ สัมมาพันธ์, อาจารย์สุจริต บัวพิมพ์ และอาจารย์วิลาวัลย์ จำรูญโรจน์ ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยให้ด้วยไมตรีจิต

ขอขอบคุณโรงเรียนเตรียมทหารที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเรืออากาศเอกทินวัฒน์ กาญจนกุญชร เป็นผู้ดำเนินการให้อย่างเรียบร้อยสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ

ขอขอบใจกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร และนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ตอบแบบสอบถามให้ด้วยความเต็มใจ

ขอขอบคุณอาจารย์ธานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล ที่ช่วยสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยให้ด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว

หวังว่าเนื้อหาสาระของรายงานการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์แก่วงการศึกษาตามสมควร โดยเฉพาะแก่การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

มกราคม 2549

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สมบัติผู้ดี : ประเด็นบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตามการรับรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3

ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์
สาขาวิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ทำวิจัย : 2549

คำสำคัญ : สมบัติผู้ดี, วิชาชีพ, วัฒนธรรมไทย, การฝึกหัดครู, การศึกษาบัณฑิต, เตรียมทหาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ใน 7 ประเด็น ได้แก่ ความสำคัญต่อสังคมไทย ความจำเป็นต่อวิชาชีพ การแสดงออก การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหารใน 7 ประเด็นข้างต้น

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 แยกเป็น นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) 134 คน และนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) 118 คน และนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 (ค) 160 คน

การเก็บข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความครอบคลุมเนื้อหา "สมบัติผู้ดี" 10 ด้าน โดยในส่วนของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) ได้นำไปให้ตอบ และเก็บคืนด้วยผู้วิจัยเอง และนิสิตกลุ่มนี้จะเป็นผู้เก็บข้อมูลจากนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) ให้อีกทอดหนึ่ง (นิสิตทั้ง 2 กลุ่มนี้ ให้ข้อมูลในอดีตของตน เมื่อครั้งศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ส่วนนักเรียนเตรียมทหาร (ค) อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการศึกษาระดับการรับรู้ ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยมาจัดเป็นระดับ ในส่วนของการเปรียบเทียบการรับรู้ ตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวม

1.1 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) รับรู้ว่ามีความสำคัญต่อสังคมไทยในระดับสูง

1.2 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) รับรู้ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพของตนในระดับสูง

1.3 นิสิตฯ (ก) และนิสิตฯ (ข) แสดงออกในระดับปานกลาง นักเรียนฯ (ค) แสดงออกในระดับสูง

1.4 นิสิตฯ (ก) และนิสิตฯ (ข) เรียนรู้ จากบ้านโดยการสั่งสอนในระดับปานกลาง นักเรียนฯ (ค) เรียนรู้ในระดับสูง

1.5 นิสิตฯ (ก) และนิสิตฯ (ข) เรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างในระดับปานกลาง นักเรียนฯ (ค) เรียนรู้ในระดับสูง

1.6 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) เรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนในระดับปานกลาง

1.7 นิสิตฯ (ก) และนิสิตฯ (ข) เรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างในระดับปานกลาง นักเรียนฯ (ค) เรียนรู้ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี"

2.1 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) รับรู้ว่ามีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

2.2 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) รับรู้ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน และแตกต่างกัน 4 ด้าน

2.3 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) แสดงออกแตกต่างกัน 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน

2.4 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) เรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน แตกต่างกัน 5 ด้าน

2.5 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) เรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน แตกต่างกัน 7 ด้าน

2.6 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) เรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน แตกต่างกัน 5 ด้าน

2.7 นิสิตฯ (ก) นิสิตฯ (ข) และนักเรียนฯ (ค) เรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างแตกต่างกันทุกด้าน

Abstract

Title : Gentle Manners in Thai Context : Some Professional Issues as Perceived by Srinakharinwirot University Education Freshmen and Senior Pre – cadets

Author : Assoc. Prof. Dr.Natthapong Charoenpit
Department of Secondary Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

Year : 2006

Keywords : manners, gentle manners, Thai culture, teacher education, education students, pre – cadets

This survey research was conducted under two objectives : 1) to investigate levels of students' perceptions on seven issues regarding the Code of Gentle Manners in Thai context; significance, necessity, overt behavior, home – based learning by verbal mode, home – based learning by modelling, school – based learning by verbal mode, and school – based learning by modelling and 2) to compare the seven perceptions by types of students.

Resources of research data comprised 134 education students (SE), 118 para – education students (PE), and 160 pre – cadets (PC). All were the 2004 enrollees of their respective institutions.

Data collection was achieved by employing the researcher – made questionnaires, covering 10 clusters of the Code of Gentle Manners in Thai context. Those of the education students were gathered by the researcher, of the para – education students by the education students (responses of these two groups were dated back to their high school time), and of the pre – cadets by their volunteer instructor. One hundred percent of the questionnaires were completely returned.

The data were analyzed through statistical approaches; arithematic means, standard deviations and level determinations were applied for the first research objective, while the One – way Analysis of Variance followed by the Scheffe's multiple comparisons were employed for the second objective.

Research findings were :

1. Level of perceptions regarding over – all Gentle Manners (GM's);

1.1 ES, PE and PC students perceived the GM's significance at 'high' level,

1.2 ES, PE and PC students perceived the GM's necessity at 'high' level,

1.3 ES and PE manifested overt – behaviors at 'moderate' level while PC did at 'high' level,

1.4 ES and PE learned the GM's through home – based verbal mode at 'moderate' level, but at 'high' level by PC,

1.5 ES and PE learned the GM's through home – based modelling at 'moderate' level, but at 'high' level by PC,

1.6 ES, PE and PC learned the GM's through school – based verbal mode at 'moderate' level and

1.7 ES and PE learned GM's through school – based modelling at 'moderate' level, but at 'high' level by PC.

2. Comparisons by types of students across ten clusters of the GM's;

2.1 perceptions of ES, PE and PC on GM's significance were not different across the ten clusters,

2.2 perceptions of ES, PE and PC on GM's necessity were not different across 6 clusters,

2.3 ES, PE and PC overt – behaviors were different across 9 clusters,

2.4 ES, PE and PC learning through home – based verbal mode were different across 5 clusters,

2.5 ES, PE and PC learning through home – based modelling were different across 7 clusters,

2.6 ES, PE and PC learning through school – based verbal mode were different across 5 clusters and

2.7 ES, PE and PC learning through school – based modelling were different across the ten clusters.

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

ประกาศคุณูปการ

บทคัดย่อ

Abstract

1 บทนำ 1

ภูมิหลัง 1

ความมุ่งหมายของการวิจัย 2

ความสำคัญของการวิจัย 3

ขอบเขตของการวิจัย 3

นิยามศัพท์เฉพาะ 4

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6

ผู้ดี 6

หลักสูตรการศึกษา 15

การรับรู้สู่การเรียนรู้ 38

บทบาทของครอบครัวต่อเยาวชน 40

บทบาทของโรงเรียนต่อเยาวชน 46

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 52

สมมติฐานการวิจัย 59

3 วิธีดำเนินการวิจัย 60

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 60

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 61

การเก็บรวบรวมข้อมูล 62

การวิเคราะห์ข้อมูล 63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและนักเรียนเตรียมทหาร	64
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและนักเรียนเตรียมทหาร	126
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	140
	สรุป	140
	การอภิปรายผล	144
	ข้อเสนอแนะ	155
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	155
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	156
บรรณานุกรม		157
ภาคผนวก		162

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงผลการวิจัยนำร่องกับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	58
2ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น “ความสำคัญต่อสังคมไทย”	65
2ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น ความสำคัญต่อสังคมไทย	70
3ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นความจำเป็นต่อวิชาชีพ	73
3ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น ความจำเป็นต่อวิชาชีพ	78
4ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นระดับการแสดงออก	82
4ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น ระดับการแสดงออก	87
5ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการ สั่งสอน	91
5ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน	96
6ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการ เห็นแบบอย่าง	100
6ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง	105
7ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดย การสั่งสอน	109
7ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน	114
8ก	แสดงระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดย การเห็นแบบอย่าง	118
8ข	แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็น การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

9 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นความสำคัญต่อสังคมไทย 127

10 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นความจำเป็นต่อวิชาชีพ..... 128

11 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นระดับการแสดงออก..... 130

12 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 132

13 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 134

14 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน..... 136

15 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ “สมบัติผู้ดี” ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง 138

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

วัฒนธรรมในฐานะเอกลักษณ์ของชาติมีความสำคัญยิ่งกว่าเอกราชของรัฐ ดังความในพระนิพนธ์ของพระเจ้าวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เรื่อง เอกราชและวัฒนธรรมในชุมนุมจุลจักรสาร (2493 : 384 – 398) ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ชาติทั้งหลายในโลกล้วนมีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติด้วยกันทั้งสิ้น แม้ถึงที่สุดหากชาติใดจำต้องเสียเอกราชให้แก่ชาติที่ย่ำยีชาตินั้นก็อาจดำรงความเป็นชาติไว้ได้ หากยังคงรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ได้ ในทางตรงกันข้ามหากชาติใดไม่รักษาวัฒนธรรมของตนไว้ แม้จะดำรงเอกราชได้ก็หามีความหมายใดๆ แก่ความเป็นชาติไม่

ด้วยเหตุที่วัฒนธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาของชาติใดๆ จึงต้องให้ความสำคัญแก่การอนุรักษ์วัฒนธรรมไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่จะออกไปทำหน้าที่ครูอาจารย์ เพราะบุคคลเหล่านี้มีบทบาทอันสำคัญในการเป็นผู้ถ่ายทอดการประพฤติปฏิบัติตามแนววัฒนธรรมที่ดีงามให้แก่ผู้เป็นศิษย์ทั้งโดยการอบรมสั่งสอน และการเป็นตัวแบบที่ดี

วัฒนธรรมมีขอบข่ายกว้างขวาง โดยในความหมายอย่างกว้าง วัฒนธรรมหมายรวมถึงวิถีชีวิตของผู้คนตามปกติวิสัยด้วย โดยนัยของวิถีชีวิต “สมบัติผู้ดี” จึงจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งในอดีตการเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญมาก ดังที่กระทรวงศึกษาได้บรรจุไว้ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แต่ต่อมาระดับความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ได้ลดน้อยลงจนเป็นเพียงหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เท่านั้น (2546 : คำนำ)

ด้วยเหตุที่เงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ผ่อนคลายลงมากในขณะที่อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัฒน์ที่โน้มนำให้เยาวชนหันไปนิยม และแสดงออกตามวัฒนธรรมตะวันตกมากยิ่งขึ้น ดังปรากฏในข้อปรารภของผู้ที่มีความห่วงใยต่อการศึกษา และวัฒนธรรมของชาติอยู่เนืองๆ เช่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กล่าวว่า ในปัจจุบันต้องยอมรับว่าพฤติกรรมของเยาวชนไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่น่าเป็นห่วงมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะการบริโภค และรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยไม่รู้จักคิดวิเคราะห์ว่าจะเกิดผลดีและผลเสียอย่างไรทำให้กลายเป็นปัญหาของสังคมตามมา (บทสัมภาษณ์ ; เดลินิวส์. 9 ธันวาคม 2548 หน้า 27) หรือที่ประธานเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อการปฏิรูปการศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า การศึกษาในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น เด็กมีความรุนแรงมากขึ้น (บทสัมภาษณ์ ;

ไทยรัฐ. 11 ธันวาคม 2548 หน้า 19) โดยมีข้อมูลสนับสนุนความห่วงใยเหล่านั้นอีกหลายกรณี เช่น ผลวิจัยของโครงการศึกษาการสร้างและพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระบุว่า นักเรียนไทยมีอายุในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุ 13.33 ปี รวมทั้งในนักเรียนบางกลุ่มยังมีการพกอาวุธไปโรงเรียนด้วย (ไทยรัฐ. 1 ธันวาคม 2548 หน้า 15) หรือเด็กไทยเริ่มมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นเรื่อยๆ โดยล่าสุดพบว่า เด็กไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วที่สุดในบรรดา 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์. 2548 : 8) เป็นต้น

ต่อกรณีเด็กและเยาวชนของไทยมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม หรือกล่าวได้ว่าออกนอกลู่นอกทางของการมีพฤติกรรมตามกรอบ "สมบัติผู้ดี" ไปอย่างมากนั้น มีผู้วิเคราะห์ว่า บ้านและโรงเรียนเป็นแหล่งอิทธิพลสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการแสดงออก และปรับตัวของวัยรุ่น (ประสาน ทิพย์ธารา. 2521 : 89 – 91) รวมทั้งพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษก็ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า พ่อแม่มีส่วนสำคัญในการอบรมสั่งสอนลูก รวมถึงสถานศึกษาและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วย (เดลินิวส์. 10 ธันวาคม 2548 หน้า 3)

จากการที่ "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทย มีความจำเป็นต่อวิชาชีพครู ระดับการแสดงออกของเยาวชนที่ส่อเค้าว่าเป็นปัญหา รวมทั้งความจำเป็นที่สถานศึกษาและครอบครัวจักต้องเอาใจใส่ สั่งสอนอบรมคุณลักษณะเกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ให้แก่เยาวชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นต่างๆ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เริ่มเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สะท้อนให้เห็นภาพของการเรียนรู้ จากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควบคู่กับการเป็นผู้ที่จะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติต่อไปในอนาคต และเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงออกแบบให้เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนวัยเดียวกันที่เข้าสู่ระบบการศึกษาอบรมของสถาบันที่เน้นในเรื่องวินัยเป็นพิเศษ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้

จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะได้คำตอบหลัก 2 ประการ คือ ระดับการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" 7 ประเด็น ประการหนึ่ง และความแตกต่างของการรับรู้ในประเด็นทั้ง 7 ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 คำตอบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักนิยมว่าด้วยการส่งเสริมความเป็นไทย และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยตามกรอบ "สมบัติผู้ดี" ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กระทำในขอบเขตดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวนนิสิต 230 คน และนักเรียนชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 160 คน

2. ประเด็นที่ศึกษา

2.1 สมบัติผู้ดีมี 10 ด้าน ได้แก่ 1) การรักษากิริยาเรียบร้อย 2) การไม่แสดงอาการอุจาดลามก 3) การมีสัมมาคารวะ 4) การมีกิริยาเป็นที่รัก 5) การเป็นผู้สง่างาม 6) การปฏิบัติการงานดี 7) การเป็นผู้มีจิตใจดี 8) การไม่เห็นแก่ตัว 9) การรักษาความสุจริต ซื่อตรง และ10) การไม่ประพฤติชั่ว

2.2 การรับรู้มี 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

2.3 การเปรียบเทียบการกระทำตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน แยกเป็น 1) หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 2) หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และ 3) หลักสูตรเตรียมทหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมบัติผู้ดี หมายถึง คุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ คือ 1) การรักษากิริยาเรียบร้อย 2) การไม่แสดงอาการอุจาดลามก 3) การมีสัมมาคารวะ 4) การมีกิริยาเป็นที่รัก 5) การเป็นผู้สง่างาม 6) การปฏิบัติการงานดี 7) การเป็นผู้มีจิตใจดี 8) การไม่เห็นแก่ตัว 9) การรักษาความสุจริต ซื่อตรง และ10) การไม่ประพฤติชั่ว ซึ่งมีกรอบพฤติกรรมสำหรับการวิจัยครั้งนี้รวม 120 ข้อ

2. การรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อครั้งศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 (เทียบเท่ากับช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการรับรู้ 7 ประเด็น คือ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็นเครื่องมือวัดการรับรู้ในแต่ละประเด็น

3. ความสำคัญต่อสังคมไทย หมายถึง การให้ความสำคัญ ให้คุณค่า ให้การยอมรับต่อคุณลักษณะน่าปรารถนา หรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการต่อสังคมไทยของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร

4. ความจำเป็นต่อวิชาชีพ หมายถึง ความจำเป็นของคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ ที่มีต่อวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และต่อวิชาชีพของนักเรียนเตรียมทหาร

5. ระดับการแสดงออก หมายถึง ระดับการแสดงออกตามคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาท 10 ประการ ของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร

6. การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างถาวรในการมีคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ ของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นผลจากการสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติหรือครูอาจารย์ประจำหอพักตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน และทางหอพักของนักเรียน

7. การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างถาวรในการมีคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ ของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นผลจากการเห็นแบบอย่างของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติ หรือครูอาจารย์ประจำหอพัก ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน และทางหอพักของนักเรียน

8. การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างถาวรในการมีคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ ของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นผลจากการสั่งสอนของครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน

9. การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างหมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างถาวรในการมีคุณลักษณะน่าปรารถนาหรือมารยาทที่ดีงาม 10 ประการ ของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นผลจากการเห็นแบบอย่างของครูอาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียน

10. นิสิตหลักสูตร กศ.บ.สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ หมายถึง นิสิตชั้นปีที่1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วยนิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา การแนะแนว และเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา

11. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ หมายถึง นิสิตชั้นปีที่1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย นิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา และศิลปศึกษา

12. นักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง นักเรียนชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2547 ซึ่งเลือกเรียนเหล่าทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังจะนำเสนอโดยลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ผู้ดี
   - 1.1 ความหมายของผู้ดีและสมบัติผู้ดี
   - 1.2 ความสำคัญของสมบัติผู้ดี
   - 1.3 ความจำเป็นของ “สมบัติผู้ดี” ต่อสังคมไทย
   - 1.4 คุณลักษณะของความเป็นผู้ดี (กรอบพฤติกรรม)
2. หลักสูตรการศึกษา
   - 2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
   - 2.2 โรงเรียนเตรียมทหาร
   - 2.3 หลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร พุทธศักราช 2546
3. การรับรู้สู่การเรียนรู้
4. บทบาทของครอบครัวต่อเยาวชน
   - 4.1 ความหมายของครอบครัว
   - 4.2 บทบาทและความสำคัญของครอบครัว
   - 4.3 บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาจริยธรรม
5. บทบาทของโรงเรียนต่อเยาวชน
   - 5.1 บทบาทและความสำคัญของโรงเรียน
   - 5.2 บทบาทของโรงเรียนต่อการพัฒนาจริยธรรม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ดี

1.1 ความหมายของผู้ดีและสมบัติผู้ดี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้คำจำกัดความของคำว่า “ผู้ดี” ไว้ว่า ผู้ดี หมายถึง ผู้ที่เกิดในตระกูลดี คนมีมารยาทดีงาม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2531 : 560) ผู้ดีในความหมายของหนังสือสมบัติผู้ดี หมายถึง บุคคลผู้มีความประพฤติดีทั้งทางกาย ทางวาจา และทางความคิด คือ ทำดี พูดดี คิดดี (กระทรวงศึกษา. 2546 : 13) เช่นเดียวกับ วาสนา บุญโสภา (2548 : ออนไลน์) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “สมบัติผู้ดี” ในลักษณะสอดคล้องกันว่า “สมบัติ

ผู้ดี" หมายถึง ความเจริญหรือการบรรลุผลของคนที่มีลักษณะน่าปรารถนา 10 ประการ คือ 1) ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย 2) ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก 3) ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ 4) ผู้ดีย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก 5) ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีความสง่างาม 6) ผู้ดีย่อมปฏิบัติการงานดี 7) ผู้ดีย่อมเป็นผู้ใจดี 8) ผู้ดีย่อมไม่เห็นแก่ตัว 9) ผู้ดีย่อมรักษาความสุจริต ซื่อตรง และ 10) ผู้ดีย่อมไม่ประพฤติชั่ว ทั้งนี้การปฏิบัติพึงทำด้วย กาย วาจา ใจอันสุจริต

กล่าวได้ว่า ผู้ดี หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะของสมบัติผู้ดีปรากฏ คือ การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามทั้งทางกาย วาจา และใจ เป็นผู้มีกิริยางดงาม มีมารยาทรวมถึงการเป็นคนดีในสังคม

1.2 ความสำคัญของสมบัติผู้ดี

แพทริค โจรี (2545 : ออนไลน์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ "สมบัติผู้ดี" ผ่านบทความเรื่อง การสร้างความเป็นชาติไทยผ่านสิ่งประดิษฐ์ เรื่อง มารยาท ไว้ดังนี้ หนังสือ "สมบัติผู้ดี" เขียนขึ้นในปี พ.ศ. 2456 เป็นตำราที่ใช้สอนมารยาท จริยธรรมในโรงเรียนในสมัยนั้นเรื่อยมาจนกระทั่งไม่นานมานี้ (เมื่อปี พ.ศ. 2542 สภาคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ออกหนังสือ "สมบัติผู้ดี" ฉบับการ์ตูน) ผู้เขียน คือ เจ้าพระยาภาสเด็จฯ แนวคิดในหนังสือสมบัติผู้ดีได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธอยู่บ้าง แต่จะเห็นอิทธิพลของวัฒนธรรมอังกฤษยุควิคตอเรียมากกว่า คำว่า "ผู้ดี" น่าจะได้มาจากคำว่า "English gentlemen" แต่ก็ไม่ใช่การเลียนแบบ "ผู้ดีอังกฤษ" เสียทีเดียว เนื้อหาของ "สมบัติผู้ดี" แบ่งเป็น 10 บท แต่ละบทมีการขยายความที่พยายามสอนว่าจะต้องปรับพฤติกรรมใน 3 มิติ คือ กายจริยา (ปรับร่างกาย) วจีจริยา (ปรับการพูด) และมโนจริยา (ปรับความคิด) หนังสือ "สมบัติผู้ดี" เป็นความพยายามในการหาแนวทางในสถานการณ์ใหม่ๆ บริบทใหม่ อาจกล่าวได้ว่า เป็นคู่มือสำหรับข้าราชการในอนาคต จะเห็นได้จากอิทธิพลของแนวคิดเรื่อง "ผู้ดีอังกฤษ" ซึ่งน่าจะมาจากการที่ผู้เขียนเคยอยู่ประเทศอังกฤษมาก่อน และมีความใกล้ชิดกับรัชกาลที่ 6 ที่ค่อนข้างนิยมวัฒนธรรมอังกฤษ หนังสือ "สมบัติผู้ดี" ไม่เน้นแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมไทย แต่เป็นเรื่องการปรับเจ้าหน้าที่ในระบบราชการให้มีมารยาทเหมาะกับยุคสมัยมากกว่า โดยสร้างความคิดให้คำนึงถึงสาธารณะ สอนให้รับผิดชอบต่อสังคม ปรับพฤติกรรมของชนชั้นเจ้าให้เข้ากับความเป็นสมัยใหม่ ความศิวิไลซ์ขณะเดียวกันก็รักษากรอบทางสังคมการเมืองแบบศักดินาไว้ด้วย

จากทัศนะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า "สมบัติผู้ดี" เป็นเรื่องที่เน้นมารยาทมากกว่าความเป็นเอกลักษณ์ หรือวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องการปรับตัวในระบบราชการให้เหมาะสมกับยุคสมัย อย่างไรก็ตามแม้ในปัจจุบัน คุณลักษณะของความเป็นผู้ดียังมีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการสมาคมในสังคมไทย เนื่องจากผู้มีความเป็น "ผู้ดี" ย่อมแสดงถึงการได้รับการอบรมที่ดี เป็นผู้มีมารยาททางสังคม ขณะเดียวกันความเป็นผู้ดีย่อมรวมถึงการคำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เช่น การสอนให้คำนึงถึงสาธารณะ สอนให้รับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น "สมบัติผู้ดี" จึงยังคงความสำคัญสำหรับสังคมไทย

1.3 ความจำเป็นของ "สมบัติผู้ดี" ต่อสังคมไทย

จากความหมายของผู้ดี "สมบัติผู้ดี" และความสำคัญของสมบัติผู้ดีข้างต้น กล่าวได้ว่า "สมบัติผู้ดี" เป็นเรื่องของมารยาท ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า "มารยาท" คือ กิริยาวาจาที่ถือว่าเรียบร้อย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2531 : 643) เทียบเคียงได้กับคำว่า "จริยะ หรือ จริยธรรม" ที่มีความหมายว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2531 : 217)

ในปัจจุบันปัญหาสังคมได้เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น อาทิ ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรมและค่านิยม ในเรื่องของค่านิยม อมรรัตน์ เทพกำปนาท (2548 : 23) กล่าวถึงค่านิยมแบบไทยที่คนไทยปรารถนาไว้ว่า ค่านิยมเป็นเรื่องของทัศนคติและความรู้สึกนึกคิด อันเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของคนในสังคมว่าจะทำหรือไม่ทำสิ่งใด ดังนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพราะเป็นการประพฤติปฏิบัติของคน ที่มีผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของบ้านเมือง ตลอดจนความมั่นคงของชาติ ในส่วนของ ***ค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์*** หรือสิ่งที่คนในสังคมอยากให้ปรับเปลี่ยน หรือลด ละ เลิก ได้แก่ ลัทธิบริโภคนิยม การหลงติดในอบายมุข การไม่มีสัมมาคารวะ การปฏิบัติตนไม่ดีไม่ถูกต้องของผู้ที่ควรเป็นตัวอย่างในสังคม เช่น พระ ครู การไม่มีคุณธรรมจริยธรรมหรือวินัย การไม่มีขันติธรรม การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา การที่สื่อไม่สร้างสรรค์หรือยุยง ส่วน ***ค่านิยมที่พึงประสงค์*** และอยากให้คนไทยหรือสังคมเป็น ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี อารมณ์ดี มีจิตสำนึกที่ดี การที่ครอบครัวให้เวลาและใกล้ชิดกับลูกหลาน การที่เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศาสนา การยกย่องคนที่ทำคุณงามความดี การให้ความเคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน การไม่นิ่งเฉยกับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การนิยมกีฬา การดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางศาสนา การมีจิตสาธารณะ การรักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน และความเป็นไทย ช่วยกันสืบสานวัฒนธรรมไทย

ในส่วนค่านิยมใหม่ที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมที่อยากสร้างสรรค์ให้มีขึ้นในสังคมไทย ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม นั่นคือ รู้จักใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง มีการประยุกต์อย่างเหมาะสม ใช้โดยไม่ตกเป็นทาสเทคโนโลยี การรู้จักเลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้อย่างไตร่ตรอง และอยากให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้หรือสังคมฐานความรู้ นั่นคือ สังคมอุดมปัญญานั่นเอง

สำหรับแนวทางการสร้างสรรค์ค่านิยมที่พึงประสงค์ คือ การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนสนับสนุนทำสื่อสำหรับโรงเรียน และครอบครัวในเรื่องจริยธรรม มีต้นแบบคนดี เน้นชีวิตการทำงานหนักและขยันหมั่นเพียร รวมทั้งการยกย่องคนดี โดยเฉพาะการที่ผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ไม่ใช่หาผลประโยชน์จากเยาวชนเสียเอง ดังที่ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2548 : 274) ได้กล่าวไว้ว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมที่พบเห็นในปัจจุบัน กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่น่าห่วงใย จากธรรมชาติของวัยที่ต้องการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ พอใจกับการทำสิ่งที่ท้าทาย

ในขณะที่วัฒนธรรมบริโภคนิยม (อย่างโลกตะวันตก) แพร่ระบาดเข้ามาในหมู่วัยรุ่นอย่างรุนแรงและกว้างขวาง ปัญหาวัยรุ่นจึงพัวพันทั้งยาเสพย์ติด เพศสัมพันธ์ เอดส์ ฯลฯ วัยรุ่นส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่ในภาวะเสี่ยง นั่นคือ อยู่ในท่ามกลางอารยธรรมอันผุกร่อน เพราะผู้ใหญ่ (เห็นแก่ตัว) หลายคนก็แสวงหาความร่ำรวยจากธุรกิจที่ผู้บริโภค คือ วัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2548 : 8) ที่ให้ความสำคัญกับปัญหาวัยรุ่น และแนวทางแก้ไขไว้ดังนี้ การแก้ปัญหาสังคมด้านเด็กรัฐบาลต้องตั้งเป็นวาระแห่งชาติและเริ่มเร่งลงมือแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ก็จะทำให้การแก้ปัญหาเดินหน้าไปได้ และถึงแม้จะยังไม่เห็นผลทันตาในรัฐบาลชุดนี้ แต่ถ้าเริ่มตั้งแต่วันนี้เด็กที่โตขึ้นในอีก 20 – 30 ปีข้างหน้า ก็จะกลายเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งเชื่อว่าคนรุ่นนั้นก็จะมีการพูดถึงรัฐบาลชุดนี้ที่เป็นผู้เริ่มวางรากฐานที่ดีของสังคม สำหรับเรื่องครอบครัวก็ต้องส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งขึ้นโดยสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างสรรค์ที่สร้างความอบอุ่นให้ครอบครัว ให้เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่

กล่าวได้ว่า ปัญหาสังคมในปัจจุบันเกี่ยวข้องโดยตรงกับการไม่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคม และนับวันจะรุนแรงมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542 : ออนไลน์) ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมนับวันจะมีความรุนแรง และซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวอย่างปัจจัยภายใน เช่น การที่สังคมไทยมีรากฐานความคิด และค่านิยมของสังคมที่ไม่ถูกต้อง เช่น ค่านิยม “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้” เป็นเหตุให้คนไม่มีวินัยในการดำเนินชีวิต ไม่เห็นความสำคัญของกฎระเบียบ และไม่มีความอดทนในการกระทำงานใดๆ ค่านิยม “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” เป็นเหตุให้ไม่เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ ค่านิยม “รักสนุก รักสบาย” เป็นเหตุให้คนไม่เรียนรู้ที่จะอดทน พากเพียร และมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ เป็นต้น ประกอบกับปัจจัยภายนอกที่ได้รับจากคลื่นของกระแสวัฒนธรรมตะวันตกบางประการที่ไม่ถูกต้อง ผ่านทางธุรกิจการค้า และสื่อมวลชน เช่น ค่านิยมวัตถุ หรือที่เราเรียกว่าบริโภคนิยม ก็มีผลทำให้เราสนใจและแสวงหาในเรื่องวัตถุแต่มองข้ามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ ทำให้สังคมไทย จึงมีเพียงความเจริญเติบโตทางด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างขาดความสมดุลกับด้านคุณธรรม ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เองมีส่วนสำคัญที่ทำให้สังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านจริยธรรมรุนแรงมากขึ้นทุกวัน

เมื่อเป็นเช่นนี้สังคมจึงจำเป็นต้องหันกลับมาพิจารณาถึงประเด็น ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะ “เมื่อไรก็ตามที่เราละเลยมิติแห่งคุณธรรม และจริยธรรมในสังคมแล้วก็เท่ากับว่าเรากำลังทำลายโครงสร้างสังคมไทย ให้พังทลายลงทีเดียวเพราะคุณธรรมและจริยธรรมนับเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของสังคม” ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญของความจริงที่ว่า สังคมที่ดีต้องประกอบไปด้วยการมีคุณธรรม และจริยธรรมของคนในสังคม เพราะสังคมที่เจริญอย่างแท้จริงนั้น ต้องเป็นสังคมที่มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุ และจิตใจควบคู่กันอย่างสมดุล

การมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนในสังคม ที่จำเป็นต้องรับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะเมื่อยังเป็นนักศึกษาอยู่ เพราะเป็นช่วงวัยที่สามารถเรียนรู้ และได้รับการปลูกฝังปรัชญาความคิดที่ถูกต้องได้ง่าย ดังคำพังเพยที่ว่า "ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก" โดยเด็กควรได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอควบคู่ไปกับการได้รับวิชาความรู้และทักษะความสามารถตั้งแต่ยังเยาว์วัย เพื่อเมื่อโตขึ้นจะเป็นประชากรที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ นั่นคือ เป็นทั้งคนเก่งและคนดี อันส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุข

กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการได้เล็งเห็นความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน จึงได้กำหนดให้หนังสือ "สมบัติผู้ดี" เป็นหนังสือประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2504 และเนื่องจากหนังสือ "สมบัติผู้ดี" สามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้เป็นอย่างดี จึงได้อนุญาตให้ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนต่อไป ดังประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนไทยได้มีคุณลักษณะที่ดี ที่น่าปรารถนา รวมทั้งประพฤติปฏิบัติดีทั้งกาย วาจา และใจ และเพื่อการเป็นพลเมืองดีของสังคม

1.4 คุณลักษณะของความเป็นผู้ดี

คุณลักษณะของความเป็นผู้ดี (กรอบพฤติกรรม) ที่ปรากฏในหนังสือ "สมบัติผู้ดี" มี 10 ประการ แต่ละประการใช้คำว่า "ภาค" เช่น ภาคหนึ่ง ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย มี 17 ข้อ แบ่งเป็นกายจริยา (ความประพฤติที่ดีทางกาย) มี 10 ข้อ วจีจริยา (ความประพฤติที่ดีทางวาจา) มี 5 ข้อ และมโนจริยา (ความประพฤติที่ดีทางใจ) มี 2 ข้อ ภาคสอง ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก ภาคสาม ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ ภาคสี่ ผู้ดีย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก ภาคห้า ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีสง่า ภาคหก ผู้ดีย่อมปฏิบัติการงานดี ภาคเจ็ด ผู้ดีย่อมเป็นผู้ใจดี ภาคแปด ผู้ดีย่อมไม่เห็นแก่ตัว ถ่ายเดียว ภาคเก้า ผู้ดีย่อมรักษาความสุจริตซื่อตรง และภาคสิบ ผู้ดีย่อมไม่ประพฤติชั่ว ทั้ง 10 ภาคดังกล่าวมีข้อความรวม 182 ข้อ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ปรับถ้อยคำและสำนวนใหม่ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย และให้กระชับมากขึ้น โดยปรับคุณลักษณะของความเป็นผู้ดี เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมในบริบทไทยนิยม ปรับคำว่า "ภาค" เป็นด้าน เช่น ปรับจากภาคหนึ่ง ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย เป็น ด้านที่ 1 การรักษากิริยาเรียบร้อย เป็นต้น และปรับลดจำนวนข้อจาก 182 ข้อ ให้เหลือเพียง 120 ข้อ ดังรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 การรักษากิริยาเรียบร้อย

1. ไม่ใช้กิริยาข้ามศีรษะข้ามหน้าหรือเฉียดรายบุคคล
2. ไม่จับต้องของสูง เช่น ศีรษะผู้ใหญ่เว้นแต่ผู้ใหญ่จะอนุญาต
3. ไม่ถูกต้องตัวเสียดสี หรือกระทบกระทั่งกายบุคคล ซึ่งจะเป็นการล่วงเกินผู้อื่น

4. ไม่ลุกนั่งหรือเดินพรวดพราดโดนผู้คนหรือสิ่งของ
5. ไม่เสือกไส ผลัก โยนสิ่งของให้ผู้อื่น
6. ไม่ผ่านหน้าหรือบังสายตาผู้อื่นเมื่อเขาดูสิ่งใดอยู่
7. ไม่ทำเสียงดังเมื่อผู้อื่นกำลังทำกิจอยู่
8. ไม่ทำเสียงดังหรือพูดคุยในที่ประชุม
9. ไม่แสดงกิริยาดึงดังหรือทำเสียงดังเมื่อไปบ้านคนอื่น
10. ไม่พูดสอดแทรกหรือแย่งชิงพูด
11. ไม่พูดเสียงดังเกินพอดี ตวาด หรือกระโชกกระชาก
12. ไม่ใช้วาจาหักหาญ ดึงดัน เอาแต่ใจตน
13. ไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคายในการพูด
14. ไม่หยิ่งยโสในงานที่ทำสำเร็จ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน อวดดี อวดเด่น อวดเก่ง หยิ่งยโส
15. ไม่เสียกิริยาจากความโกรธฉุนเฉียว

ด้านที่ 2 การไม่แสดงอาการอุจาดลามก

16. ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งตัวที่สะอาดและแต่งตัวให้เรียบร้อยเหมาะแก่โอกาส
17. ไม่แต่งตัวโดยเปิดเผยในที่แจ้ง ควรทำในที่มิดชิดปิดบัง
18. ไม่จิ้ม ควัก ล้วง แคะ แกะ เการ่างกายต่อหน้าผู้อื่น
19. ไม่นำสิ่งที่ควรทำในที่ลับมากระทำในที่แจ้ง
20. ไม่หาวเรอในที่ประชุมชน
21. ไม่ไอหรือจามเสียงดังโดยไม่ป้องปิดปาก
22. ไม่บ้วนขากเสียงดังหรือทำให้เปรอะเปื้อนเป็นที่น่ารังเกียจ
23. ไม่มูมมาม เลอะเทอะในการบริโภค
24. ไม่ถูกต้องหรือหยิบยื่นสิ่งที่ผู้อื่นจะบริโภคด้วยมือตน
25. ไม่หยิบยกของบริโภคผ่านหน้าผู้อื่น แต่ควรขอโทษและขอให้เขาส่งให้
26. ไม่ละลาบละล้วงเอาภาชนะและของเฉพาะตัวของผู้อื่นมาใช้ในการบริโภค
27. ไม่ใช้ช้อนส้อมของตนไปตักสิ่งบริโภคซึ่งเป็นของกลาง
28. ไม่ยื่นหน้ายื่นตาเข้าไปพูดตรงหน้าผู้อื่นเกินพอดี
29. ไม่กล่าวถึงสิ่งโสโครกพึงรังเกียจหรือสิ่งที่ควรปิดบังในที่ประชุมชน

ด้านที่ 3 การมีสัมมาคารวะ

30. นั่งด้วยท่าทางสุภาพเรียบร้อยควรแก่สถานที่และฐานะของตน
31. ไม่เดินแซงขึ้นหน้าหรือเดินผ่านหน้าผู้ใหญ่
32. ขณะอยู่กับผู้ใหญ่ไม่หันหลังให้ท่าน
33. ลุกให้ที่นั่งแก่เด็ก สตรี และคนชรา

34. ไม่คาบบุหรี่ กล้อง หรือสูบบุหรี่เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น

35. ไม่สวมหมวกเมื่อเข้าบ้านผู้อื่น หรือในที่ควรเคารพ เช่น โบสถ์ วิหาร

36. ผู้น้อยเคารพผู้ใหญ่ก่อน ผู้ชายเคารพผู้หญิงก่อน ผู้เป็นแขกเคารพเจ้าบ้านก่อน

37. ในการพบปะกันผู้ที่เห็นก่อนหรืออ่อนอาวุโสกว่าแสดงความเคารพก่อน และผู้ใดได้รับการเคารพย่อมต้องเคารพตอบไม่นิ่งเฉย

38. ไม่พูดจาล้อเลียนหรือหลอกลวงผู้ใหญ่

39. ไม่กล่าวร้ายถึงญาติมิตรที่รักใคร่นับถือของผู้ฟังแก่ผู้ฟัง

40. ไม่กล่าวติเตียนสิ่งที่ผู้อื่นเคารพ

41. เมื่อจำเป็นต้องล่วงเกินผู้อื่น เช่น หยิบผง หรือแมลงบนศีรษะผู้อื่นต้องขออนุญาตก่อน

42. กล่าวขอโทษเมื่อกระทำพลั้งพลาดและกล่าวขอบคุณผู้ได้แสดงคุณต่อตน

43. เคารพบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณ แสดงความนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ และอ่อนโยนต่อผู้น้อย

ด้านที่ 4 การมีกิริยาเป็นที่รัก

44. ไม่แสดงกิริยาผิดกาลเทศะ คือ ไม่ยืนเมื่อเขานั่งกับพื้น และไม่นั่งกับพื้นเมื่อเขายืนหรือเดินกันในบริเวณนั้น

45. ไม่นั่งนานเกินจำเป็นเมื่อไปเยี่ยมผู้อื่น

46. ไม่ทำกิริยารื่นเริงเมื่อเขามีทุกข์

47. ไม่ทำกิริยาโศกเศร้าในที่ประชุมรื่นเริงหรือในงานมงคล

48. ในการเที่ยวเตร่พึงกลมเกลียวกัน ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกัน ต่างคนต่างช่วยทำกิจที่ควรทำตามความสามารถของตน

49. ไม่ทำกิริยามืนตึงต่อผู้มาเยี่ยม ไม่ให้คอยนาน ไม่จ้องดูนาฬิกา และส่งแขกเมื่อแขกกลับ

50. ไม่ทำกิริยาบุ้ยใบ้หรือกระซิบกระซาบกับผู้ใดเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น

51. ไม่ใช้กิริยาโกรธเคืองหรือดุดันผู้คนและผู้น้อยต่อหน้าแขก

52. เมื่อพบปะบุคคลใด ไม่จ้องดูบุคคลนั้นจนเกินงาม

53. ไม่ติเตียนสิ่งของที่เจ้าของบ้านตกแต่งไว้ในบ้านที่ตนไปมาหาสู่

54. ไม่กล่าวชมหรือค่อนแคะรูปกายบุคคลโดยตรง

55. ไม่พูดให้เพื่อนต้องเก้อเขินในสิ่งที่พลาดพลั้ง

56. ไม่พูดเปรียบเปรยเกาะแกะสตรีให้มีความกระดากอายในที่ประชุมชน

57. ไม่ทักเรื่องร้ายหรือเรื่องไม่ดีให้เสียขวัญกำลังใจ

58. ไม่นำสิ่งอันน่าอาย น่ากระดากสิ่งพึงซ่อนเร้นมากล่าวให้อับอายหรือเจ็บใจ

59. ไม่เอาสิ่งที่น่าอาย น่ากระดากมาเล่าให้แขกฟัง

60. ไม่กล่าวถึงสิ่งอัปมงคลในงานมงคล

61. ไม่รบกวนผู้อื่นและรู้จักเกรงใจ

ด้านที่ 5 การเป็นผู้สง่างาม

62. ไม่สะทกสะท้านในที่ประชุมชน รู้จักยืนนิ่งตามลำดับอันสมควร และมีกิริยาท่าทางสง่าผ่าเผย

63. ไม่พูดจาอ้อมแอ้มหรือกระแทกกระทั้น และรู้จักฟังในการสนทนา

64. มีจิตใจดี น้ำใจกว้างขวาง รู้จักเข้าสังคม มีใจองอาจกล้าหาญ ไม่ย่อท้อในภัยอันตราย

ด้านที่ 6 การปฏิบัติการงานดี

65. ทำการงานตามระเบียบแบบแผน ไม่ทำตามอำเภอใจ

66. เป็นคนตรงต่อเวลา

67. ไม่ละเลยในการตอบจดหมาย

68. ไม่ทำงานเฉพาะต่อหน้าคนเท่านั้น มุ่งทำงานให้สำเร็จไม่ปล่อยให้การงานคั่งค้าง ไม่เกียจคร้าน

69. เป็นผู้มีวาจาสัตย์พูดสิ่งใดย่อมให้เป็นที่เชื่อถือได้

70. พึ่งตนเองในการประกอบการงาน ไม่หวังพึ่งคนอื่นตลอดไป

71. ในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก ทำอะไรทำจริง พิจารณาให้รอบคอบเพื่อให้การงานสำเร็จ ไม่เพลิดเพลินจนลืมตัวเสียการงาน

72. ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ไม่บกพร่อง เช่น มีหน้าที่บังคับก็ต้องบังคับ มีหน้าที่ทำตามก็ต้องทำตาม

73. ไม่ดึงดันในการกระทำที่ตนผิดพลาด ยอมรับผิดและแก้ไข

ด้านที่ 7 การเป็นผู้มีจิตใจดี

74. ไม่ซ้ำเติมหรือเยาะเย้ยถากถาง ผู้กระทำผิดพลาดให้เขาได้อาย ช่วยทำให้เรื่องร้ายกลายเป็นดี

75. เมื่อเห็นสิ่งของใครตก หยิบยื่นให้หรือบอกให้รู้ตัว

76. เมื่อเห็นเหตุหรืออันตรายจะเกิดแก่ผู้ใด รีบช่วยหรือรีบบอกให้รู้ตัว

77. ไม่ใช้วาจาข่มขู่บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใด

78. ไม่โหดเหี้ยมเกรี้ยวกราดผู้น้อยเมื่อสมควรยกย่องก็ยกย่องตามควรแก่โอกาส

79. มีใจโอบอ้อมอารี ช่วยผู้ตกทุกข์ได้ยากตามกำลังความสามารถ

80. ไม่เป็นผู้อาฆาตจองเวรผู้อื่น

ด้านที่ 8 การไม่เห็นแก่ตัว

81. ผู้น้อยไม่พักหาความสบายก่อนผู้ใหญ่ และผู้ชายไม่พักหาความสบายก่อนผู้หญิง ให้โอกาสแก่ผู้ใหญ่และผู้หญิงก่อน

82. ไม่แย่งชิงที่นั่ง หรือแย่งกันดูสิ่งใด และเว้นช่องให้ผู้น้อยได้มีโอกาสบ้าง

83. ไม่แย่งคู่สนทนาผู้อื่นเพื่อให้มาสนทนากับตน

84. ในการเลี้ยงอาหารรู้จักช่วยเหลือให้คนข้างเคียงตนได้อาหารก่อน และยื่นส่งสิ่งของแก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไป ไม่ตั้งหน้าตั้งตาจัดการแต่เรื่องของตน

85. ไม่หยิบฉวยของส่วนกลางจนเกินส่วนที่ตนพึงได้ พึงรู้ความพอเหมาะพอควร

86. ไม่ให้ผู้อื่นออกทรัพย์ให้ตนเสมอ หากได้รับการอุปการะจากผู้ใด พึงหาโอกาสตอบแทนคุณตามกำลังความสามารถ

87. เมื่อยืมของใครมาใช้รีบส่งคืนทันทีที่เสร็จธุระและรักษาให้คงสภาพเช่นเดิม

88. ไม่แยกผู้หนึ่งผู้ใดออกจากหมู่เพื่อไปพูดความลับกัน

89. ไม่สนทนาแต่เรื่องของตนเองฝ่ายเดียว พึงให้โอกาสผู้อื่น และไม่พูดแทรกธุระของตนในขณะที่ผู้อื่นกำลังทำธุระอยู่

90. ไม่กล่าววาจาติเตียนของที่เขาหยิบยกให้ว่าไม่ดีหรือไม่พอ

91. ไม่ไต่ถามราคาของที่เขาหยิบยกให้แก่ตน และไม่แสดงราคาของที่จะหยิบยกให้แก่ผู้ใด

92. ไม่ใช้วาจาโอ้อวดตนเองและลบหลู่ผู้อื่น

93. ไม่คิดที่จะขอของของใคร ๆ หรือมีใจอยากได้ของของเขา

94. ไม่พึงใจในการหยิบยืมเงินทองข้าวของผู้อื่น

95. ไม่ปัดความรับผิดชอบในการงานของตนให้ผู้อื่น

96. ไม่ริษยาผู้อื่น พึงยินดีเมื่อเขาได้ดี

ด้านที่ 9 การรักษาความสุจริตซื่อตรง

97. ไม่ละลาบละล้วงเข้าบ้านผู้อื่นก่อนเจ้าของบ้านเชิญ

98. เมื่ออยู่ในบ้านเรือนใคร ไม่สอดส่ายสายตาอยากรู้อยากเห็น และไม่หยิบฉวยของผู้อื่นมาเป็นของตน

99. ไม่เปิดดูจดหมายหรือบันทึกต่าง ๆ

100. ไม่นั่งที่โต๊ะเขียนหนังสือหรือเปิดดูหนังสือของผู้อื่น

101. ไม่แทรกเข้าหมู่ผู้อื่น เมื่อเขาไม่ได้เชื้อเชิญ

102. ไม่แอบฟังคนพูดหรือแสดงอาการอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับความลับของผู้อื่น

103. เมื่อจะเข้าไปในที่ใด ส่งสัญญาณ หรือแสดงตัวให้คนในรู้ก่อนไม่พรวดพราดเข้าไป

104. ไม่ถามธุระส่วนตัวหรือเรื่องในบ้านของเขาที่ไม่เกี่ยวกับตน

105. ไม่ถามถึงผลประโยชน์ที่เขาหาได้เมื่อตนไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง

106. ไม่เอาเรื่องส่วนตัว เรื่องลับหรือความชั่วของผู้อื่นมาเปิดเผย

107. ไม่พูดสับปลับตลบตะแลง พูดคำหยาบ และคำเท็จ

108. ไม่ทำตัวเป็นคนต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง

109. รักษาความไว้วางใจที่ได้รับจากผู้อื่นให้เขาวางใจ

110. ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางผิดทำนองคลองธรรม พึงตั้งอยู่ในความเที่ยงตรง

ด้านที่ 10 การไม่ประพฤติชั่ว

111. ไม่ทำตัวเป็นคนพาล ก่อการทะเลาะวิวาทหรือข่มเหงผู้อ่อนกว่า เช่น เด็กหรือผู้หญิง

112. ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เจ็บอายเพื่อความสนุกสนานของตน

113. ไม่เสพสุรา ไม่มั่วสุมเสพติด และไม่หมกมุ่นในการพนัน

114. ไม่ถือเอาเป็นของตน ในสิ่งที่เจ้าของไม่ได้อนุญาตให้

115. ไม่พึงพอใจในหญิงหรือชาย (แล้วแต่กรณี) ที่มีเจ้าของหวงแหน

116. ไม่ตำหนิติเตียนใครลับหลังหรือให้ร้ายกันและกัน

117. ไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้เกิดการแตกร้าว

118. ไม่เป็นคนสอพลอประจบประแจง อ้างเอาแต่สิ่งที่ไม่จริงมาพูด

119. ไม่ปองร้ายผู้อื่นหรือคิดทำลายผู้อื่นเพื่อประโยชน์ตน

120. มีความละอายต่อบาป รู้จักเหนี่ยวรั้งใจตนเอง

2. หลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวทั้งในส่วนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนิสิตสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ เมื่อครั้งก่อนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของโรงเรียนเตรียมทหารจะได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของโรงเรียน ปรัชญา ภารกิจ ผังการจัดการศึกษา คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร การเตรียมตัวของผู้สมัคร และการสอบคัดเลือก เพื่อเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร โดยสังเขป เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่ความเข้าใจในคุณลักษณะของนักเรียนเตรียมทหาร ที่มีส่วนสัมพันธ์กับคุณลักษณะของความเป็น “ผู้ดี” ก่อนแล้วจึงกล่าวถึงหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารในลำดับต่อไปดังนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 4 – 8) มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หลักการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

เป็นสิ่งที่หลักสูตรมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ เป็นคนดีมีปัญญามีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ข้อ ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1) ภาษาไทย
2) คณิตศาสตร์
3) วิทยาศาสตร์
4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5) สุขศึกษาและพลศึกษา
6) ศิลปะ
7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8) ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง ตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

4. มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระเมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนจบแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 5 – 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผลทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงงานหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่างๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครู ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียนรวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน

สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่า ***จบการศึกษาภาคบังคับ*** และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า ***จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน***

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (จบการศึกษาภาคบังคับ)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

นักเรียนซึ่งจบการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว มีสิทธิที่จะเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีซึ่งรวมถึงหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต(กศ.บ.) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งโดยการสอบคัดเลือก ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และโดยการสอบตรงซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับการศึกษาตามหลักสูตร กศ.บ. นั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนโยบายให้นิสิตสังกัดคณะต่างๆ ตามลักษณะของสาขาวิชาที่เลือกศึกษา กล่าวคือ นิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา สาขาวิชาการแนะแนว และสาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา สังกัดคณะสังคมศาสตร์ และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้จำแนกนิสิตดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์

2.2 โรงเรียนเตรียมทหาร

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเตรียมทหารส่วนหนึ่ง ผู้วิจัยจึงขอเสนอประวัติโรงเรียน ปรัชญา ภารกิจ ผังการจัดการศึกษา คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร การเตรียมตัวของผู้สมัคร การสอบคัดเลือก เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “สมบัติผู้ดี” ในเรื่องของกิริยามารยาท คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1 – 14)

ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และเป็นสถาบันเดียวในประเทศไทย ซึ่งเป็นศูนย์

S 35 0135

รวมเบื้องต้นของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อ ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

กระทรวงกลาโหม ได้ตั้งโรงเรียนเตรียมทหารขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2501 ด้วยการรวมโรงเรียนเตรียมนายร้อย โรงเรียนเตรียมนายเรือ และโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศ เข้าด้วยกัน และในปี พ.ศ. 2506 กรมตำรวจ (ในสมัยนั้น) ให้โรงเรียนเตรียมทหารเตรียมนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกด้วย โรงเรียนเตรียมทหารจึงเป็นศูนย์รวมของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนของเหล่าทัพ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจตั้งแต่นั้นมา จุดมุ่งหมายในการตั้งโรงเรียนเตรียมทหารขึ้นเพื่อให้นายทหาร – นายตำรวจ ได้มีโอกาสรับการศึกษาอบรม และการฝึกในเบื้องต้นร่วมกัน เพื่อให้มีความรู้จักคุ้นเคย สามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิดจิตใจร่วมกันแต่เยาว์วัย ซึ่งจะส่งผลให้แต่ละเหล่าทัพ และกรมตำรวจ สามารถประสานงานกันได้ด้วยดี และปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ในระยะแรกที่กำลังรอการก่อสร้าง โรงเรียนเตรียมทหารได้อาศัยอยู่ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ เป็นการชั่วคราวและได้ย้ายมาอยู่ ณ ที่ตั้งถนนพระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. 2504 และเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2543 ได้ย้ายเข้าที่ตั้ง ณ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ปรัชญา

สามัคคี มีความรู้ คู่คุณธรรม

ภารกิจ

โรงเรียนเตรียมทหาร มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา และให้การศึกษาอบรมนักเรียนเตรียมทหารในด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษพิสัย กับวิชาทหาร – ตำรวจ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและทัศนคติพื้นฐาน พร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้า ทั้งในด้านความรู้ อุปนิสัย และคุณสมบัติของผู้นำหน่วย มีผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ผังการจัดการศึกษา

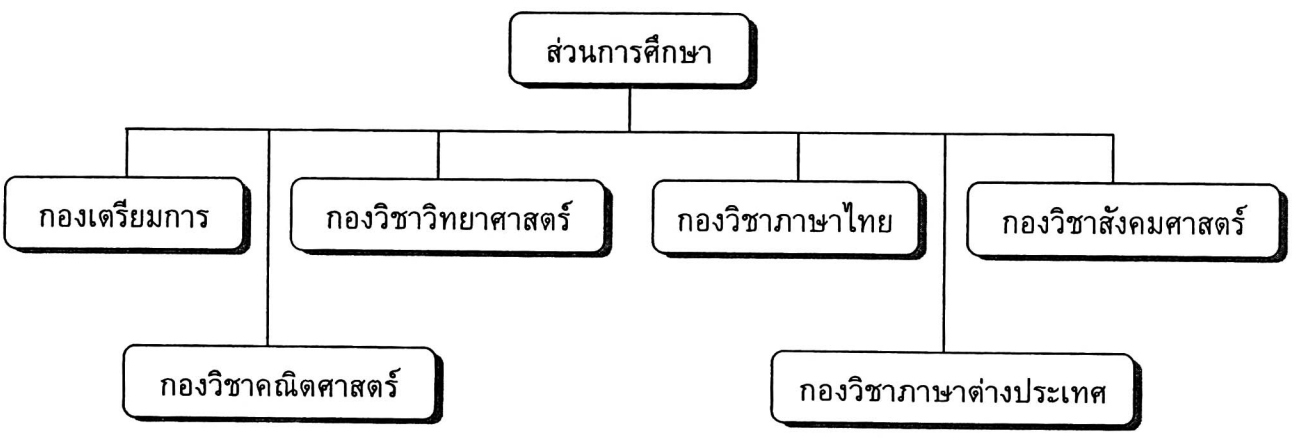

คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร

1. สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า

2. อายุไม่ต่ำกว่า 14 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 17 ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ารับการศึกษาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร การนับอายุให้นับตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

3. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และบิดา – มารดา ผู้ให้กำเนิด ต้องมีสัญชาติไทยโดยกำเนิด แต่ถ้าบิดาเป็นนายทหาร นายตำรวจสัญญาบัตร หรือนายทหาร นายตำรวจประทวน ซึ่งมีสัญชาติไทยโดยกำเนิดแล้ว มารดาจะไม่ใช่เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิดก็ได้

4. มีอวัยวะ รูปร่าง ลักษณะท่าทางเหมาะสมแก่การเป็นทหาร – ตำรวจ ไม่มีโรคที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารและตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุดกำหนดไว้

5. ขนาดของร่างกายต้องมีขนาดพิกัดความสมบูรณ์ ตามตารางที่กำหนดไว้ในระเบียบการทั่วไป

6. เป็นชายโสด

7. เป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่บกพร่องในศีลธรรม เลื่อมใสในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างตกเป็นจำเลยในคดีอาญา หรือไม่เคยต้องคำพิพากษาของศาลว่าได้กระทำความผิดในคดีอาญา เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

9. ไม่อยู่ระหว่างพักราชการ เนื่องจากความผิดหรือหนีราชการ

10. ไม่เคยถูกไล่ออก หรือถูกปลดออกจากสถานศึกษา ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนทหาร โรงเรียนตำรวจ หรือถูกทางราชการไล่ออกหรือปลดออก ทั้งนี้เนื่องจากความผิด

11. ไม่เป็นผู้เสพยาเสพย์ติด หรือสารเคมีเสพย์ติดให้โทษที่ต้องห้ามตามกฎหมาย

12. ต้องไม่มีพันธกรณีผูกพันกับส่วนราชการใดๆ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

13. บิดามารดา และผู้ปกครอง เป็นผู้มีอาชีพสุจริตชอบธรรมและมีหลักฐานเชื่อถือได้

14. เป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองให้สมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร

15. มีผู้ปกครองและผู้รับรองซึ่งสามารถรับรองข้อความ และพันธกรณีที่ทางราชการกำหนดไว้

การเตรียมตัวของผู้สมัคร

1. ผู้สมัครต้องอ่านระเบียบการทั่วไปและวิธีสมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารตลอดจนคำชี้แจงต่างๆ ให้เข้าใจชัดเจนโดยตลอด

2. เตรียมหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับการสมัคร ตรวจดูให้มีความถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการสมัครของผู้สมัครเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างกาย ต้องมีขนาดพิกัดและไม่เป็นโรค หรือความพิการอื่นที่ขัดต่อการสมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร

4. จดจำกำหนดเวลา และสถานที่ของการรับสมัครที่จะประกาศให้ทราบก่อนการรับสมัคร

5. การแต่งกายในการไปสมัครรวมทั้งการที่จะเข้าสอบ ตลอดจนการไปติดต่อต่างๆ ต้องให้สุภาพเรียบร้อย

6. ในวันสมัครจะต้องไปสมัครด้วยตนเองยังไม่จำเป็นต้องนำผู้ปกครอง หรือผู้รับรองไปด้วย

การสอบคัดเลือก

การสอบคัดเลือกจะกระทำเป็นสองรอบ ดังนี้

1. การสอบรอบแรก เป็นการสอบภาควิชาการ

การสอบภาควิชาการจะสอบวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศาสตร์ ขอบเขตที่สอบตามเนื้อหาวิชาครอบคลุมความรู้ระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 วิชาคณิตศาสตร์ (คะแนนเต็ม 250 คะแนน)

1.2 วิชาวิทยาศาสตร์ (คะแนนเต็ม 250 คะแนน)

1.3 วิชาภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

1.4 วิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศาสตร์ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

การเตรียมตัวสอบ

ภาควิชาการ ผู้สมัครไม่ต้องเตรียมเครื่องเขียนใดๆ ทั้งสิ้น ทางราชการจะจ่ายดินสอยางลบ และกระดาษใบตอบให้ไม่อนุญาตให้นำกระดาษทด หรือกระดาษร่าง หรืออุปกรณ์อื่นๆ เข้าไปในห้องสอบ

2. การสอบรอบสอง จะคัดเลือกผู้สอบภาควิชาการที่ได้คะแนนสูงไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อเข้าสอบพลศึกษา สัมภาษณ์ – ท่วงทีวาจา และตรวจร่างกาย

2.1 การสอบพลศึกษา เป็นการทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย ความแข็งแรง ความแคล่วคล่องว่องไว โดยสอบยิมนาสติก ว่ายน้ำ กรีฑา การสอบพลศึกษามี 8 ประเภท ประกอบด้วย

1) ดึงข้อราวเดี่ยว
2) ลุกนั่ง 30 วินาที
3) ยืดพื้นหรือดันข้อ (เหล่าทหารอากาศสอบนั่งงอตัว)
4) วิ่ง 100 เมตร (เหล่าทหารอากาศสอบวิ่ง 50 เมตร)
5) วิ่ง 1,000 เมตร (เหล่าทหารเรือสอบวิ่ง 1,200 เมตร)
6) ยืนกระโดดไกล

7) ว่ายน้ำ 50 เมตร

8) วิ่งกลับตัว หรือวิ่งเก็บของ

2.2 การสัมภาษณ์ – ท่วงทีวาจา เป็นการพิจารณาตรวจสอบรูปร่าง ลักษณะท่าทางความสมบูรณ์ของร่างกาย ความมองอาจว่องไว และปฏิภาณ ตลอดจนลักษณะความเหมาะสมที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตร มีผลการสอบ "ผ่าน" หรือ "ไม่ผ่าน" เท่านั้น ผู้สอบไม่ผ่าน หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะทางร่างกายไม่เหมาะสมที่จะเป็นนายทหาร – นายตำรวจ

2.3 การตรวจร่างกาย ผู้สมัครสอบคัดเลือกจะต้องรับการตรวจร่างกายตามวันเวลาที่ประกาศให้ทราบผู้ไม่มารับการตรวจร่างกายถือว่าเป็นผู้สละสิทธิ์ ผลการตรวจร่างกายถือความเห็นของกรรมการ แพทย์จะไม่รับพิจารณาผลการตรวจร่างกายจากที่อื่นๆ นอกจากการตรวจร่างกายแล้วจะมีการฉาย X – Ray ตรวจโลหิต และตรวจปัสสาวะด้วย ในกรณีที่แพทย์ต้องการตรวจพิเศษนอกเหนือจากการตรวจธรรมดาดังกล่าวข้างต้น ผู้รับการตรวจจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

คำเตือน

1. ก่อนตรวจร่างกาย ***ห้าม*** ผู้สมัครรับประทานยาแก้ไอทุกชนิดหรือยาประเภทกระตุ้นกำลัง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความผิดปกติทางหัวใจ และหลอดเลือดได้

2. ***ห้าม*** ผู้สมัครใส่ Contact – Lens มาตรวจสายตา

โดยสรุปโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้น เพื่อมุ่งให้นายทหาร – นายตำรวจได้รับการศึกษาอบรม และฝึกฝนร่วมกันเพื่อให้เกิดความสามัคคี กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เน้นการมีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำ ผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่บกพร่องในศีลธรรม ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออกจากสถานศึกษา ไม่เป็นผู้เสพยาเสพติด การแต่งกายในการไปสมัครตลอดจนการไปติดต่อต่างๆ ต้องสุภาพเรียบร้อย และในการสอบคัดเลือก โดยเฉพาะการสอบสัมภาษณ์เน้นท่วงทีวาจา และพิจารณาจากรูปร่างลักษณะท่าทาง ความสมบูรณ์ของร่างกาย ความมองอาจว่องไว และปฏิภาณ ตลอดจนลักษณะความเหมาะสมที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตร คุณลักษณะดังกล่าวนี้ อนุโลมได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเป็น "ผู้ดี" ทั้งสิ้น

บริการที่จัดให้นักเรียนเตรียมทหาร

โรงเรียนเตรียมทหาร มีอาคารนอนสามารถรับนักเรียนเข้าพักประจำในโรงเรียนได้ทั้งหมด ปัจจุบันได้กำหนดให้นักเรียนทั้ง 3 ชั้นปี พักประจำนักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นค่าอาหารวันละ 50 บาท พร้อมทั้งได้รับแจกตำราเรียน

นอกจากนี้โรงเรียนเตรียมทหาร ยังมีกองพยาบาล พร้อมด้วยแพทย์และพยาบาลไว้ให้การดูแลรักษาพยาบาลแก่นักเรียนเตรียมทหารในยามเจ็บป่วย

นักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนจะต้องถูกฝึกเพื่อวางพื้นฐานอุปนิสัยจิตใจ ตั้งแต่เริ่มชีวิตการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร โดยมีความมุ่งหมายของระบบนักเรียนใหม่ และกิจกรรมที่ต้อง

ปฏิบัติตลอด 18 สัปดาห์ ของการเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ดังนี้ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 2 – 6)

ความมุ่งหมายของระบบนักเรียนใหม่

1. ให้เปลี่ยนสภาพจากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับเพื่อให้บังเกิดความเคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ภายใต้ขนบธรรมเนียมของทหาร – ตำรวจ
2. เสริมสร้างบุคลิกและอุปนิสัยอันดีงามให้มีลักษณะท่าทางที่เหมาะสมในการเป็นทหาร ตำรวจ ที่ดีเลิศ
3. เสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ และให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ
4. เข้าใจและยึดมั่นในระบบอาวุโส ให้มีสัมมาคารวะระหว่างผู้น้อยและผู้ใหญ่ ตลอดจนปลูกฝังความเป็นทหารเริ่มแรกให้รู้สึกตัวว่าเป็นผู้น้อยที่สุด
5. ให้มีความสำนึกในการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดทุกโอกาส

การปฏิบัติ 18 สัปดาห์ ของ นักเรียนเตรียมทหารใหม่

สัปดาห์ที่ 1 – 2 (ปรับสภาพเป็นนักเรียนทหาร)

- ปรับสภาพเข้าสู่ระเบียบวินัยของทหาร
- การออกกำลังกายเบาๆ และทดสอบร่างกายเบื้องต้น
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนตัว
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนรวม
- รับการฝึกการปฏิบัติระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่
- รับการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าเบื้องต้นและแถวชิด

สัปดาห์ที่ 3 – 4 (สร้างบุคลิกความเป็นนักเรียนทหาร)

- เพิ่มเติมการออกกำลังกายมากขึ้น
- รับการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า ท่าอาวุธเบื้องต้น
- การฝึกอบรมพิเศษตามตารางฝึก
- รับการอบรมชี้แจงความรู้ด้านพื้นฐานของทหาร – ตำรวจ
- ปลูกฝังอุดมการณ์ในด้านความมั่นคง
- ปล่อยพักเพื่อเตรียมตัวรับการฝึกและศึกษาด้านวิชาการและวิชาทหาร – ตำรวจ

สัปดาห์ที่ 5 – 10 (เพิ่มพูนบุคลิกเพื่อการแต่งเครื่องแบบ นตท.)

- ฝึกทบทวนท่าบุคคลมือเปล่า ท่าอาวุธ และแถวชิด
- ฝึกลักษณะท่าทาง การปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อการแต่งเครื่องแบบ
- ปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติประจำของกรม นร.ฯ
- ปฏิบัติตามกิจกรรม การฝึกพิเศษและเตรียมการในพิธีแต่งเครื่องแบบ
- การปฏิสัมพันธ์กับ นตท. ชั้นอาวุโส

- รับการศึกษาด้านวิชาการ และวิชาทหาร – ตำรวจ
- ทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

สัปดาห์ที่ 11 – 16 (เสริมสร้างบุคลิกลักษณะทหาร)

- ฝึกปฏิบัติหน้าที่การรักษาการณ์
- ฝึกพิเศษในด้านการทดสอบกำลังใจ การใช้อาวุธ และสมรรถภาพร่างกาย
- รับการอบรมด้านระเบียบ คำสั่งของกรม นร. และรร.ตท.
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบประจำของกรม นร.ฯ

สัปดาห์ที่ 17 – 18 (สัปดาห์งานสวมแหวนรุ่น)

- ฝึกพิเศษ และเตรียมการในพิธีรับแหวนรุ่น
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบปฏิบัติประจำของกรม นร.ฯ
- สิ้นสุดระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่

หมายเหตุ

สัปดาห์ที่ 4 จะได้รับสิทธิในการปล่อยพักบ้าน
สัปดาห์ที่ 6 จะได้รับมอบเครื่องหมายจักรดาว
สัปดาห์ที่ 10 จะได้รับสิทธิการแต่งเครื่องแบบ นตท.ชั้นปีที่ 1
สัปดาห์ที่ 18 จะได้รับการสวมแหวนรุ่น และได้รับสิทธิพันสภาพความเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่

นอกจากนี้นักเรียนเตรียมทหารใหม่จะต้องฝึกมารยาทในเรื่องต่อไปนี้

1. ห้าม นตท.ใหม่ยืนล้วงกระเป๋ากางเกงต่อหน้านักเรียนชั้นสูงกว่า นอกจากหยิบหรือเก็บของที่ต้องการ เมื่อทำเสร็จแล้วต้องเอามือออกจากกระเป๋าทันที

2. ห้ามนักเรียน นตท.ใหม่ยืนกอดอกไพล่หลัง หรือเท้าสะเอวต่อหน้านักเรียนชั้นสูงกว่า

3. จะผ่านผู้บังคับบัญชาหรือนายทหารสัญญาบัตรหรือนักเรียนชั้นสูงกว่าในช่องทางประตู บันได ต้องหยุดให้บุคคลเหล่านั้น นักเรียนใหม่ต้องขออนุญาตผ่านก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงผ่านไปได้

4. นักเรียนใหม่ต้องช่วยเหลือผู้บังคับบัญชา ผู้ใหญ่ หรือนายทหารสัญญาบัตรหรือนักเรียนชั้นสูงกว่าในกิจการที่สมควร

การหล่อหลอมและปลูกฝังความเป็นผู้นำ มีความสำคัญต่อนักเรียนเตรียมทหารเป็นอย่างมาก ดังที่ผู้บัญชาการได้ให้คำตอบไว้ในเอกสาร ระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ดังนี้ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16)

การหล่อหลอมมีความหมายว่า เป็นการอบรมบ่มนิสัยให้มีจิตใจโน้มน้าวไปทางใดทางหนึ่ง เช่น การหล่อหลอมให้เป็นคนดีมีความเสียสละ เป็นต้น โดยปกติแล้วน่าจะเป็นการหลอมหล่อเสียมากกว่า ยกตัวอย่างเช่น การหล่อพระจะต้องดำเนินการหลอมวัสดุ ไม่ว่าเป็นทองคำ

หรือทองเหลือง เสียก่อน แล้วค่อยนำมาเทลงในเบ้าหล่อตามที่ต้องการ ต่อจากนั้นเป็นการนำพระออกจากเบ้าหล่อมาดำเนินกรรมวิธีตกแต่งให้เสร็จสมบูรณ์ แล้วจึงนำพระไปทำพิธีปลุกเสกเป็นอันสิ้นสุดกระบวนการ เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนเตรียมทหารของเราก็เช่นกัน ***ครั้นเมื่อนักเรียนผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาแล้วก็จะมาเข้าสู่ระบบนักเรียนใหม่ นักเรียนทุกคนจะได้รับการหลอมด้วยการถูกสั่งให้ปฏิบัติตามคำสั่งจึงเป็นหลอมจิตใจ พร้อมที่จะรับฟังคำสั่ง*** ซึ่งโรงเรียนนายร้อยต่างประเทศ เรียกการปฏิบัติแบบนี้ว่า “Shock” เพื่อให้นักเรียนนายร้อยนั้นๆ มีความรู้สึกกลัวและพร้อมที่จะยอมรับและเชื่อฟังคำสั่ง ซึ่งเปรียบเสมือนการหลอมโลหะในการหล่อพระเช่นกัน หลังจากที่เราหลอมนักเรียนเตรียมทหารแล้วเราก็มาสู่ขั้นตอนการหล่อในแบบของเราที่มีนายทหาร นายตำรวจปกครอง ซึ่งเป็นแม่แบบที่มีความพร้อมในเรื่องของความเป็นผู้นำ โดยแม่แบบเหล่านี้จะดำเนินกรรมวิธีตกแต่งปรับปรุงนักเรียนใหม่ด้วย ระเบียบปฏิบัติส่วนตัวระเบียบปฏิบัติส่วนรวม การปฏิบัติตามระบบนักเรียนใหม่ การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า การฝึกบุคคลท่าอาวุธ เป็นต้น เมื่อตกแต่งเสร็จก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการปลูกฝังเสมือนการปลุกเสกด้วยการฝึก และอบรมชี้แจงให้เกิดความเข้าใจในแบบธรรมเนียมประเพณี ของทหาร ตำรวจ ปลูกฝังความสามัคคี ความเป็นสุภาพบุรุษ ระบบเกียรติศักดิ์ ปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติรวมถึงการอบรมในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เมื่อนักเรียนผ่านการปลูกฝังแล้วนักเรียนต้องผ่านกระบวนการประเมินผลการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนต้องมีความสมบูรณ์ในเรื่องของคุณลักษณะทหาร และเป็นผู้มีความรู้ ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม หากนักเรียนผ่านกระบวนการการหล่อหลอมและปลูกฝังทั้งหมดนี้แล้ว นักเรียนจะเป็นผู้มีคุณสมบัติแตกต่างจากนักเรียนภายนอก ถือเป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนทหาร ตำรวจ เปรียบเสมือนดั่งองค์พระที่งดงามเปล่งรัศมีเป็นที่เคารพแก่บุคคลที่พบเห็น เมื่อนักเรียนมีคุณสมบัติครบถ้วนทุกประการ จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมและแผ่นดิน

การหล่อพระนั้นไม่สามารถกระทำเสร็จภายในวันเดียว ยิ่งถ้าจะทำให้ได้พระที่งดงามเปล่งรัศมีเป็นที่ชื่นชมศรัทธาของประชาชนแล้วต้องใช้เวลาและความอดทน รวมถึงความประณีตละเอียดลออ ดังนั้น การจะสร้างนักเรียนให้มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนทุกประการ ต้องมีความอดทน ความมุ่งมั่น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้มีขึ้นในจิตใจของนักเรียนทุกคนว่าตอนนี้นักเรียนทุกคนมีหน้าที่ต้องศึกษาเล่าเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิต สร้างเกียรติประวัติให้แก่วงศ์ตระกูล และประการสำคัญยิ่งคือ เพื่อจะได้มาทำหน้าที่รักษาความมั่นคงของชาติ และความผาสุกของประชาชน อันเป็นภารกิจที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ได้รับมรดกจากบรรพบุรุษสืบทอดให้ลูกหลานสืบไป

กล่าวได้ว่านักเรียนเตรียมทหารจะต้องผ่านการฝึกอย่างหนัก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เพื่อให้ถึงพร้อมทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป ดังคำกล่าวที่ว่า “คนเรียนโรงเรียนเตรียมทหารจะเหนื่อยยากกว่าเรียนโรงเรียนธรรมดา เพราะไม่ได้เรียนอย่างเดียว แต่มีการฝึกให้มีความอดทน

เสียสละ คิดถึงประเทศชาติ ราชบัลลังก์ และประชาชนก่อนคิดถึงตัวเอง" (ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ. 2548 : 18)

การที่โรงเรียนเตรียมทหารสามารถฝึกนักเรียนเตรียมทหารได้อย่างเต็มที่ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนที่ว่า "เพื่อให้นายทหาร นายตำรวจ ได้มีโอกาสรับการศึกษาอบรม และการฝึกในเบื้องต้นร่วมกัน เพื่อให้มีความรู้จักคุ้นเคย สามัคคีกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิดจิตใจร่วมกันแต่เยาว์วัย" (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1) เป็นเพราะการใช้ระบบหอพักในการอยู่ร่วมกัน กล่าวคือ นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องอยู่หอพัก ใช้เวลานอกเหนือจากเวลาเรียนร่วมกัน ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ทั้งทักษะชีวิต และทักษะทางสังคม ดังเช่นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั่วไป ที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตในทุกๆ ด้าน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดตั้งหอพักนักเรียนเตรียมทหาร แต่อาจแตกต่างกันในรายละเอียดในเรื่องของกิจกรรมอยู่บ้างดังนี้

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สร้างขึ้นเพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัย โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (2548 : ออนไลน์)

1. เป็นสถานที่พักอาศัยที่มีคุณภาพ มีบริการสวัสดิการและบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อและส่งเสริมการศึกษาทางวิชาการ

2. เป็นกลไกในการพัฒนานักศึกษาให้ได้ประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะชีวิต (Life Skill) และทักษะทางสังคม (Social Skill) มีจิตสำนึกในการแบ่งปัน ดูแลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข

3. เพื่อให้นักศึกษาต่างคณะ ซึ่งมีพื้นฐานทางความรู้และความสนใจที่แตกต่างกันได้มีโอกาสใช้ชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ซึ่งกันและกันอันจะเป็นแนวทางนำมาซึ่งความเข้าใจและเกิดความสัมพันธ์ฉันท์มิตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีนโยบายมุ่งเน้นให้หอพักนักศึกษาเป็นศูนย์ศึกษา อาศัย และเอื้ออาทรต่อกัน (Learning, Living and Caring Center) กล่าวคือ เป็นทั้งที่พักอาศัย เป็นสถานที่ศึกษา และเป็นสถานที่พัฒนานักศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เสริมให้แก่นักศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีวิต เช่น การติวทางวิชาการ การสอนภาษาต่างประเทศ การฝึกอบรมบุคลิกภาพ การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพอิสระ มีการจัดสถานที่เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว โดยจัดให้มีห้องอ่านหนังสือ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องจัดกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมทำบุญหอพัก กิจกรรมพัฒนาหอพัก การประกวดห้องพัก กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของหอพักนักศึกษาให้มีความสะอาด สวยงาม ร่มรื่น เย็นสบาย และปลอดภัย เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยบูรพา (2548 : ออนไลน์) ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดหอพักเพื่อ

1. บริการที่พักอาศัยที่สะอาด สะดวกสบาย และปลอดภัย
2. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษา
3. เสริมสร้างทักษะด้านสังคม เช่น
   - การอยู่ร่วมกัน
   - การเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น
   - การมีน้ำใจ
   - มีความสามัคคี
   - มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
4. เสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกัน : การจัดกิจกรรม
5. ส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตด้านอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
   - การจัดสภาพแวดล้อม
   - การฝึกอบรม และให้ความรู้

และสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (2548 : ออนไลน์) ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดหอพักนักศึกษาโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้เล็งเห็นความสำคัญของหอพักนักศึกษา เป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม ได้แลกเปลี่ยนทัศนคติฝึกให้นักศึกษารู้จักดูแลตัวเอง ช่วยเหลือบุคคลอื่น และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม กอปรกับหอพักนักศึกษาได้จัดโครงการเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาทักษะชีวิต บุคลิกภาพ บริหารเวลา จัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬา ภาษา บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมให้กับนักศึกษาที่พักในหอพักนักศึกษาได้ใช้หอพักเป็นที่อาศัย เสริมสร้างทักษะทางสังคม ฝึกฝนวิชาการ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน (Living Learning and Caring Center) ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการพัฒนานักศึกษาให้ครบทุกด้าน เพื่อเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงให้สิทธิ์นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้าพักในหอพักทุกคน นักศึกษาไม่ใช้สิทธิ์ดังกล่าวก็ได้ มหาวิทยาลัยมิได้บังคับ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพักโดยให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสใช้เวลาในการศึกษา และเรียนรู้ร่วมกันแล้ว สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญและถือได้ว่าเป็นส่วนได้เปรียบของการเป็นนักเรียนประจำหอพัก คือ การได้รับการฝึกอบรมและการมีกิจกรรมร่วมกัน ดังตัวอย่างของการฝึกอบรมนิสิตหอพัก และกิจกรรมนิสิตหอพักของมหาวิทยาลัยบูรพา (2548 : ออนไลน์) ดังนี้

การฝึกอบรมนิสิตหอพัก

การฝึกอบรมนิสิตในหอพักนิสิตมีความจำเป็น และมีความสำคัญมาก วัตถุประสงค์หลักของการฝึกอบรมนิสิตในหอพักก็เพื่อที่จะให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน โครงการการฝึกอบรมนิสิตที่สำคัญที่ควรจัดฝึกอบรมมีดังนี้

1. โครงการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ และนิสิตที่เข้าพักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นครั้งแรก
2. โครงการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเพิ่มทักษะการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย
3. โครงการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อการเลือกอาชีพและเป้าหมายชีวิต
4. โครงการให้คำปรึกษากลุ่มเกี่ยวกับการพบเพื่อนทั้งเพศเดียวกัน และต่างเพศ
5. โครงการฝึกผู้นำนิสิตในหอพัก
6. โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมาธิ
7. โครงการฝึกอบรมด้านสังคมและการเมือง
8. โครงการเพิ่มทักษะในการรักษาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต
9. โครงการฝึกอบรมด้านจริยธรรม
10. โครงการฝึกทักษะด้านสังคม

การฝึกอบรมนิสิตตามโครงการดังกล่าวนั้น บริการหอพักควรขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้โครงการฝึกอบรมนิสิตเป็นโครงการที่เห็นประโยชน์แก่นิสิตอย่างแท้จริง

กิจกรรมนิสิตหอพัก

มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมให้นิสิตที่พักอาศัยในหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัย ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัวของนิสิต ดังนี้

1. จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนิสิตประจำหอพัก เพื่อฝึกความเป็นประชาธิปไตย และเพื่อให้มีคณะกรรมการจัดกิจกรรมนิสิตประจำหอพัก
2. จัดให้มีพิธีบายศรีสู่ขวัญเพื่อการต้อนรับเพื่อนใหม่
3. จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างหอพัก
4. จัดให้มีการแข่งขันโต้วาทีระหว่างหอพัก
5. จัดให้มีการพัฒนาหอพัก บริเวณหอพัก และบริเวณมหาวิทยาลัย
6. จัดให้มีการประกวดความสะอาดและความเป็นระเบียบระหว่างหอพักต่างๆ
7. จัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมประจำภาค เช่น อาหาร เพลง การแต่งกาย การละเล่น
8. จัดงานสังสรรค์ประจำปี และการแสดงดนตรี
9. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น วันวิสาขบูชา วันสงกรานต์ เป็นต้น
10. ร่วมกันบริการหอพักเพื่อจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตในหอพัก เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยาย หรืออภิปรายในหัวข้อที่นิสิตสนใจ

กิจกรรมพัฒนานักศึกษาหอพักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2548 : ออนไลน์) มีรายละเอียดตามแผนภูมิ ดังนี้

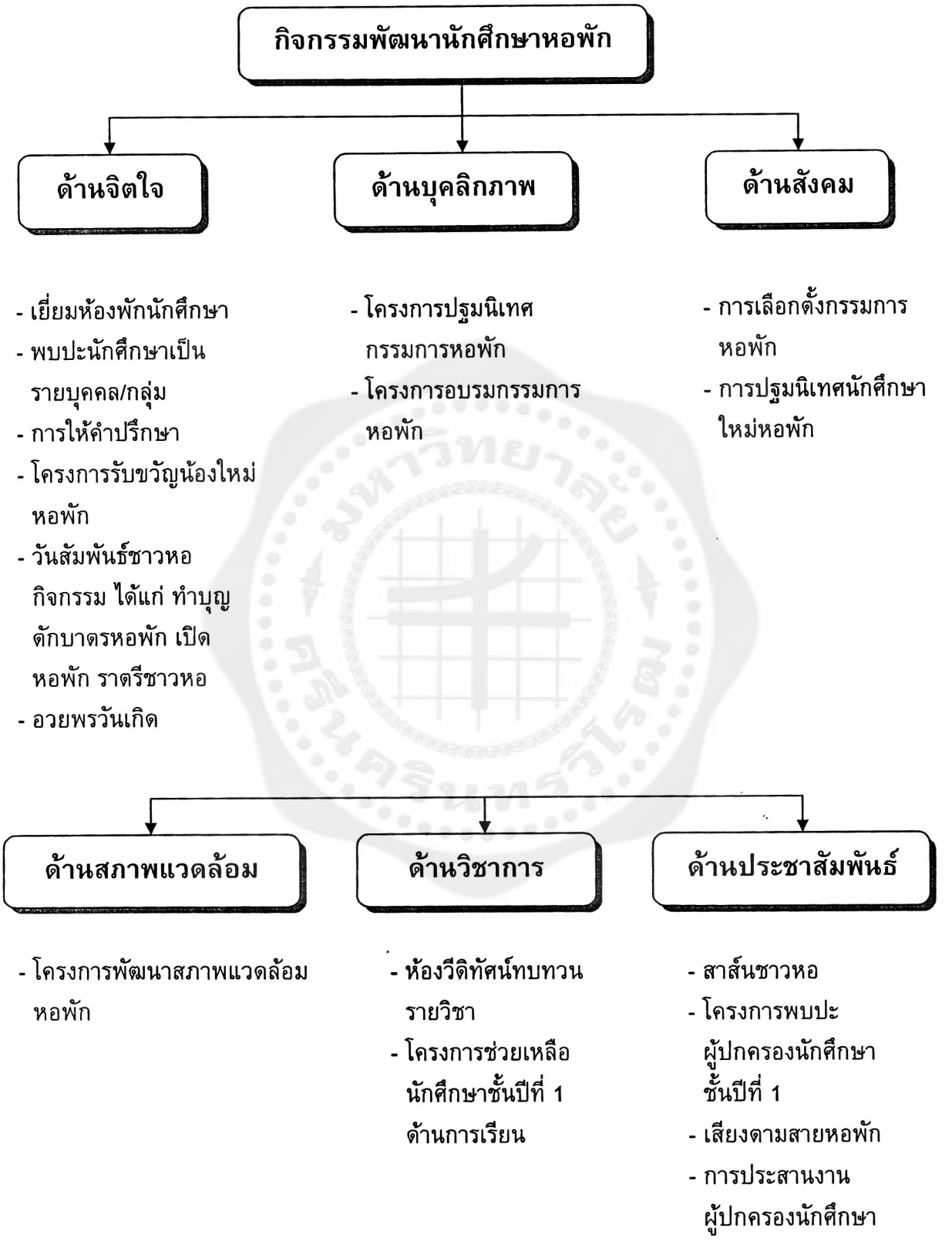
กิจกรรมพัฒนานักศึกษาหอพัก
ด้านจิตใจ
ด้านบุคลิกภาพ
ด้านสังคม
- เยี่ยมห้องพักนักศึกษา
- พบปะนักศึกษาเป็นรายบุคคล/กลุ่ม
- การให้คำปรึกษา
- โครงการรับขวัญน้องใหม่หอพัก
- วันสัมพันธ์ชาวหอ กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญตักบาตรหอพัก เปิดหอพัก ราตรีชาวหอ
- อวยพรวันเกิด
- โครงการปฐมนิเทศกรรมการหอพัก
- โครงการอบรมกรรมการหอพัก
- การเลือกตั้งกรรมการหอพัก
- การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่หอพัก
ด้านสภาพแวดล้อม
ด้านวิชาการ
ด้านประชาสัมพันธ์
- โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมหอพัก
- ห้องวีดิทัศน์ทบทวนรายวิชา
- โครงการช่วยเหลือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ด้านการเรียน
- สาส์นชาวหอ
- โครงการพบปะผู้ปกครองนักศึกษาชั้นปีที่ 1
- เสียงตามสายหอพัก
- การประสานงานผู้ปกครองนักศึกษา

ในการดำเนินงานหอพักนักศึกษาโดยทั่วไป จะประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายย่อมมีหน้าที่แตกต่างกันไป ดังเช่น การดำเนินงานหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (2548 : ออนไลน์) ดังนี้

การดำเนินงานหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มุ่งพัฒนาหอพักนักศึกษาในลักษณะศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living Learning and Caring Center) โดย

อาจารย์ที่ปรึกษาหอพัก	มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำในด้านต่างๆ แก่นักศึกษาที่พักในหอพักนักศึกษา
หัวหน้างานบริการและสวัสดิการนักศึกษา **หัวหน้าหน่วยหอพักชาย** **หัวหน้าหน่วยหอพักหญิง**	มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการบริหารงานหอพัก/พัฒนานักศึกษาตามวัตถุประสงค์ นโยบายกองกิจการนักศึกษาและมหาวิทยาลัย
ผู้ปกครองหอพักนักศึกษา/แม่บ้าน	มีหน้าที่ดูแลนักศึกษาที่พักในหอพัก ประสานงานและให้คำปรึกษาแก่กรรมการนักศึกษาประจำหอพักนักศึกษาในหอพัก
กรรมการนักศึกษาประจำหอพัก	มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำในด้านต่างๆ แก่นักศึกษาที่พักในหอพักนักศึกษา

กล่าวได้ว่าหอพักประจำของโรงเรียนเตรียมทหารจึงเปรียบเสมือน “บ้าน” ของนักเรียนเตรียมทหารทุกคน ครูอาจารย์ประจำหอพักจึงเปรียบเสมือนพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียน การได้รับคำสั่งสอน การเห็นแบบอย่างที่ดีของครูอาจารย์ และเพื่อนนักเรียนในหอพักเทียบได้กับการได้รับคำสั่งสอน การเห็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครองของนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ที่พักอาศัยอยู่กับบ้าน การที่นักเรียนเตรียมทหารทุกคน จะต้องพักประจำในหอพักของโรงเรียน ย่อมทำให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทักษะชีวิตและทักษะสังคม เช่น การอยู่ร่วมกัน การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีน้ำใจ ความสามัคคีเป็นต้น อีกทั้งได้มีทักษะในการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อหล่อหลอมและปลูกฝังให้นักเรียนเตรียมทหารมีความเพียบพร้อมด้วย IQ (ความเก่งหรือความฉลาดทางปัญญา), EQ (ความสุข หรือความฉลาดทางอารมณ์), AQ (ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค) และ MQ (ความดี หรือความฉลาดทางคุณธรรม) พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่

ดีทั้ง 11 ประการ และยึดมั่นในปรัชญาของโรงเรียนเตรียมทหารที่ว่า "สามัคคี มีความรู้ คู่คุณธรรม" (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : คำนำ)

2.3 หลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร พุทธศักราช 2546

หลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหารเป็นหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นช่วงชั้นที่ 4 เทียบเท่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 4 – 8)

หลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่จัดให้นักเรียนเตรียมทหารศึกษา ในช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยศึกษา 3 ชั้นปี

2. เป็นหลักสูตรเทียบเท่ากับหลักสูตรพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ของกระทรวงศึกษา โดยเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (วิศวกรรมศาสตร์) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (รัฐประศาสนศาสตร์)

3. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

4. เป็นการส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

การศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล ให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้นักเรียนเตรียมทหารได้พัฒนาเชาว์ปัญญา และวิธีการใหม่ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนเตรียมทหาร มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ และทักษะในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพทหาร – ตำรวจ

2. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

3. สามารถเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดี และประพฤติตนให้เป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง

4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย พร้อมที่จะเสียสละอุทิศชีวิต และประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

5. รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ยึดมั่นในระเบียบวินัยและแบบธรรมเนียมประเพณีของทหาร – ตำรวจ

6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ๆ นำไปใช้ประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมและประเทศชาติ

7. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพทหาร – ตำรวจ และมีบุคลิกภาพ อุปนิสัย และสมรรถภาพทางร่างกายเหมาะสมกับการเป็นนายทหาร – นายตำรวจ

8. มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีทักษะในการจัดการ

9. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในประเทศในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศตามบทบาท และหน้าที่ของตน ตลอดจนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหาร พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรเทียบเท่าหลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) ของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับการศึกษาต่อโรงเรียนเหล่าทัพและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มไว้ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

ในการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร พุทธศักราช 2546 มีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1. สาระการเรียนรู้

1.1 สาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน 70 หน่วยกิต

1.2 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม 20 หน่วยกิต

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จัดให้นักเรียนเตรียมทหาร สามารถไปศึกษาต่อในโรงเรียนเหล่าทัพ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยเน้นวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 3 ประเภทคือ

2.1 กิจกรรมตามระเบียบที่โรงเรียนเตรียมทหารกำหนด

2.2 กิจกรรมอิสระตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน จัด 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน

2.3 กิจกรรมแนะแนว และพัฒนาการเรียนรู้ จัด 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน

3. เวลาเรียนและหน่วยการเรียน

3.1 เวลาเรียนแบ่งเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ (ตามมาตรฐานกระทรวงศึกษา) วันละ 8 คาบ คาบละ 50 นาที เรียน 5 วันใน 1 สัปดาห์ รวมแล้วเวลาเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง

3.2 หน่วยการเรียน กำหนด 1.0 หน่วยกิต เท่ากับ 40 ชั่วโมง

4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ในแต่ละสาระการเรียนรู้ จะกำหนดจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและมาตรฐานการเรียนรู้ พร้อมทั้งรายละเอียดของเนื้อหาสาระตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานกำหนด

5. การจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เน้นนักเรียนสำคัญที่สุด จึงจัดการสอนรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยมีสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว อีกทั้งสามารถค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วอีกทั้งสามารถค้นคว้าด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองนักเรียนและครูจะสะสมผลงานซึ่งสามารถประเมินได้จากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

6. สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนเตรียมทหารจัดให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ทั้งจากตำราในห้องสมุดของโรงเรียน จาก Internet ซึ่งมีทั้งในห้องเรียน ห้องสมุด กองร้อย กองพัน และสโมสรนักเรียน อีกทั้งจัดแหล่งการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมด้านชีววิทยา เช่น สวนพฤกษศาสตร์ ด้านธรณีวิทยา สวนหิน และทางด้านวิชาชีพทหาร – ตำรวจ ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกความอดทน ความแข็งแรงของร่างกาย และเงื่อนเชือก ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและแก่สังคม

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียน เป็นการสอบย่อยประจำชั่วโมง การเขียนรายงาน การทดลอง การสอบปฏิบัติการ การอภิปรายกลุ่ม การรายงานหน้าชั้น แฟ้มสะสมงาน โครงการ และคะแนนครู เป็นต้น

7.2 การวัดและประเมินผลกลางภาคเรียน

7.3 การวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน เพื่อตรวจสอบผลการเรียน

อัตราส่วนคะแนนตลอดภาคเรียนคิดเป็น 60 : 40 หรือ 70 : 30 โดยนำคะแนนระหว่างภาคเรียนรวมกับคะแนนสอบกลางภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 60 หรือ 70 รวมกับคะแนนสอบปลายภาคเรียนคิดเป็นร้อยละ 40 หรือ 30 แล้วนำมาเปลี่ยนเป็นอักษรแสดงระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา คือ A = 4, B^+ = 3.5, B = 3, C^+ = 2.5, C = 2, D^+ = 1.5, D = 1 และ F = 0 สำหรับรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต (Non – credit) ใช้อักษร SA, SB, S และ U

8. การเลื่อนชั้นและจบการศึกษา

8.1 นตท. ชั้นปีที่ 1 จะเลื่อนไปชั้นปีที่ 2 จะต้องผ่านทุกรายวิชาของชั้นปีที่ 1 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดปีการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 1.50 และคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

8.2 นตท. ชั้นปีที่ 2 จะเลื่อนไปชั้นปีที่ 3 จะต้องผ่านทุกรายวิชาของชั้นปีที่ 2 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.75 และมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

8.3 นตท. ชั้นปีที่ 3 ต้องผ่านทุกรายวิชาของชั้นปีที่ 3 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอด 3 ปีการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 2.00 และมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 จึงสามารถจบการศึกษารับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนเตรียมทหาร และมีสิทธิเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเหล่าทัพ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาทั้งในส่วนของนิสิตหลักสูตรกศ.บ.สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือช่วงชั้นที่ 4 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ประการ มีส่วนที่แตกต่างในรายละเอียดอยู่บ้าง คือ นักเรียนเตรียมทหารจะเน้นคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ ความเป็นสุภาพบุรุษ และการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพทหาร–ตำรวจ ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตรจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เช่นเดียวกัน มีสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เวลาเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน มีแตกต่างเพียงรายละเอียดของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การเลื่อนชั้น และจบการศึกษาเท่านั้น

3. การรับรู้สู่การเรียนรู้

การเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลจากไม่รู้ไปสู่การรู้ ต้องผ่านกระบวนการรับรู้สู่การเรียนรู้ ลักษณะของการเรียนรู้นั้นจะพิจารณาได้จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 3 ลักษณะ คือ 1) การเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นเป็นการเปลี่ยนไปจากเดิม 2) พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้นต้องมีลักษณะถาวร และ 3) การเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นจะต้องต่อเนื่องมาจากประสบการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 3) ดังคำกล่าวที่ว่า "การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด" (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2537 : 13) และในการเรียนรู้ของบุคคลย่อมต้องอาศัยปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอก ทั้งจากตนเองและจากบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่น เช่นเดียวกับทางธรรมดังคติทางธรรมที่ว่า บุคคลจะบรรลุธรรม (หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์) ได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ องค์ประกอบภายใน และองค์ประกอบภายนอก หรือ "โยนิโสมนสิการ" และ "ปรโตโฆสะ" ตามลำดับ ทั้งนี้ดังพุทธพจน์ที่ว่า "ภิกษุทั้งหลาย ปัจจัยเพื่อความเกิดขึ้นแห่งสัมมาทิฏฐิมี 2 ประการ คือ ปรโตโฆสะ และ โยนิโสมนสิการ" (พระราชวรมุนี. 2529 : 621) ตลอดจนคำกล่าวที่ว่า "การศึกษาอาศัยปรโตโฆสะ ซึ่งมีคติว่า คนเป็นไปตามสภาพแวดล้อมที่ปรุงปั้น และโยนิโสมนสิการ ซึ่งมีคติย้อนกลับว่า ถ้าเป็นคนรู้จักคิดแม้แต่ฟังคนบ้าคนเมาพูดก็อาจสำเร็จเป็นพระอรหันต์" (พระราชวรมุนี. 2529 : 924) และ "ปรโตโฆสะที่ดีช่วยหนุนเสริมโยนิโสมนสิการ มนุษย์ปุถุชนที่เป็นเวไนย คือ ไม่ถึงกับเป็นอัจฉริยะที่จะเริ่มโยนิโสมนสิการขึ้นลำพังตนเอง และไม่ใช่ปทปรมะที่ไม่อาจคิดเองได้ก็จะสามารถก้าวไปในกระบวนการศึกษาและการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง" (พระราชวรมุนี. 2529 : 645)

ปรโตโฆสะ คือ เสียงจากผู้อื่น การกระตุ้นหรือชักจูงจากภายนอก เช่น การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร ข้อเขียน คำชี้แจง อธิบาย การเรียนรู้จากผู้อื่น ในที่นี้หมายเอาเฉพาะส่วนที่ดีงามถูกต้อง เฉพาะอย่างยิ่งการรับฟังธรรม ความรู้ หรือคำแนะนำจากบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร (พระราชวรมุนี. 2529 : 621)

ปัจจัยด้าน "ปรโตโฆสะ" มีขอบเขตที่กว้างขวางมาก กล่าวคือ ประกอบด้วยปัจจัยด้าน "กัลยาณมิตร" ส่วนหนึ่งกับปัจจัยด้าน "สิ่งแวดล้อมภายนอก" เช่น ข่าวสาร ข้อเขียน การโฆษณา อีกส่วนหนึ่ง อย่างไรก็ตามโดยเหตุที่ปัจจัยด้าน "กัลยาณมิตร" มีความหมายที่กว้างขวาง กล่าวคือ "กัลยาณมิตรมิได้หมายถึงเพื่อนที่ดีอย่างในความหมายสามัญเท่านั้น แต่หมายถึงบุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ชักจูง ช่วยบอกช่องทางหรือเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นดำเนินไปในมรรคาแห่งการฝึกฝนอบรมอย่างถูกต้อง เช่น พระพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก ครู อาจารย์ และท่านผู้เป็นพหูสูตทางปัญญา สามารถสั่งสอนแนะนำเป็นที่ปรึกษาได้ แม้จะอ่อนวัยกว่า" (พระราชวรมุนี. 2529 : 623) ประการหนึ่ง กับ "กัลยาณมิตร" นั้นย่อมทำหน้าที่เป็นฝ่าย "ผลิต" สิ่งแวดล้อมภายนอก (อันได้แก่ ข่าวสาร ข้อเขียน การโฆษณา ฯลฯ) ที่มีคุณค่า อีกประการหนึ่ง ทั้งนี้ดังคำกล่าวที่ว่า "ในระบบการศึกษาอบรมกัลยาณมิตร มีความหมายครอบคลุมทั้งตัวบุคคลผู้อบรมสั่งสอน เช่น พ่อแม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น ทั้งคุณสมบัติของผู้สอน

ทั้งหลักการ วิธีการ อุปกรณ์ อุบายต่างๆ ในการสอน และการจัดดำเนินการต่างๆ ทุกอย่างที่มีผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาจะพึงจัดทำเพื่อให้การศึกษาอบรมได้ผลดี ตลอดจนหนังสือ สื่อมวลชน บุคคลตัวอย่าง เช่น มหาบุรุษ หรือผู้ประสบความสำเร็จโดยธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั้งหลายที่ดีงาม เป็นประโยชน์" (พระราชวรมุนี. 2529 : 623)

บุคคลที่จะเป็นกัลยาณมิตรที่สมบูรณ์นั้น นอกจากจะเป็นผู้รอบรู้ รู้จริง รู้จากผลแห่งการปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว จะต้องดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้วย กัลยาณมิตรเช่นนี้จัดเป็นกัลยาณมิตรชั้นเลิศ คุณลักษณะของกัลยาณมิตรชั้นเลิศนี้ พระราชวรมุนี (2529 : 638) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้ "กัลยาณมิตรชั้นเลิศ เป็นผู้กระทำได้จริงในสิ่งที่สั่งสอนแก่ผู้อื่น หรือได้บรรลุผลสำเร็จนั้นๆ ด้วยตนเอง แล้วจึงสอนเรื่องนั้นแก่ผู้อื่นอย่างหนึ่ง และมีความเป็นอิสระเมื่อจะช่วยผู้อื่น ตนเองไม่ติดนุงนังอยู่กับเครื่องผูกพันเดียวกันกับที่เขากำลังติดอยู่อีกอย่างหนึ่ง ดังพุทธพจน์ที่ว่า *ทำตนนี่แหละให้ตั้งอยู่ในคุณความดีอันสมควรก่อน จากนั้นจึงค่อยพร่ำสอนผู้อื่น บัณฑิตไม่ควรมีข้อมัวหมอง* และ *ถ้าพร่ำสอนผู้อื่นฉันใด ก็ควรทำตนฉันนั้น*"

สำหรับกรณีของ "กัลยาณมิตร" มีพุทธพจน์กล่าวสรรเสริญความสำคัญไว้หลายตอน ดังจะยกมากล่าวถึงต่อไปนี้ "ภิกษุทั้งหลาย เมื่อดวงอาทิตย์อุทัยอยู่ ย่อมมีแสงอรุณขึ้นมาก่อน เป็นบุพนิมิตฉันใด ความมีกัลยาณมิตรก็เป็นตัวนำ เป็นบุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอริยอัษฎางคิกมรรค" "ดูกร อานนท์ ความมีกัลยาณมิตร... เท่ากับเป็นพรหมจรรย์ทั้งหมดทีเดียว เพราะว่าผู้มีกัลยาณมิตรพึงหวังสิ่งนี้ได้ คือ เขาจักเจริญ จักทำให้มาก ซึ่งอริยอัษฎางคิกมรรค" "เราไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้สักอย่างที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่ ...ที่เป็นไปเพื่อความดำรงมั่นไม่เสื่อมสูญ ไม่อันตรธานแห่งสัทธรรม เหมือนความมีกัลยาณมิตรเลย" "โดยกำหนดว่าเป็นองค์ประกอบภายนอก เราไม่เล็งเห็นองค์ประกอบอื่นแม้สักข้อหนึ่งที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่เหมือนความมีกัลยาณมิตรเลย" (พระราชวรมุนี. 2529 : 623 – 624)

พึงสังเกตว่าในการวิจัยครั้งนี้ "กัลยาณมิตร" เน้นที่พ่อแม่ ซึ่งเป็นบุคคลหลักของสถานบันครอบครัว และครูอาจารย์ ซึ่งเป็นบุคคลหลักของสถาบันการศึกษา คือ โรงเรียน ในส่วนของการศึกษาอบรมเพื่อปลูกฝังความมีคุณธรรม จริยธรรม คุณสมบัติของ "ผู้ดี" นั้นเน้นที่การทำตัวเป็น "ตัวแบบ" ที่ดี ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งหรืออุบายต่างๆ ในการสอน ประการหนึ่ง กับการอบรม "สั่งสอนด้วยวาจา" โดยตรงอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้เยาวชนได้รับรู้และเกิดการเรียนรู้เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และประพฤติปฏิบัติ "สมบัติผู้ดี" จนเป็นนิสัยติดตัวไป

4. บทบาทของครอบครัวต่อเยาวชน

4.1 ความหมายของครอบครัว

ครอบครัว คือ กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันทางอารมณ์และจิตใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกันรวมทั้งการพึ่งพิงทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย และทางสายโลหิต (สถาบันเด็ก. 2541 : ออนไลน์) ครอบครัวสามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพได้ โดย 1) ให้ความรักความอบอุ่นอย่างเหมาะสมต่อเนื่อง 2) ทำให้ครอบครัวมีความสงบสุข 3) ให้ความเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย 4) พ่อแม่ ควรพยายามเลี้ยงดูอบรมลูกด้วยตนเองมากที่สุด 5) ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 6) ให้เด็กมีอิสระและตัดสินใจเองตามควรแก่วัย 7) ส่งเสริมให้เด็กเห็นความสำคัญของตนเองไม่น้อยกว่าผู้อื่น 8) ส่งเสริมให้เด็กคิดแบบมีหลักการและมีเหตุผล และ 9) ส่งเสริมให้เด็กสามารถรู้สึกสนุกและผ่อนคลายได้

เกษม ตันติผลาชีวะ และกุลยา ตันติผลาชีวะ (2548 : ออนไลน์) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด ประกอบด้วยคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน โดยมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดทางสายเลือดทางการแต่งงาน ทางอารมณ์ และมีการเอื้ออาทรเลี้ยงดูกัน ความสัมพันธ์ของครอบครัว คือ ตัวบ่งชี้สุขภาพจิตและชีวิตของคน

โดยสรุปกล่าวได้ว่า ครอบครัว คือ สถาบันสังคมที่เล็กที่สุดที่ประกอบด้วยคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งสถาบันหนึ่งในการสร้างสมาชิกใหม่ให้แก่สังคม จากความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดของสมาชิกที่อยู่ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน กล่าวได้ว่า ครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญของผู้คนในสังคม

4.2 บทบาทและความสำคัญของสถาบันครอบครัว

มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว (2548 : ออนไลน์) นำเสนอความคิดเห็นของบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสถาบันครอบครัว ดังนี้

โสภณ สุภาพงษ์ กล่าวว่า บ้านหรือครอบครัวเป็นที่พักพิงและที่เรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ เพราะที่บ้านเราใช้ความสัมพันธ์ด้วยหน้าที่ตามธรรมชาติของมนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ กล่าวว่า การสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญในการแก้ไขปัญหาสังคมไทย

ชนิกา ตู้จินดา กล่าวว่า ครอบครัวคือพลังสำคัญที่สุดที่จะส่งเสริม เกื้อกูล ผลักดันเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา รวมทั้งความมุ่งมั่นสู่ความเป็นคนดี มีจริยธรรม และประสบความสำเร็จทั้งการศึกษาและการประกอบอาชีพ

ประสพ เรียงเงิน (2544 : ออนไลน์) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกของสังคมที่มีความสำคัญมาก เพราะครอบครัวจะต้องมีบทบาทในการขัดเกลาและปลูกฝังสมาชิกใน

ครอบครัวให้มีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจ และสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามสืบต่อไป รวมทั้งการเลือกและปรับใช้วัฒนธรรมใหม่อย่างเหมาะสม

สาวิตรี ทยานศิลป์ (2544 : 44) กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวถือได้ว่าเป็นสถาบันแรกที่มีความสัมพันธ์ และผูกพันใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด การส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของตนและเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อแม่เป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ บุคลิกภาพหรือท่าทีของพ่อและแม่ ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับตัววัยรุ่น

บันเทิง เพียรค้า (2544 : ออนไลน์) กล่าวถึงครอบครัวและหน้าที่ของครอบครัวไว้ดังนี้

ครอบครัวเป็นหน่วยย่อยหรือสถาบันพื้นฐานของสังคม ที่มีบทบาทสำคัญประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังและขัดเกลาทางสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว สรุปหน้าที่สำคัญของครอบครัวได้ 6 ประการคือ 1) หน้าที่ทางเพศและการสืบพันธุ์ 2) หน้าที่กำหนดสถานภาพบุคคล 3) หน้าที่ทางเศรษฐกิจ 4) หน้าที่การศึกษา 5) หน้าที่การปลูกฝังและถ่ายทอดวัฒนธรรม และ 6) หน้าที่การจัดการลดความตึงเครียด กล่าวได้ว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม หรือการอบรมให้สมาชิกสามารถเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของตน บทบาทที่สังคมคาดหวังและบทบาทที่สมาชิกแสดงออกจริง โดยมีจุดมุ่งหมายของการขัดเกลาทางสังคมเพื่อการปลูกฝังระเบียบวินัย การรู้จักบทบาทและปรับตัวในสังคม การพัฒนาทักษะหรือความชำนาญด้านต่างๆ รวมทั้งการเสริมสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีของบุคคล ลักษณะเด่นของครอบครัวในสังคมไทย คือ สมาชิกในครอบครัวจะมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน หากสมาชิกในครอบครัวรู้จักบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้ว ก็ย่อมทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีราบรื่น และเกิดสันติสุข ครอบครัวไทยในปัจจุบันจึงควรปรับบทบาทและวิธีการในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้เหมาะสมกับลักษณะ หรือช่วงวัยของสมาชิก ในช่วงวัยรุ่นพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะต้องปรับบทบาทเป็นทั้งพ่อแม่และเพื่อน ซึ่งแต่ละครอบครัวอาจมีเทคนิค และวิธีการที่แตกต่างกัน พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบของพฤติกรรมให้แก่สมาชิกใหม่ อบรมให้สมาชิกรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน การปลูกฝังค่านิยม มารยาทของสังคม ระเบียบแบบแผนตามประเพณี การชี้แจง ตักเตือนหรือลงโทษเมื่อสมาชิกกระทำผิด ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ที่ใช้สำหรับหล่อหลอมผลิตภัณฑ์ผลิตผลที่จำลองจากแม่พิมพ์นั้นนอกจากขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์ และส่วนผสมที่พอเหมาะแล้ว แม่พิมพ์และวิธีการจำลองจากแม่พิมพ์จะต้องดี รวมทั้งมีการจัดวางผลงานในที่เหมาะสมด้วยจึงจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

จรรยา เศรษฐบุตร และคณะ (2541 : 4 – 5) ได้เสนอบทบาทและความสำคัญของครอบครัวพร้อมงานวิจัยที่น่าสนใจไว้ดังนี้

“ครอบครัว” จัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะสังคมไทย เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกและสำคัญที่สุดในการ

ฝึกอบรม สั่งสอน และสร้างบุคลิกภาพให้แก่เด็กและเยาวชน ครอบครัวที่ดีย่อมช่วยป้องกันหรือลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม ดังการศึกษาของ จรรจา สุวรรณทัต, ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ และกมล สุดประเสริฐ (2533 : 109) กล่าวว่า วัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการมีอิสระในการคิด การกระทำด้วยตนเอง และเห็นคุณค่าของคำแนะนำของบิดามารดา และครู ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเด็ก และครอบครัว เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาจิตลักษณะต่างๆ ของเด็ก การศึกษาของสาวิตรี ทยานศิลป์ (2541 : 30 – 31) ได้สะท้อนให้เห็นภาพรวมของเยาวชนในปัจจุบันว่า เยาวชนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา หรือมีปัญหาขัดแย้งเพียงเล็กน้อยกับบิดามารดา หากพิจารณาในด้านความผูกพันใกล้ชิดจะเห็นว่า เด็กวัยรุ่นจะมีความผูกพันใกล้ชิดอยู่ระดับปานกลาง มีอำนาจตัดสินใจปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามได้สะท้อนให้เห็นภาพของครอบครัวไทยว่า ครอบครัวไทยยังเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์เพราะเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยกับบิดามารดา

มีงานวิจัยจำนวนมากที่กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ดังเช่น วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2516 : 16 อ้างในสาวิตรี ทยานศิลป์. 2541 : 20) การอบรมเลี้ยงดูแบบที่เข้มงวดมากเกินไป หรือช่วยเหลือบุตรอยู่ตลอดเวลาได้ก่อให้เกิดผลเสียแก่เด็ก คือ เด็กขาดความภาคภูมิใจในตนเอง หรือการศึกษาของ เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2517) นักเรียนที่รายงานว่าไม่ใช้ยาเสพติดมักเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและรักใคร่กลมเกลียว ส่วนนักเรียนที่รายงานว่าใช้ยาเสพติดเป็นผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา ขณะเดียวกัน วราภรณ์ อินทรชัยศรี (2518 : 73) พบว่า วัยรุ่นที่มีความขัดแย้งกับบิดามารดาสูงจะมีการยอมรับเกี่ยวกับตัวเองต่ำกว่ากลุ่มที่มีความขัดแย้งน้อย

ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2520 อ้างในหรรษา เลาหเสรีกุล. 2537) พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ถ้าหากได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ให้ความรัก ความสนับสนุน และใช้เหตุผลก็สามารถพัฒนาระดับจริยธรรมให้สูงขึ้นได้ และลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาศลักษณ์ ชัววัลดี (2524) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนมาก และควบคุมมากจะมีค่านิยมด้านความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์ และบาป – บุญ ในระดับที่สูงกว่าผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและควบคุมน้อย

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536) กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความรัก และความอบอุ่น จะมีความมั่นคงในอารมณ์สูง และสามารถปรับตัวกับสังคมทั่วไปได้ดี ซึ่งจะแตกต่างจากเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกที่มักมีพฤติกรรมก้าวร้าวนอกจากนี้ หรรษา เลาหเสรีกุล (2537 : 156) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก จะมีความผาสุกทางจิตใจมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : ออนไลน์) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครอบครัวว่าครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่สำคัญพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจของ

เด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ พ่อแม่ถือเป็นครูคนแรกของเด็กที่สำคัญมาก ดังนั้น ผู้ปกครองไม่ควรมีความคิดจำกัดว่าผู้ที่จะสามารถสอน หรือให้การศึกษาแก่เด็กได้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ หรือต้องจบการศึกษาระดับสูงเท่านั้น เพราะนอกจากเด็กจำเป็นต้องได้รับความรู้ด้านวิชาการต่างๆ แล้วการถ่ายทอดจากประสบการณ์ชีวิตของผู้สอนเอง หรือจากจิตสำนึกผิดชอบที่มีอยู่ในแต่ละตัวบุคคลก็เป็นเรื่องจำเป็น และผู้ปกครองสามารถทำได้ เช่น คนที่จบ ป.4 ก็สามารถให้แนวทางในการดำเนินชีวิตสามารถปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กได้ผ่านทางประสบการณ์ หรือจิตสำนึกผิดชอบของตนเองเป็นต้น ดังนั้นการจะให้การศึกษาแก่เด็กจึงสามารถทำได้โดยผู้ปกครองในทุกกลุ่มคน เริ่มจากการมีความตั้งใจที่จะสั่งสอนเด็กผ่านชีวิตตนเอง การจัดสรรเวลาให้กับเด็กมากพอในการสั่งสอนอบรมทางด้านความรู้ความสามารถ ทักษะต่างๆ การตัดสินใจหรือแม้แต่การตักเตือนในกรณีที่เด็กทำไม่ถูกต้อง เป็นต้น กล่าวได้ว่าครอบครัวมีอิทธิพลสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก ครอบครัวที่อบอุ่นมีความเข้าใจ เอาใจใส่ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดู การให้ความรู้ที่ถูกต้อง จะทำให้การพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างรวดเร็ว ยิ่งเมื่อนำไปผนวกกับการให้การศึกษาของสถาบันการศึกษาด้วยแล้ว ก็จะทำให้เด็กได้รับการสร้างให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพได้ในที่สุดดังนั้นครอบครัวจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็กที่ผู้ปกครองทุกคนควรตระหนัก และให้ความสำคัญในการปฏิบัติตัวเป็นแนวร่วม โดยทำบทบาทหน้าที่ด้านการให้การศึกษาอย่างเต็มกำลังสามารถ เพื่อความสำเร็จของบุตรหลานของท่านในอนาคต

บทบาทของพ่อบ้านและแม่บ้านที่มีต่อครอบครัวที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก พ่อบ้านที่ดีย่อมสร้างศรัทธาให้แก่ลูก ทำให้เกิดการเลียนแบบและรับเอาค่านิยมที่ดี ตลอดจนคุณธรรมต่างๆ ไว้ในบุคลิกภาพเป็นรากฐานของการพัฒนาการที่ดีตั้งแต่ต้น ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับคนอื่นๆ ในสังคมได้มีเจตคติที่ดีต่อชีวิต และมองโลกในแง่ดี มีความมั่นคงในจิตใจ ไม่หวั่นไหวเมื่อมีเหตุการณ์มากระทบ เป็นการสร้างพื้นฐานของสุขภาพจิตที่ดีตั้งแต่วัยเด็ก

แม่คือผู้สร้างสานความผูกพันของครอบครัว ในครอบครัวมิได้มีเฉพาะแต่พ่อแม่และลูกแต่ยังหมายถึงญาติของแต่ละฝ่ายด้วย แม่ต้องอดทนและปรับตัวให้เข้ากับญาติของฝ่ายพ่อ เพื่อแสดงความเป็นตัวอย่างของการอยู่ร่วมกันแก่ลูก อีกทั้งสร้างความสบายใจให้กับพ่อ ผู้ที่เป็นแม่จะต้องใจกว้างไม่สร้างความหงุดหงิดในครอบครัวจากการมีปัญหากับญาติฝ่ายพ่อ ซึ่งผลเสียจะมากกว่าผลดีให้คิดเสียว่าพ่อแม่ใครๆ ก็รักการดูถูกกันการเกลียดกันรังแต่จะเกิดผลเสีย เมื่อแม่ต้องไปเป็นสมาชิกของครอบครัวใหม่ ก็ต้องเข้าถึงจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของครอบครัวใหม่ด้วย ควรปรับตัวเพื่อจะอยู่ร่วมกันได้ดีที่สุด

บทบาทของแม่เปรียบเสมือนตัวเชื่อมรอยต่อภายในครอบครัว และระหว่างครอบครัว บ้านขาดพ่อ เหมือนขาดร่มโพธิ์ แต่บ้านขาดแม่เหมือนขาดร่มไทร ซึ่งเป็นที่ให้ความร่มเย็น แม่คือสิ่งแวดล้อมแห่งความรักและการอุ้มชู ความเป็นแม่เป็นสัญชาตญาณของผู้หญิงที่ติดมาโดย

กำเนิด แต่การเลียนแบบและการเรียนรู้จากสังคม ช่วยให้แม่มีความเป็นแม่สูงขึ้น หากแม่มาจากสิ่งแวดล้อมที่ดี เคยเห็นตัวอย่างที่ถูกต้องและควรปฏิบัติ เมื่อมาเป็นแม่จะทำให้เป็นแม่ที่ดี สามารถคัดท้ายเรือครอบครัวไปสู่เป้าหมายได้ (เกษม ตันติผลาชีวะ และกุลยา ตันติผลาชีวะ. 2548 : ออนไลน์)

กล่าวได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันแรกหรือสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาท และความสำคัญอย่างมากต่อเยาวชน มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ขัดเกลา ปลูกฝังให้เยาวชนได้เรียนรู้ เข้าใจ และสืบทอดคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนวัฒนธรรมอันดีงาม ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู และการเป็นตัวแบบของคนในครอบครัว มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเยาวชน รวมทั้งการป้องกันหรือลดปัญหาอันจะเกิดขึ้นในสังคมโดยรวม

4.3 บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2524 : 60 – 64) กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวต่อจริยธรรมของเยาวชนไว้ว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อลักษณะทางจิตใจของเยาวชน โดยได้แสดงรายละเอียดอย่างเด่นชัดว่าลักษณะทางสุขภาพจิตต่างๆ ของเยาวชนแปรปรวนไปตามลักษณะของครอบครัวของเขา ส่วนทางด้านจริยธรรมนั้น ครอบครัวมีบทบาทที่สำคัญมากและเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังจริยธรรมในเด็ก แม้เมื่อเด็กโตขึ้นยังได้รับอิทธิพลของสังคมจากแหล่งอื่นๆ เช่น สื่อมวลชน โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ศาสนา กลุ่มงาน เป็นต้น แต่ครอบครัวก็เป็นผู้เตรียมพื้นฐานทางจิตใจ ให้บุคคลรับอิทธิพลจากแหล่งอื่นๆ ได้ในปริมาณและคุณภาพที่แตกต่างกัน (Kay, 1975 : 13 – 14) ส่วนไรท์ (Wright. 1975 : 39) กล่าวว่าบิดามารดามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กใน 3 ทาง คือ การลงโทษ การให้รางวัล และการเป็นตัวอย่างแก่เด็ก แต่จริยธรรมของบุคคลนั้นมีหลายด้าน เช่น พฤติกรรมการทำดีละเว้นความชั่ว ทัศนคติและค่านิยมเชิงจริยธรรม ตลอดจนความรู้และเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นต้น บราวน์ (Brown. 1968 : 412) กล่าวว่าด้านต่างๆ ของจริยธรรมของบุคคลนี้ อาจเป็นเอกเทศจากกันพอสมควร และต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรียนรู้ได้ด้วยการเลียนแบบผู้อื่น หรือจากการได้รับแรงเสริม ส่วนทัศนคติและค่านิยมเชิงจริยธรรม เรียนรู้ตามหลักการเชื่อมโยงหรือทดแทนสิ่งเร้า ส่วนเหตุผลเชิงจริยธรรมต้องพึ่งกระบวนการเรียนรู้เชิงการรู้ ฉะนั้นครอบครัวจึงจำเป็นจะต้องปลูกฝังเยาวชนด้วยกระบวนการต่างๆ กัน เยาวชนจึงจะมีจริยธรรมที่ครบถ้วนทุกด้าน

การอบรมเลี้ยงดูกับเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก การศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของเด็กอย่างไรนั้น โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 49 – 51) มีความเห็นว่า สภาพทางสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะกระตุ้น หรือขัดขวางการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล สังคมจะต้องมีบรรยากาศทางจริยธรรมที่เหมาะสมจึงจะเอื้อในการพัฒนา เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ ถ้าเป็นลักษณะสังคมภายในบ้านและครอบครัว โคลเบอร์กเห็นว่าบรรยากาศทางจริยธรรมจะได้จาก

ลักษณะ 3 ประการ คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบิดามารดา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบิดามารดา และการรักษากฎเกณฑ์ภายในบ้าน ลักษณะ 3 ประการภายในครอบครัวนี้จะต้องนำไปสู่บรรยากาศแบบประชาธิปไตย

เลิศพร ภาระสกุล (2516 : 2 – 4) ได้รายงานเรื่องการอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทยไว้ว่า เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ โดยมีตัวแทนของการอบรมให้รู้จักระเบียบสังคม ซึ่งตัวแทนดังกล่าวที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ พ่อแม่ เครือญาติ กลุ่มเพื่อน และครู บุคคลเหล่านี้จะเป็นบุคคลที่เด็กจะถือตามอย่าง เรียกว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงของเด็ก เพราะถือว่าเป็นต้นกำเนิดของการรับรู้ และค่านิยมต่างๆ ของเด็ก นอกจากนี้ เลิศพร ภาระสกุล ยังได้กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวต่อค่านิยมของเด็กและเยาวชนไว้อย่างน่าสนใจว่า

ครอบครัวมีอิทธิพลมากในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมของเด็ก ครอบครัวเป็นสถาบันหน่วยแรกที่เด็กเป็นสมาชิก เป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่เด็กรู้จักและใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดและนานที่สุด ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยหนุ่มสาว ฟรอยด์พบว่าเด็กในวัย 2 – 6 ขวบจะต้องการสัมพันธภาพอันสนิทสนมของพ่อแม่เป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพอันสนิทสนมของพ่อแม่ ได้แก่ อารมณ์รักและอารมณ์ชัง ซึ่งจะฝังใจเด็กแต่ละรายเป็นสำคัญ เด็กจะเรียนรู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ เด็กจะจดจำเอาอย่างพ่อแม่ ซึ่งจะซึมซาบเข้าไปทีละน้อย ในสังคมไทยเราจึงมีคำกล่าวซึ่งแสดงว่าครอบครัวมีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรม “สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล” และ “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” แสดงถึงความเชื่อของคนไทยว่า คนจะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับการอบรมของพ่อแม่เด็ก ศาสตราจารย์เกษม อุทยานิน เคยกล่าวไว้ว่า “เวลาที่ครอบครัวมีต่อเด็กย่อมเป็นเวลาที่ได้เปรียบ และยาวนานพอสมควรที่จะอบรมบ่มนิสัยต่างๆ บรรดาความรัก และการอบรมในครอบครัวเป็นไปอย่างชนิดไม่รู้สึกตัวคือ ค่อยๆ ซึมซาบทีละเล็กละน้อย จึงย่อมฝังแน่นถาวรกว่าการอบรมด้วยวิธีการอื่น” ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพและค่านิยมหลายอย่างที่บุคคลยึดถืออยู่ ย่อมเนื่องมาจากอิทธิพลของการอบรมจากครอบครัวด้วย

ค่านิยมอื่นๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่มายังเด็กไทยก็คือ ความสุภาพอ่อนโยน จิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตากรุณา ความรู้จักเกรงใจ ความไม่รู้สึกอาฆาตจองเวร การรู้จักการรู้จักให้อภัยแทบจะกล่าวได้ว่าพ่อแม่ไทยทุกคนพยายามถ่ายทอด และปลูกฝังนิสัยเหล่านี้ให้ลูกของตนเพราะถือว่าเป็นคุณสมบัติที่เป็นคนดีในความรู้สึกของคนไทยทั่วไป ด้วยคุณค่าดังกล่าวทำให้คนไทยอยู่ร่วมกับชนชาติอื่นได้อย่างไม่มีปัญหา เราไม่เคยรังเกียจคนต่างชาติเช่นคนจีนหรือแขกแม้แต่ฝรั่ง ค่านิยมอีกอย่างหนึ่งคือ ความเกรงใจกันและกัน คนไทยมักจะไม่ชอบการฝ่าฝืนใจกัน เราไม่นิยมการบังคับคนอื่นหรือถูกคนอื่นบังคับ

พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์ (2548 : 21) ได้เสนอวิธีฝึกลูกให้เป็นคนดีและเรียนรู้เก่งว่า พ่อแม่คือคนสำคัญที่จะช่วยฝึกฝนลูกให้เป็นคนดี คนเก่ง ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขไปพร้อมๆ กัน หากต้องการให้ลูกเก่งเรียนรู้ เริ่มต้นการฝึกให้ลูกช่วยตัวเองได้ตามวัย และให้กำลังใจเมื่อทำได้ดีพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก เช่น จะสอนลูกให้เก็บของเป็นระเบียบ พ่อแม่ต้องทำให้เป็น

ระเบียบเช่นกัน การให้ลูกมีโอกาสได้ช่วยเหลือคนอื่นๆ เช่น ช่วยพ่อแม่ดูแลน้อง ช่วยเหลือครู ถือของหรือสอนวัฒนธรรมไทย เช่น มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพผู้ใหญ่ กตัญญู อาจเล่านิทาน เป็นสื่อในการทำความดี เพื่อให้ลูกซึมซับ และรู้สึกว่าความดีเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์ (2541 : 20) กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ว่า บ้านเป็นเวทีสำคัญของการเรียนรู้อย่างไม่มีแบบแผน และไม่เป็นแบบแผน ซึ่งเป็นเวทีแห่งการเรียนรู้ที่มีผลต่อผู้เรียนมาก ดังข้อค้นพบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกัน อาทิ อรพินท์ ชูชม (2522 : 18 – 19) กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศส่งเสริมให้น่าเรียนคือมีความเข้าใจดีต่อกันมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และไม่สร้างความหวาดวิตกกังวลให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก ในขณะที่บลูม (Bloom. 1976 : 8) กล่าวว่า ชีวิตในวัยเด็กเมื่อแรกเริ่มจะอยู่ในบ้านมากกว่าโรงเรียน พัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กจึงขึ้นกับสภาพแวดล้อมในบ้านเป็นสำคัญ นอกจากนี้ เฟรเซอร์ (Fraser. 1962) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การเรียนการสอนในโรงเรียนจะเป็นไปได้ด้วยดีถ้าสิ่งที่สอนนั้นไม่ขัดกับสิ่งที่ทางบ้านได้สอนไว้

ประยูรศรี มณีสร (2532 : 150 – 151) กล่าวถึงบทบาทของบ้านในการส่งเสริม และช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นไว้ว่า บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก กล่าวได้ว่า เป็นสถานที่แห่งแรกที่ให้สิ่งแวดล้อม ให้การเรียนรู้สิ่งต่างๆ และให้ประสบการณ์ บ้านในที่นี้หมายถึงผู้ที่อยู่รวมกันในบ้าน เช่น มีพี่น้อง พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย พี่ป้าน้าอา ฯลฯ และทุกสิ่งทุกอย่างในบ้าน เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นสิ่งแวดล้อมจะค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไป สิ่งแวดล้อมของเด็กเริ่มเปลี่ยนแปลงจากบ้านไปสู่เพื่อนบ้าน จากเพื่อนบ้านไปสู่โรงเรียน จากพ่อแม่ไปสู่ครูและเพื่อนๆ

โดยสรุปบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งแรกที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เรียนรู้ได้ด้วยการเลียนแบบจากผู้อื่น หรือจากการได้รับแรงเสริม เด็กจะเรียนรู้และจดจำแบบอย่างจากพ่อแม่ พัฒนาการในด้านต่างๆ รวมทั้งพัฒนาการด้านจริยธรรม จึงขึ้นกับสภาพแวดล้อมในบ้านเป็นสำคัญ

5. บทบาทของโรงเรียนต่อเยาวชน

5.1 บทบาทและความสำคัญของโรงเรียน

แม้ครอบครัวจะเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรก ที่มีความสำคัญต่อสมาชิกในสังคม แต่ในปัจจุบันครอบครัวไทยก็เปลี่ยนแปลงไปจากอิทธิพลของความเจริญทางเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ได้ใกล้ชิดเหมือนดังก่อน เยาวชนไทยให้ความสำคัญต่อคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรมลดน้อยลง แต่ให้ความสนใจในวัตถุนิยมมากขึ้น เกิดความรู้สึกแปลกแยกไปจากวัฒนธรรมเดิม ดังที่

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2546 : ออนไลน์) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวไทยในยุคหลังอุตสาหกรรมไว้ว่า การเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร มีผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างมากมายมหาศาลวัฒนธรรมไทยอันมีประเพณีนิยม เป็นแบบแผนของการดำรงชีวิตถูกท่วมทับด้วยคลื่นสมัยนิยมของโลกอันมีแบบแผนของวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งโน้มเข้าหาวัตถุนิยมอย่างหนัก ภาพยนตร์ตะวันตกซึ่งเน้นเรื่องเพศสัมพันธ์ และความรุนแรง กลายเป็นเครื่องเร้าสัญชาตญาณดิบของมนุษย์ และเร้าให้เกิดอาชญากรรมมากมายที่แสดงความอุกอาจ และแสดงวิธีการใหม่ๆ ในการกระทำอาชญากรรมเหล่านั้น คนรุ่นหนุ่มสาวจะใช้เวลามากขึ้นในเรื่องเทคโนโลยีทางข่าวสาร พร้อมกันนั้นก็จะใช้เวลาน้อยลงในกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น การทำบุญต่อพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา การซึมซับคุณค่าของศีลธรรม และการเคารพ และการยอมรับคำแนะนำจากผู้สูงวัย คนหนุ่มสาวเหล่านี้จะมีความรู้สึกแปลกแยกไปจากวัฒนธรรมเดิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากวัฒนธรรมด้านจิตใจของไทย และจะติดอยู่กับความเย้ายวนของสื่อหลายชนิดที่เกิดจากการแพร่สะพัดของเทคโนโลยีทางข่าวสาร และถนนสายด่วนพิเศษของสารสนเทศ

เมื่อเป็นเช่นนี้สถาบันหนึ่งที่จะเข้ามาทำหน้าที่แทนสถาบันครอบครัว ในเรื่องการอบรมสั่งสอน ปลูกฝัง ขัดเกลาจิตใจเยาวชนได้ไม่น้อย คือ สถาบันการศึกษา โรงเรียน มีบทบาท และหน้าที่โดยตรงในการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน และนับวันโรงเรียนจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการกำหนดบทบาทของ “ความรู้” ดังที่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544 : ออนไลน์) เสนอความเห็นถึงบทบาทของโรงเรียน และครอบครัวไว้อย่างน่าสนใจว่า ครอบครัวมีภาระหน้าที่อย่างหนึ่งซึ่งสำคัญมาก เรียกว่า การกลืนเข้ามาหาสังคม (Socialization) คือ การกล่อมเกลา เตรียมสมาชิกครอบครัวให้กลายเป็นสมาชิกของสังคม แต่เวลานี้ครอบครัวถูกแบ่งบทบาทไปจนเกือบจะไม่เหลือเลย สิ่งที่แบ่งบทบาทนี้ไปจากครอบครัวมากที่สุด คือ ระบบโรงเรียน ระบบโรงเรียนแยกเด็กจากครอบครัว ระบบโรงเรียนทำให้ครอบครัวไม่มีความหมาย โดยกำหนดว่าอะไรคือความรู้ ส่งผลให้พ่อแม่และครอบครัวแทบไม่มีบทบาทอะไรความรู้ในระบบโรงเรียนทุกวันนี้ จึงเป็นการยอมจำนนต่ออำนาจโรงเรียนมากขึ้น การจัดการเรียนรู้ของระบบโรงเรียนที่ค่อนข้างแคบและตายตัว มีส่วนทำให้การเกิดการเรียนรู้ขึ้นที่บ้านหรือที่เรียกว่า “โฮมสคูล” รวมทั้งการศึกษาทางเลือกอื่นๆ เกิดขึ้นได้ยากหรือหากเกิดขึ้นได้ แต่ก็ไม่สามารถเชื่อมต่อกับโรงเรียนได้ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเลือกสุดโต่งสองทางคือ จะยอมจำนนต่อระบบโรงเรียนแบบราบคาบเลยหรือจะกบฏ อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ทางเลือกสำหรับคนทั่วๆ ไปจะสามารถเลือกได้ ด้วยเหตุดังนั้น ทำให้โรงเรียนยิ่งมีพลังอำนาจเพิ่มมากขึ้น

ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์ (2541 : 20 – 21) กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ว่า โรงเรียนเป็นเวทีการเรียนรู้ที่มีแบบแผนเป็นหลัก โดยอาจมีการศึกษาที่ไม่มีแบบแผน และไม่เป็นแบบแผนผสมผสานอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็มีความสำคัญต่อการเรียนรู้อยู่ไม่น้อย ดังข้อค้นพบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกัน ซึ่งปรากฏในงานวิจัยของณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์ (2541 : 22) ดังนี้ ละเมียด ลิมอักษร (2519 : 23 – 24) กล่าวว่า โรงเรียนเป็น

สิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสถานที่ที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น การติดต่อสมาคมกับครูและเพื่อนนักเรียน การอ่านหนังสือกับห้องสมุด การชมภาพยนตร์ โทรทัศน์และฟังวิทยุที่ครูจัดขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาทั้งสิ้น นอกจากนี้ วิรัช วรรณรัตน์ (2523 : 21 – 23) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของนักเรียนเป็นอันดับ 2 รองจากทางบ้าน ในขณะที่ อุรี ลิ้มพิสุทธิ์ (2526 : 59 – 65) พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ขนาดของโรงเรียน 2) การเข้าแข่งขันตอบปัญหาทางคณิตศาสตร์ 3) การสอนซ่อมวิชาคณิตศาสตร์ 4) เจตคติของนักเรียนต่อวิชาคณิตศาสตร์ และ 5) การทำอุปกรณ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในขณะที่ เพ็ญ จรูญธรรมพินิจ (2532) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า ตัวแปรด้านลักษณะของนักเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงไป ได้แก่ ลักษณะของครู ส่วนสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวไม่มีอิทธิพลทางตรง แต่มีอิทธิพลทางอ้อมเพียงเล็กน้อยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ประยูรศรี มณีสร (2532 : 152) กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการและช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นไว้ว่า โรงเรียนมีอิทธิพลเมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียน อายุประมาณ 3 ปีครึ่ง ถึง 5 ปี เด็กจะเริ่มเข้าโรงเรียนอนุบาล ระยะนี้ถ้าเด็กได้รับความสำเร็จ เด็กจะมีทัศนคติที่ดีตลอดไป ถ้าเด็กประสบความล้มเหลวในด้านสิ่งแวดล้อม เด็กจะมีเจตนคติไม่ดี ในการเปลี่ยนสังคมสิ่งแวดล้อมใหม่นี้เด็กจะมีเจตนคติที่ไม่ดี ฉะนั้นระยะนี้ครูผู้ปกครอง ซึ่งจะทำหน้าที่ให้ความรักความอบอุ่นให้เด็กอยากไปโรงเรียน ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดสำหรับเด็ก จะเป็นผู้ทำให้เด็กได้ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนและด้านสังคม เพราะครูมิใช่แต่สั่งสอนเด็กให้ได้รับความรู้อย่างเดียว ครูยังต้องทำหน้าที่เป็นพ่อเป็นแม่คอยให้กำลังใจ ให้ความรักความอบอุ่นช่วยให้เด็กได้พัฒนาการขึ้นทุกๆ ด้านด้วย

ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม (2527 : 116 – 119) กล่าวถึงบทบาทของครูในการส่งเสริมการเข้าสังคมแก่วัยรุ่นไว้ว่า ช่วงวัยรุ่นเป็นระยะที่ครูจะมีบทบาทสำคัญในการรับช่วงจากพ่อและแม่ เหตุผลประการนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ครูซึ่งอยู่ใกล้ชิดเขาได้มากในการสังคมกับบุคคลภายนอกครอบครัวจะต้องมีความเข้าใจดีทางจิตวิทยาวัยรุ่น เพื่อจัดประสบการณ์ การสังคมให้แก่เขาได้อย่างเหมาะสม ครูจะต้องเข้าใจและจัดการส่งเสริมช่วยเหลือ นักเรียนที่มาจากสิ่งแวดล้อมครอบครัวต่างๆ กัน การสังคมในโรงเรียนเป็นสังคมภายนอกบ้านที่เป็นประสบการณ์แรกของเด็ก โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กมีโอกาสได้พบเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกับเขา ได้รู้จักชีวิตเรียนรู้โลกได้กว้างขึ้น ครูจะเป็นผู้มีความหมายในการช่วยเหลือเด็กที่มีวุฒิภาวะต่ำทางสังคม กิจกรรมที่นักเรียนทำร่วมกันเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ทางสังคมวัยผู้ใหญ่ การเรียนรู้เรื่องการช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การปกครองภายในห้องเรียนที่มีการจัดระเบียบหัวหน้าชั้น การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การรู้จัก

เป็นผู้ให้และผู้รับ บทบาทเหล่านี้จะเริ่มแสดงออกในช่วงนับแต่วัยแรกเริ่มวัยรุ่น และเป็นระยะสำคัญของการแสดงวุฒิภาวะทางสังคมของบุคคล ในการตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นทางด้านสังคม การสอนการจัดกิจกรรม เช่น การจัดตั้งสภานักเรียน ชุมนุมเสริมกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนควรพยายามส่งเสริม การฝึกให้วัยรุ่นเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ เช่น จะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี คือ มีท่าที กริยาท่าทางที่เรียบร้อย เชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น ประสาทมั่นคง เด็กวัยรุ่นควรได้รับการเข้าใจและคิดถึงความต้องการของผู้อื่น รู้จักการให้และการรับพอควร และรู้จักเก็บอดกลั้นพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักการแสดงออกของอารมณ์ที่เหมาะสมของตนด้วย วัยรุ่นควรได้รับโอกาสการผ่อนปรนความเครียด และอารมณ์ในทางที่สังคมยอมรับ เช่น การระบายความรู้สึกกับคนที่จะเห็นอกเห็นใจตน เช่น พ่อแม่ ทางโรงเรียนควรจัดบริการแนะแนว การให้นักเรียนได้พักผ่อนอารมณ์ด้วยการส่งเสริมกิจกรรมบันเทิง การแข่งขัน การกีฬา

หน้าที่ของโรงเรียนอีกประการหนึ่งที่นับว่าสำคัญ คือ ความรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองดี (civic relationship) โรงเรียนควรเสริมให้เด็กได้คิดถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การรับผิดชอบในฐานะพลเมืองนี้จะฝึกระเบียบได้ดีจากทางโรงเรียน โดยให้นักเรียนตระหนักถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน การไม่ทิ้งเศษกระดาษ สิ่งสกปรกในบริเวณโรงเรียน การรักษาสมบัติส่วนรวม ไม่ขูดขีดตึกเรียน ทำลายโต๊ะเรียน การจัดการประกวด การทำความสะอาด ความเป็นระเบียบจะมีส่วนปลูกฝังความรับผิดชอบนี้ได้ และครูอบรมให้นักเรียนรู้ถึงคุณค่าในสังคมรักษาความเป็นระเบียบสังคมไว้ด้วย

กล่าวได้ว่า โรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่ดี และเป็นพลเมืองดีของสังคมและผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรม สั่งสอน ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้แก่เยาวชนก็คือ ครู ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการรับช่วงต่อจากพ่อแม่นอกจากการสอนที่ดีแล้วครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย

5.2 บทบาทของโรงเรียนต่อการพัฒนาจริยธรรม

การศึกษาเป็นช่องทางที่นำไปสู่การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ แต่การจะทำให้คนมีศักยภาพและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข จำเป็นต้องเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กัน โรงเรียนมีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาจริยธรรม ดังตัวอย่างของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จ.นนทบุรี จัดโครงการ "จริยธรรมสร้างเด็กดี" ขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมรอบโรงเรียนเป็นชุมชนเมือง มีสิ่งยั่วยุต่อพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาให้บุตรหลานทำให้โรงเรียนห่วงใยในพฤติกรรมของนักเรียนอย่างมาก จึงได้จัดกิจกรรมจริยธรรมสร้างเด็กดี โดยหวังว่าจะเป็นตัวเสริมให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งได้พัฒนาจิตใจให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดีมีความสุขในการดำเนินชีวิต โดยจัดให้มีการอบรมนักเรียน 4 ครั้ง เป็นการฝึกปฏิบัติแบบวิธีการพัฒนาจิตตามแบบ ***มหาสติปัฏฐาน 4*** เพราะเห็นว่าเป็น

แนวทางที่ดี สามารถพัฒนานักเรียนให้สามารถดูแลและควบคุมจิตใจ รู้ทันความคิดและอารมณ์ของตนเอง ทำให้มีสมาธิในการทำงานได้อย่างเต็มที่ ความสำเร็จจากการส่งเสริมให้เด็กรับการบ่มเพาะภายในจิตใจทำให้เด็กสามารถแสดงออกทางด้านสังคมได้อย่างมีศักยภาพ มีจิตใจที่เข้มแข็ง (ทีมการศึกษา. 2548 : 15) เช่นเดียวกับโรงเรียนอัมพรไพศาล ที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรมเยาวชน โดยการดึงนักเรียนเข้าค่ายพุทธบุตร – พุทธธรรม เพื่อขัดเกลาจิตใจ ผลจากการเข้าค่ายดังกล่าว พบว่า วัยรุ่นได้เห็นคุณค่าของชีวิตมากขึ้น การได้เข้าค่ายจะทำให้ได้รับสารประโยชน์อะไรหลายๆ อย่าง เช่น เข้าใจศาสนามากขึ้น สอนให้ตรงต่อเวลา วาจาไพเราะ สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักอดทน อดกลั้น รู้จักละวาง มีระเบียบวินัย และที่สำคัญมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ครู อาจารย์ จะนำพาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต (สมคิด ลือประดิษฐ์ และสมนึก ลือประดิษฐ์. 2548 : 36)

เลิศพร ภาระสกุล (2516 : 9 – 10) กล่าวถึงสถาบันการศึกษากับค่านิยมของเด็กและเยาวชนไทยไว้ 2 ประการดังนี้

1) สถาบันการศึกษากำลังมีบทบาทอย่างสูง ในการอบรมให้เด็กรู้จักระเบียบสังคม เนื่องจากการศึกษาภาคบังคับอย่างหนึ่ง พ่อแม่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาใกล้ชิดลูกมากอย่างหนึ่ง เด็กบางคนพออายุได้ 2 ขวบ พ่อแม่ก็เอาไปฝากสถานเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาลเพราะตนเองไม่มีเวลาจะดูแลเด็กได้ ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูกอย่างที่เคยเป็นมาในอดีตก็เปลี่ยนไป จึงน่าจะเป็นจริงที่ว่าค่านิยมต่างๆ ที่เยาวชนยึดถืออยู่ส่วนใหญ่แล้วจะได้รับจากสถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชนต่างๆ มากกว่าจะได้รับจากครอบครัว

2) สถาบันการศึกษามีส่วนอย่างมากในการปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้แก่เด็ก การอบรมสั่งสอนในสถาบันการศึกษายังช่วยย้ำค่านิยมบางอย่างที่เด็กได้รับมาจากบ้านอีกด้วย เช่น ความเป็นคนดี ความสุภาพ ใจกว้าง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเมตตากรุณา ความเคารพนบนอบต่อผู้มีอาวุโส เป็นต้น สำหรับค่านิยมอื่นๆ ซึ่งอาจจะได้รับจากสถาบันการศึกษาเนื่องจากการที่เด็กได้มีโอกาสใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนก็คือการเน้นความสะดวกสบาย รักสนุก ไม่เคร่งเครียด

ประสพ เรียงเงิน (2544 : ออนไลน์) กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของสถาบันการศึกษาไว้ว่า บทบาทของสถาบันการศึกษานอกจากจะขัดเกลา และปลูกฝังเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมแล้ว ระบบการศึกษาจะต้องเอื้ออำนวยให้คนมีโอกาสเรียนรู้เข้าใจ และสืบทอดวัฒนธรรม รวมทั้งสามารถเลือกรับ และปรับใช้วัฒนธรรมใหม่ได้อย่างเหมาะสมด้วย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542 : ออนไลน์) กล่าวถึงบทบาทของครูต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนไว้ว่า ผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตของนักเรียนก็คือ ครู ดังในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล

ปัจจุบัน ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า "ความเจริญหรือความเสื่อมของชาตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ซึ่งมีครูอาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ" เพราะครูเป็นผู้ที่ให้การศึกษาอบรม ปลูกฝังความรู้ ความคิด และคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก และคนในสังคมโดยตรง หน้าที่ครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง "ครูต้องตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม รวมทั้งความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียน" เป็นต้น

นอกจากนั้นท่านปัญญานันทภิกขุ ยังได้กล่าวว่า ครู คือ ปูชนียบุคคลที่ทุกคนหวังพึ่ง นอกจากนั้น คำว่า "ครู" ปทานุกรมสามัญอินเดีย แปลว่า "ผู้นำทางวิญญาณ" เนื่องจากความใกล้ชิดระหว่างครูกับศิษย์ที่มีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง ย่อมส่งผลกระทบต่อศิษย์ทั้งด้านที่ดีและไม่ดีได้ง่าย หากครูเป็นครูที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ก็จะทำให้เด็กได้รับการสอนและแบบอย่างชีวิตที่ดีจากครู แต่หากครูไม่ดีก็จะมีผลกระทบต่อตัวเด็กโดยตรง เด็กจะได้รับอันตรายจากการกระทำของครู และจะมีความฝังใจมาก เพราะครูเปรียบเหมือนพ่อแม่คนที่สองที่เด็กให้ความไว้วางใจแต่ครูกลับทำร้ายเขา

การเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าครูจะสั่งสอนอบรมศิษย์ให้ดีสักเพียงใด แต่ถ้าหากพฤติกรรมการดำเนินชีวิตนั้นตรงข้ามกับการสั่งสอนอบรมก็จะไม่มีประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตัวนักเรียนมากนักเพราะ"การกระทำดังกว่าคำพูด" โดยเฉพาะวัยเด็กนักเรียนเป็นวัยแห่งการเลียนแบบ ดังนั้นการเป็นแบบอย่างของครูในด้านการกระทำจึงมีความสำคัญมากกว่าคำพร่ำสอนอบรม ครูที่เป็น "แบบอย่างที่ดี" จึงมีความสำคัญมาก นอกจากนั้นนักเรียนต้องอยู่ในโครงสร้างเวลาของโรงเรียนประมาณ 7 ชั่วโมงโดยเฉลี่ย (08.00 – 15.00 น.) ต้องเห็นแบบอย่างจากชีวิตของครู ดังนั้นการที่ครูจะสอนให้เด็กเป็นอย่างไร ชีวิตของครูจะต้องเป็นเช่นนั้นก่อน คือ การกระทำและคำพูดของครูต้องสอดคล้องกันเสมอ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ครูต้องเป็นแบบอย่างลักษณะชีวิตที่ดี โดยมีลักษณะชีวิตขั้นพื้นฐานที่สามารถสอนและอบรมเด็กได้อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกล้าหาญ อดทน อดกลั้น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ มีระเบียบวินัยในชีวิต มีจิตใจที่เข้มแข็งหนักแน่น สุจริตซื่อตรง ประกอบด้วยความรัก ความเมตตา ความสุภาพอ่อนโยน การเสียสละอุทิศตัวเพื่อส่วนรวม สิ่งเหล่านี้จะทำให้ศิษย์ประทับใจในความสามารถ และความต้องการของครูอันจะทำให้เด็กจดจำเป็นแบบอย่างและนำไปปฏิบัติตาม

โดยเหตุที่ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในวิชาชีพ ครูจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมนั้น เพราะการที่ครูขาดคุณธรรม จริยธรรมนั้นไม่ได้เป็นปัญหาของวงการศึกษาเท่านั้น แต่ได้กลายเป็นปัญหาระดับชาติในที่สุด

สรุปได้ว่าโรงเรียนไม่เพียงแต่เป็นแหล่งให้ความรู้แก่เยาวชนเท่านั้น แต่ต้องปลูกฝังถ่ายทอด และขัดเกลาคุณธรรม จริยธรรมด้วย เนื่องจากความรู้ต้องคู่คุณธรรม จึงจะไม่ก่อให้เกิด

ปัญหาสังคม โรงเรียนในปัจจุบันจึงให้ความสนใจในการจัดกิจกรรม และโครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี และที่สำคัญที่สุดคือ ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะการกระทำสำคัญกว่าคำพูด และการกระทำของครูย่อมส่งผลกระทบต่อศิษย์โดยตรง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังจะได้นำเสนอโดยลำดับดังนี้

นวลละออ สุภาผล (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล โดยมีจุดประสงค์สำคัญ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวม และที่แบ่งประเภทตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการฝึกดังกล่าวในกลุ่มผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีสุขภาพจิตดี และสติปัญญาสูงกับผู้ที่มีสุขภาพจิตด้อย และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับคุณสมบัติส่วนตัว ที่มีต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทต่างๆ ในการวิจัยนี้ การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม หมายถึง การให้ผู้เข้าฝึกได้เรียนรู้ และเข้าใจในบทบาทของการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวัฒนธรรมจิตวิสัยแตกต่างจากตน โดยเน้นการสร้างความไวในการสังเกตเหตุการณ์ในต่างถิ่น การแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการตีความและการตัดสินใจ เมื่อเริ่มเข้าไปในวัฒนธรรมนั้นใหม่ๆ และยังเป็นการฝึกป้องกันมิให้บุคคลนำความรู้ ความเข้าใจเดิมของตนไปใช้อย่างไม่เหมาะสมกับบุคคลอื่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 137 คน ซึ่งเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 และเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท” โดยจัดนักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกการประเมินผลโครงการ แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการฝึก 5 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมเป็นเวลา 7 ชั่วโมง 30 นาที ภายหลังการฝึกได้มีการวัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ต่อมาได้วัดผลการฝึกด้านการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในวันที่ 2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างกลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมติมาแล้วเป็นเวลา 12 วัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิตดีและสติปัญญาดี มีผลการปฏิบัติงานและความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ได้รับการฝึกเช่นเดียวกัน แต่มีสุขภาพจิตด้อยและสติปัญญาด้อย องค์ประกอบที่สำคัญที่จะสามารถ

พัฒนาจริยธรรมได้ดี คือ ความเฉลียวฉลาด สุขภาพจิตดี และการมีประสบการณ์ทางสังคม หากขาดตัวใดตัวหนึ่งก็จะเกิดปัญหาขึ้นได้

จรินทร์ นพรัตน์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับขบวนการสอนพลศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบขบวนการสอนพลศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมความมีคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูพลศึกษา และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ขบวนการสอนที่ครูพลศึกษาใช้มากที่สุดอันดับ 1 – 6 ได้แก่ ให้นักเรียนเข้าแถวก่อนเรียน จัดเวรเบิกเก็บอุปกรณ์ ยกย่องผู้ปฏิบัติตามกฎกติกา ให้นักเรียนปรบมือ 3 ครั้งก่อนเลิกแถวหลังเลิกเรียน ให้ปฏิบัติตามกฎกติกาและชมเชยผู้ที่ตั้งใจฝึก จะส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมด้านต่างๆ คือ 1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นชายและหญิงมีจริยธรรมด้านเมตตากรุณา คือ มีลักษณะความมีเมตตากรุณา เสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่น สงสารผู้อื่นคิดช่วยให้พ้นทุกข์ 2) มีระดับจริยธรรมด้านกามสังวร คือ มีลักษณะของการสำรวมรู้จักยับยั้งควบคุมอารมณ์ 3) มีระดับจริยธรรมด้านสัจจะ คือ การปฏิบัติที่ตรงต่อความเป็นจริง มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง มีความซื่อตรง เป็นผู้มีเหตุผล 4) มีระดับจริยธรรมด้านสติสัมปัญชัญญะ คือ รู้จักกระทำในสิ่งที่ควรกระทำ ไม่ประมาท มีระเบียบวินัย และมีความพร้อม และ 5) มีระดับจริยธรรมด้านสัมมาอาชีวะคือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความขยันหมั่นเพียรตรงต่อเวลา และมีความอุตสาหะ

ปัทมา ศิริเวช และคณะ (2541 : 217 – 225) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นที่ทำผิดกฎหมาย พบว่า วัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 94) คดีที่ทำผิดมากที่สุด คือ ลักทรัพย์ (ร้อยละ 58) สาเหตุจากการถูกเพื่อนชักชวน รองลงมา คือ คดีทำร้ายร่างกาย เนื่องจากความโกรธ วัยรุ่นเหล่านี้ ร้อยละ 44 มาจากครอบครัวแตกแยก บิดามารดาไม่เอาใจใส่เท่าที่ควรในเรื่องการคบเพื่อน และการเที่ยวเตร่ คิดเป็นร้อยละ 51 และ 69 ตามลำดับ วัยรุ่นที่แก้ไขปัญหาและปรับตัวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่รับผิดชอบตนเองได้ ส่วนมากมีครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น มีความผูกพันซึ่งกันและกัน ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่ทำผิดกฎมายส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยก อีกทั้งบิดามารดาอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ ไม่มีระเบียบ ลงโทษโดยขาดเหตุผล ขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์ (2541 : 168 – 171) ได้การทำวิจัย เรื่อง การศึกษาลักษณาการนักคิดสร้างสรรค์ และขั้นตอนการคิดสร้างสรรค์กรณีนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ นักเรียนวิทยาศาสตร์กลุ่มคัดสรร ผู้ใหญ่นักประดิษฐ์ และนักเรียนนักประดิษฐ์ พบว่า โดยภาพรวมบ่อเกิดที่เด่นที่สุดของลักษณาการนักคิดสร้างสรรค์ คือ “เกิดขึ้นเอง” บ่อเกิดด้านบุคคลที่เด่นที่สุด คือ

"เพื่อนนักเรียน / เพื่อนร่วมงาน" และบ่อเกิดด้านพฤติกรรมที่เด่นที่สุด คือ "การเห็นตัวอย่างการกระทำที่ดี" เป็นบ่อเกิดที่เด่นกว่าบ่อเกิด "การได้รับการแนะนำอบรมด้วยวาจา"

พิกุล สีหาพงษ์ (2544 : 72 – 73) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์วิธีการสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา ได้กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหาว่า จากผลการวิจัยและประเมินผลคุณภาพการศึกษาจากหลายหน่วยงาน พบว่า เยาวชนไทยส่วนมากมีความรู้ ความคิด สติปัญญา ความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 61 – 67) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญศึกษา พบว่า ในส่วนความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านคุณลักษณะของนักเรียนลำดับแรก คือ ต้องการนักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม

สาวิตรี ทยานศิลป์ (2544 : 43 – 56) ได้ทำการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น และ 2) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) โดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี พ.ศ. 2536 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นกรอบในการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้พื้นที่ที่เป็นเขตการศึกษา คือ ชุมชนเขตเมืองและชนบทของจังหวัดในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคละ 3 จังหวัด จังหวัดในภาคใต้ 2 จังหวัด และชุมชนเขตเมืองในกรุงเทพมหานคร รวมชุมชนเป้าหมายทั้งสิ้น 116 ชุมชน แบ่งเป็นชุมชนเขตเมือง 48 ชุมชน อาคารและชุมชนในชนบท 68 หมู่บ้าน สำหรับการเก็บข้อมูลใช้วิธีการให้พนักงานสัมภาษณ์กระจายกันเก็บข้อมูลทุกครัวเรือน จากจุดศูนย์กลางของแต่ละชุมชน เพื่อสำรวจว่าในจำนวนครัวเรือนทั้งหมดมีวัยรุ่นอายุระหว่าง 15 – 24 ปีอยู่ในครัวเรือนใดบ้าง ถ้าวัยรุ่นในครัวเรือนใดให้ความร่วมมือ พนักงานสัมภาษณ์จึงจะทำการสัมภาษณ์วัยรุ่นดังกล่าว ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบตามเป้าหมาย คือ 25 รายในชุมชนเมือง และ 16 รายในชุมชนชนบท รวมจำนวนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งสิ้น 2,157 คน จำแนกเป็นวัยรุ่นในภาคเหนือจำนวน 392 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 738 คน ภาคใต้จำนวน 282 คน ภาคกลางจำนวน 473 คน และกรุงเทพมหานครจำนวน 272 คน จากจำนวนดังกล่าวนี้ได้มีการให้น้ำหนักของข้อมูล (Weight) เพื่อให้มีลักษณะการกระจายที่คล้ายคลึงกับการกระจายของวัยรุ่นจากสำมะโนประชากร และสามารถเป็นตัวแทนของวัยรุ่นในประเทศไทยได้อย่างใกล้เคียงที่สุด

ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัวมาก มีแนวโน้มจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัวน้อย จากข้อมูลพบว่า เกือบ

1 ใน 4 ของวัยรุ่นที่ใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัวมากมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ในขณะที่วัยรุ่นกลุ่มที่ใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัวน้อยไม่ถึง 1 ใน 5 มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูกับความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเองมาก มีโอกาสที่ความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระในการตัดสินใจน้อย โดยร้อยละ 25.1 ของวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเองมากมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ในขณะที่วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระปานกลางร้อยละ 17.9 และอิสระน้อยร้อยละ 13.4 มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง บุคคลที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวคือวัยรุ่นที่มีทั้งพ่อและแม่เป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู มีโอกาสที่จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว หรือจากบุคคลอื่น ปัจจัยด้านครอบครัวนั้นมีตัวแปรความสัมพันธ์กับพ่อและแม่ ความใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัว ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและบุคคลที่ให้การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางบวกต่อความภาคภูมิใจในตนเอง การได้รับความสนใจ การเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างตัววัยรุ่นกับพ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัวจะทำให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่นใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อครอบครัวและต่อตนเอง ในทางตรงข้ามหากวัยรุ่นไม่ได้รับการสนใจเอาใจใส่ หรือไม่มีความผูกพันใกล้ชิดผูกพันกับพ่อและแม่ จะทำให้เขารู้สึกเหมือนว่าตนเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว มีความน้อยเนื้อต่ำใจ ขาดความมั่นคงและไม่ภาคภูมิใจในตนเอง ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีผลทางลบต่อความภาคภูมิใจในตนเองนั้น อาจเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะที่เข้มงวดหรือวางกฎเกณฑ์มากเกินไป จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกอึดอัดเกิดความตึงเครียด เก็บกด รีรอ ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดความมั่นใจในตัวเอง ความภาคภูมิใจในตนเองจึงต่ำ ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเองมากจะทำให้วัยรุ่นกล้าคิดกล้าตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเองและมีความมั่นใจในสิ่งที่ตนได้ตัดสินใจหรือได้กระทำลงไปความภาคภูมิใจในตนเองก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับตัวแปรด้านประชากรตัวเดียวที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษาของวัยรุ่น วัยรุ่นที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการศึกษาน้อย หรือไม่ได้รับการศึกษาเลย เนื่องจากการศึกษาจะช่วยให้วัยรุ่นเกิดการเรียนรู้ และมีโอกาสได้รับการพัฒนาและขัดเกลาความรู้สึกนึกคิด สติปัญญา รวมทั้งทักษะ และความสามารถในด้านต่างๆ มากขึ้น วัยรุ่นก็จะเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองมากขึ้น ความภาคภูมิใจในตนเองจึงเพิ่มตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

อนงนาฏ ใบแสง (2545 : 275 – 276) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินคุณภาพภายนอกด้านกระบวนการ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหาว่าคุณภาพทางการศึกษายังเป็นจุดวิกฤตในด้านความรู้ ความ

สามารถ ทางวิชาการของผู้เรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทั้งยังขาดคุณลักษณะในด้านคุณธรรม จริยธรรม จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของระบบการศึกษาไทยให้ดีขึ้น

สถาบันเด็ก (2545 : ออนไลน์) ได้เสนอผลการวิจัยเชิงสำรวจภาคสนามในโครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตของเยาวชนไทยโดยศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนที่กระทำในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน และผลวิจัยเพื่อประมาณการจำนวนเยาวชนทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีตัวอย่างเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเยาวชนไทยได้กระทำในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน 2) เพื่อสำรวจรูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3) เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษาอายุระหว่าง 15 – 24 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 4) เพื่อประมาณการจำนวนเยาวชนทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ เยาวชนที่มีอายุ 15 – 24 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ ในด้านชีวิตความเป็นอยู่และกิจกรรมที่กระทำเป็นประจำของเยาวชน พบว่า กลุ่มประชากรเป้าหมายพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 52.3 พักบ้านญาติ/พี่น้อง ร้อยละ 18.8 พักอยู่หอพัก/อพาร์ทเมนต์/คอนโดมิเนียม ร้อยละ 16.8 และอื่นๆ อาทิ อยู่วัด/อยู่บ้านคนเดียว/อยู่บ้านเพื่อน ร้อยละ 12.1 ส่วนกิจกรรมที่ทำเป็นประจำในช่วงปิดภาคฤดูร้อน 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ติดตามข่าว อาทิ ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ร้อยละ 92.2 2) สังสรรค์กับเพื่อนฝูง/คนใกล้ชิด ร้อยละ 89.5 3) ไปช้อปปิ้งตามห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 83.1 4) ออกกำลังกาย/เล่นกีฬา ร้อยละ 81.5 และ 5) ใช้เวลาว่างอยู่คนเดียว ร้อยละ 78.1 ทัศนคติของเยาวชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด พบว่า เยาวชนมีทัศนคติว่ายาเสพติดเสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด คือ การสูบบุหรี่มากกว่า 1 ซองต่อวัน รองลงมาคือ สูบบุหรี่วันละ 1 ซอง ผลประมาณการจำนวนเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด (นับรวมเหล้าและบุหรี่) มีร้อยละ 69.0 และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดมีร้อยละ 31.0

ดวงพร พิณธุรักษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม ในกลุ่มไทยพุทธ และในกลุ่มไทยมุสลิม ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบ 3) ศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 4) ศึกษาพัฒนาการของความรู้สึกผิดชอบ 5) ศึกษาเปรียบเทียบ

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามรูปแบบการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน และ 6) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้สึกผิดชอบตามรูปแบบการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กและเยาวชนอายุ 10, 13 และ 16 ปี ที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ในกลุ่มรวม และกลุ่มไทยพุทธ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 ส่วนเด็กและเยาวชนในกลุ่มไทยมุสลิม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 สำหรับความรู้สึกผิดชอบนั้น พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิม มีความรู้สึกผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง 2) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิมมีความสัมพันธ์กัน 3) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มไทยมุสลิม ที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน 4) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิม ที่มีระดับอายุแตกต่างกัน มีความรู้สึกผิดชอบไม่แตกต่างกัน 5) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิม ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน และ 6) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิม ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีความรู้สึกผิดชอบแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การจัดการศึกษาสถาบันครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูเยาวชน สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามุ่งให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม แต่เท่าที่ผ่านมาเยาวชนไทยยังขาดคุณลักษณะในด้านคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมของเยาวชนแม้ส่วนใหญ่จะพักอาศัยกับบิดามารดา แต่เยาวชนก็ยังเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดไม่น้อย โดยเฉพาะเหล้าและบุหรี่ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการชักชวนของเพื่อน ซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อการชักนำให้กระทำผิด การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวนับว่า มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณธรรม ต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับพ่อแม่ความใกล้ชิด ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และบุคคลผู้ทำหน้าที่อบรม การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้เยาวชนมีความรู้สึกรับผิดชอบ รวมทั้งให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดูที่ในลักษณะเข้มงวดหรือวางกฎเกณฑ์มากเกินไป จะทำให้เกิดความอึดอัดใจ เป็นต้น นอกจากนี้สติปัญญา สุขภาพจิต และประสบการณ์ทางสังคม นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาเยาวชน การศึกษาจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เกิดการพัฒนา และขัดเกลาความรู้สึกนึกคิดและสติปัญญา กล่าวได้ว่า ทั้งครอบครัวและโรงเรียนล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติปฏิบัติที่ดีงามของเยาวชน

การวิจัยนำร่อง

จากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง สมบัติผู้ดี ปรากฏว่าเอกสารในเชิงวิจัยมีจำนวนน้อยมาก และไม่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาในการวิจัยนี้ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัยมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยนำร่องโดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 88 คน ปรากฏผลโดยสรุปดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงผลการวิจัยนำร่องกับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้าน	ค่าสถิติ	การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น						
		ความสำคัญฯ	ความจำเป็นฯ	การแสดงออก	บ้าน : คำสอน	บ้าน : แบบอย่าง	โรงเรียน : คำสอน	โรงเรียน : แบบอย่าง
1	$\overline{X}$	3.64	3.59	3.20	3.49	3.63	3.58	3.28
	S	0.58	0.53	0.64	0.64	0.58	0.78	0.65
	ระดับ	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก
2	$\overline{X}$	3.73	3.61	3.39	3.59	3.62	3.60	3.62
	S	0.61	0.48	0.66	0.63	0.62	0.66	0.59
	ระดับ	ส	ก	ก	ก	ก	ก	ก
3	$\overline{X}$	3.81	3.67	3.27	3.59	3.69	3.68	3.50
	S	0.60	0.42	0.67	0.63	0.58	0.75	0.61
	ระดับ	ส	ส	ก	ก	ส	ส	ก
4	$\overline{X}$	3.75	3.66	3.34	3.53	3.71	3.52	3.46
	S	0.58	0.48	0.68	0.65	0.52	0.75	0.69
	ระดับ	ส	ก	ก	ก	ส	ก	ก
5	$\overline{X}$	3.70	3.70	3.26	3.58	3.68	3.49	3.42
	S	0.53	0.51	0.63	0.59	0.51	0.69	0.80
	ระดับ	ส	ส	ก	ก	ส	ก	ก
6	$\overline{X}$	3.78	3.70	3.14	3.58	3.59	3.62	3.65
	S	0.52	0.42	0.61	0.64	0.69	0.60	0.69
	ระดับ	ส	ส	ก	ก	ก	ก	ก
7	$\overline{X}$	3.74	3.65	3.42	3.59	3.74	3.86	3.65
	S	0.48	0.56	0.56	0.47	0.70	0.65	0.41
	ระดับ	ส	ก	ก	ก	ส	ส	ก

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	ค่าสถิติ	การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น						
		ความสำคัญฯ	ความจำเป็นฯ	การแสดงออก	บ้าน : คำสอน	บ้าน : แบบอย่าง	โรงเรียน : คำสอน	โรงเรียน : แบบอย่าง
8	$\overline{X}$	3.61	3.57	3.44	3.63	3.64	3.53	3.59
	S	0.62	0.51	0.62	0.55	0.59	0.63	0.70
	ระดับ	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก
9	$\overline{X}$	3.80	3.64	3.34	3.59	3.61	3.58	3.52
	S	0.42	0.57	0.54	0.50	0.61	0.69	0.57
	ระดับ	ส	ก	ก	ก	ก	ก	ก
10	$\overline{X}$	3.77	3.62	3.43	3.54	3.69	3.76	3.61
	S	0.52	0.41	0.62	0.54	0.65	0.60	0.48
	ระดับ	ส	ก	ก	ก	ส	ส	ก

7. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางจากการวิจัยนำร่องมากำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในแต่ละประเด็นเป็นดังนี้
   1.1 ความสำคัญในสังคมไทยอยู่ในระดับสูง
   1.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
   1.3 การแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง
   1.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง
   1.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง
   1.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง
   1.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ทั้ง 7 ประเด็นแตกต่างกัน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินงานตามขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 3 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ในปีการศึกษา 2547 ซึ่งอนุมานว่ามีสภาพเศรษฐกิจ – สังคม และจิตลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ มีจำนวน 230 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารมีจำนวน 160 คน กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ได้มาตามวิธีการดังนี้

1.1 กรณีนิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้นิสิตทั้ง 230 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.2 กรณีนักเรียนเตรียมทหาร

1.2.1 ใช้นักเรียนเตรียมทหาร 720 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.2.2 สุ่มนักเรียน 4 ห้องเรียน (ห้องเรียนละ 40 คน) จากนักเรียนที่เลือกเหล่าทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ เหล่าละ 1 ห้องเรียนมาด้วยการสุ่มแบบจัดกลุ่ม ได้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เหล่าละ 40 คน รวม 160 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างหลัก 2 กลุ่มข้างต้น ได้จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะของสังกัดของหลักสูตรดังนี้

กลุ่ม 1 นิสิตหลักสูตร กศ.บ.สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยนิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา 30 คน การแนะแนว 48 คน และเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา 40 คน มีจำนวนรวม 118 คน

กลุ่ม 2 นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยนิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ 16 คน วิทยาศาสตร์ 17 คน ภาษาอังกฤษ 15 คน ภาษาไทย 17 คน สังคมศึกษา 18 คน และศิลปศึกษา 29 คน มีจำนวนรวม 112 คน

กลุ่ม 3 นักเรียนเตรียมทหาร มีจำนวนรวม 160 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดกรอบพฤติกรรมสมบัติผู้ดีตามที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ซึ่งจำแนก "สมบัติผู้ดี" ไว้ 10 ด้าน มีข้อกระทงทั้งหมด 182 ข้อ

2.2 นำสาระของข้อกระทงพฤติกรรมสมบัติผู้ดี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเพื่อปรับปรุงสำนวนภาษาให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น รวมทั้งยุบรวมข้อกระทงที่มีความคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า ยังคงกรอบ "สมบัติผู้ดี" ไว้ 10 ด้าน โดยมีการเปลี่ยนชื่อด้านจากเดิมซึ่งใช้วลีนำชื่อว่า "ผู้ดีย่อม..." เป็น "การ" ทั้งหมด และเปลี่ยนข้อความของชื่อด้าน 1 ด้าน คือ ด้านที่ 1 "...รักษาความเรียบร้อย" เปลี่ยนเป็น "การรักษากิริยาเรียบร้อย" นอกจากนั้นเป็นการปรับปรุงข้อความของข้อกระทงบางข้อให้อ่านเข้าใจง่าย และเป็นสำนวนปัจจุบันยิ่งขึ้น ส่วนข้อกระทงต่างๆ จาก 182 ข้อ เมื่อยุบรวมกันบ้างแล้วเหลือจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 120 ข้อ จำแนกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

2.2.1	ด้านการรักษากิริยาเรียบร้อยมี	15	ข้อ
2.2.2	ด้านการไม่แสดงอาการอุจาดลามกมี	14	ข้อ
2.2.3	ด้านการมีสัมมาคารวะมี	14	ข้อ
2.2.4	ด้านการมีกิริยาเป็นที่รักมี	18	ข้อ
2.2.5	ด้านการเป็นผู้สง่างามมี	3	ข้อ
2.2.6	ด้านการปฏิบัติการงานดีมี	9	ข้อ
2.2.7	ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดีมี	7	ข้อ
2.2.8	ด้านการไม่เห็นแก่ตัวมี	16	ข้อ
2.2.9	ด้านการรักษาความสุจริตซื่อตรงมี	14	ข้อ
2.2.10	ด้านการไม่ประพฤติชั่วมี	10	ข้อ

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจพิจารณาประเด็นต่างๆ ของกรอบพฤติกรรมและข้อกระทง "สมบัติผู้ดี" มีจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) ศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้าราชการบำนาญ)

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวชช สาขาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้าราชการบำนาญ)

3) อาจารย์อรวรรณ สัมมาพันธ์ สาขาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้าราชการบำนาญ)

4) อาจารย์วิลาวัลย์ จำรูญโรจน์ อาจารย์ 3 ระดับ 9 หมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนปทุมคงคา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ข้าราชการบำนาญ)

5) อาจารย์สุจริต บัวพิมพ์ หัวหน้างานวัฒนธรรมสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ข้าราชการบำนาญ)

2.3 นำผลการพิจารณาในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งเกินกว่า 0.50 ทุกข้อกระทง แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณสมบัติด้านความตรง

2.4 นำสาระของข้อกระทงมาจัดทำเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง โดยในแต่ละประเด็นกำหนดให้ตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน)

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 88 คน แล้วคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบรัค (Conbrach's alpha coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .865 - .988 ดังแสดงในภาคผนวก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแยกดำเนินการตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้นิสิตฯ กลุ่มนี้ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชา ศษ 300 ความรู้ทั่วไปสำหรับวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งหมด 118 คน ด้วยตัวเอง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ชุดย่อย คือ

1.1) ชุดย่อยที่ 1 มี 29 ข้อ (ประกอบด้วยด้านการรักษากิริยาเรียบร้อย 15 ข้อ และด้านการไม่แสดงอาการอุจาดลามก 14 ข้อ)

1.2) ชุดย่อยที่ 2 มี 32 ข้อ (ประกอบด้วยด้านการมีสัมมาคารวะ 14 ข้อ และด้านการมีกิริยาเป็นที่รัก 18 ข้อ)

1.3) ชุดย่อยที่ 3 มี 35 ข้อ (ประกอบด้วยด้านการเป็นผู้สง่างาม 3 ข้อ ด้านการปฏิบัติการงานดี 9 ข้อ ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี 7 ข้อ และด้านการไม่เห็นแก่ตัว 16 ข้อ)

1.4) ชุดย่อยที่ 4 มี 24 ข้อ (ประกอบด้วยด้านการรักษาความสุจริต ซื่อตรง 14 ข้อ และด้านการไม่ประพฤติชั่ว 10 ข้อ)

2) ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดให้นิสิตตอบแบบสอบถามแต่ละข้อย่อยตามลำดับในเวลา 1 สัปดาห์ โดยให้ข้อมูลย้อนหลังเมื่อครั้งเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อนำคำตอบชุดแรกมาส่งคืนแก่ผู้วิจัยแล้ว จึงมอบแบบสอบถามชุดต่อไปให้กลับไปตอบนอกเวลาเรียน ทำเช่นนี้จนครบ 4 ชุดย่อย

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยมอบให้นิสิตฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์แต่ละคน จับฉลากนิสิตฯ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 1 คน เพื่อเก็บข้อมูลโดยทยอยเก็บข้อมูลเป็น 4 ชุดย่อย เช่นเดียวกับที่ดำเนินการกับนิสิตฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์

2) การเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้นกระทำในเดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม 2547 ปรากฏว่าได้ข้อมูลกลับคืนมาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ดำเนินการดังนี้

1) ขอหนังสือนำจากคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลเช่นเดียวกับที่กระทำกับนิสิตฯ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมอบหมายให้ เรืออากาศเอกทินวัฒน์ กาญจนกุญชร อาจารย์หมวดคณิตศาสตร์ โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นผู้ดำเนินการให้ในระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม 2547 ซึ่งปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนครบ 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เช่นเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการศึกษาระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นต่างๆ กระทำโดยคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ (120 ข้อ) และเป็นรายด้าน (10 ด้าน) และคำนวณค่าเฉลี่ยของข้อกระทง และของด้านมาจัดเป็นระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 2.33	จัดเป็นระดับ	ต่ำ
	2.34 - 3.66	จัดเป็นระดับ	ปานกลาง
	3.67 - 5.00	จัดเป็นระดับ	สูง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน ซึ่งแยกเป็น 3 กลุ่ม กระทำโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ก็วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's method)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะแยกเสนอเป็น 7 ตอน ตอนละ 1 ประเด็น ได้แก่ 1.1) ความสำคัญต่อสังคมไทย 1.2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 1.3) ระดับการแสดงออก 1.4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 1.5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 1.6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 1.7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง ดังตาราง 2ก – 8ข ทั้งนี้โดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

1	แทน	ด้านการรักษากิริยาเรียบร้อย
2	แทน	ด้านการไม่แสดงอาการอุจาดลามก
3	แทน	ด้านการมีสัมมาคารวะ
4	แทน	ด้านการมีกิริยาเป็นที่รัก
5	แทน	ด้านการเป็นผู้สง่างาม
6	แทน	ด้านการปฏิบัติการงานดี
7	แทน	ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี
8	แทน	ด้านการไม่เห็นแก่ตัว
9	แทน	ด้านการรักษาความสุจริตซื่อตรง
10	แทน	ด้านการไม่ประพฤติชั่ว
n	แทน	จำนวนคน
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ส	แทน	ระดับสูง ($\overline{X}$ ระหว่าง 3.67 – 5.00)
ก	แทน	ระดับปานกลาง ($\overline{X}$ ระหว่าง 2.34 – 3.66)
ต	แทน	ระดับต่ำ ($\overline{X}$ ระหว่าง 1.00 – 2.33)

ตาราง 2ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความสำคัญต่อสังคมไทย

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.86	.344	ส	3.82	.385	ส	3.78	.513	ส
	2	3.95	.288	ส	3.84	.372	ส	3.83	.438	ส
	3	3.78	.525	ส	3.52	.657	ก	3.56	.601	ก
	4	3.80	.481	ส	3.57	.606	ก	3.61	.549	ก
	5	3.86	.390	ส	3.55	.632	ก	3.63	.533	ก
	6	3.69	.562	ส	3.55	.655	ก	3.61	.562	ก
	7	3.69	.498	ส	3.61	.600	ก	3.71	.484	ส
	8	3.75	.602	ส	3.73	.508	ส	3.73	.485	ส
	9	3.92	.280	ส	3.66	.589	ก	3.73	.485	ส
	10	3.78	.455	ส	3.69	.497	ส	3.69	.563	ส
	11	3.68	.625	ส	3.73	.508	ส	3.68	.565	ส
	12	3.69	.531	ส	3.67	.635	ส	3.75	.476	ส
	13	3.81	.391	ส	3.70	.549	ส	3.71	.556	ส
	14	3.76	.565	ส	3.73	.445	ส	3.64	.587	ก
	15	3.69	.531	ส	3.79	.443	ส	3.74	.544	ส
2	16	3.90	.478	ส	3.72	.485	ส	3.77	.452	ส
	17	3.90	.355	ส	3.78	.485	ส	3.70	.547	ส
	18	3.66	.707	ก	3.57	.720	ก	3.73	.472	ส
	19	3.88	.492	ส	3.72	.596	ส	3.82	.447	ส
	20	3.68	.652	ส	3.61	.624	ก	3.71	.494	ส
	21	3.68	.625	ส	3.61	.624	ก	3.71	.521	ส
	22	3.75	.542	ส	3.63	.712	ก	3.73	.501	ส
	23	3.56	.723	ก	3.66	.563	ก	3.72	.501	ส
	24	3.49	.725	ก	3.54	.722	ก	3.76	.495	ส
	25	3.61	.614	ก	3.57	.581	ก	3.76	.511	ส
	26	3.69	.498	ส	3.55	.608	ก	3.85	.375	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 2ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	27	3.58	.619	ก	3.48	.763	ก	3.71	.578	ส
	28	3.64	.710	ก	3.63	.515	ก	3.66	.537	ก
	29	3.73	.517	ส	3.58	.718	ก	3.74	.508	ส
3	30	3.75	.573	ส	3.73	.478	ส	3.77	.517	ส
	31	3.64	.607	ก	3.69	.554	ส	3.73	.560	ส
	32	3.75	.510	ส	3.72	.485	ส	3.66	.625	ก
	33	3.68	.597	ส	3.76	.523	ส	3.81	.478	ส
	34	3.68	.703	ส	3.69	.630	ส	3.78	.497	ส
	35	3.76	.534	ส	3.63	.544	ก	3.76	.532	ส
	36	3.81	.506	ส	3.57	.699	ก	3.72	.595	ส
	37	3.83	.420	ส	3.78	.515	ส	3.81	.451	ส
	38	3.61	.585	ก	3.78	.515	ส	3.82	.470	ส
	39	3.78	.416	ส	3.69	.606	ส	3.81	.469	ส
	40	3.76	.534	ส	3.78	.453	ส	3.85	.437	ส
	41	3.80	.445	ส	3.72	.515	ส	3.74	.564	ส
	42	3.92	.280	ส	3.87	.384	ส	3.82	.402	ส
	43	3.98	.130	ส	3.70	.576	ส	3.86	.386	ส
4	44	3.76	.466	ส	3.64	.540	ก	3.77	.465	ส
	45	3.44	.674	ก	3.57	.631	ก	3.61	.551	ก
	46	3.85	.361	ส	3.67	.610	ส	3.70	.536	ส
	47	3.66	.630	ก	3.61	.671	ก	3.78	.448	ส
	48	3.59	.558	ก	3.63	.571	ก	3.73	.525	ส
	49	3.49	.624	ก	3.73	.478	ส	3.77	.452	ส
	50	3.46	.912	ก	3.72	.515	ส	3.71	.556	ส
	51	3.64	.515	ก	3.73	.508	ส	3.78	.458	ส
	52	3.54	.649	ก	3.66	.563	ก	3.71	.533	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 2ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	53	3.64	.634	ก	3.58	.604	ก	3.81	.396	ส
	54	3.56	.790	ก	3.54	.633	ก	3.72	.488	ส
	55	3.69	.647	ส	3.49	.702	ก	3.62	.545	ก
	56	3.69	.562	ส	3.73	.537	ส	3.76	.523	ส
	57	3.47	.748	ก	3.64	.540	ก	3.66	.560	ก
	58	3.56	.746	ก	3.79	.476	ส	3.78	.475	ส
	59	3.71	.491	ส	3.66	.614	ก	3.80	.473	ส
	60	3.91	.252	ส	3.66	.638	ก	3.81	.407	ส
	61	3.73	.609	ส	3.64	.567	ก	3.83	.392	ส
5	62	3.58	.672	ก	3.58	.675	ก	3.76	.441	ส
	63	3.54	.724	ก	3.58	.652	ก	3.75	.502	ส
	64	3.71	.586	ส	3.72	.515	ส	3.73	.459	ส
6	65	3.80	.445	ส	3.64	.642	ก	3.83	.392	ส
	66	3.86	.432	ส	3.90	.353	ส	3.74	.455	ส
	67	3.53	.748	ก	3.52	.723	ก	3.63	.569	ก
	68	3.80	.481	ส	3.84	.372	ส	3.79	.454	ส
	69	3.81	.433	ส	3.82	.385	ส	3.84	.403	ส
	70	3.85	.406	ส	3.75	.470	ส	3.77	.501	ส
	71	3.75	.538	ส	3.81	.498	ส	3.72	.491	ส
	72	3.80	.404	ส	3.81	.467	ส	3.81	.469	ส
	73	3.69	.562	ส	3.81	.433	ส	3.79	.477	ส
7	74	3.68	.568	ส	3.90	.353	ส	3.81	.451	ส
	75	3.78	.525	ส	3.82	.422	ส	3.72	.504	ส
	76	3.85	.406	ส	3.81	.467	ส	3.80	.473	ส
	77	3.81	.470	ส	3.70	.576	ส	3.79	.481	ส
	78	3.78	.455	ส	3.84	.410	ส	3.73	.580	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 2ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	79	3.86	.344	ส	3.78	.485	ส	3.76	.523	ส
	80	3.85	.446	ส	3.72	.515	ส	3.69	.526	ส
8	81	3.85	.406	ส	3.69	.581	ส	3.79	.436	ส
	82	3.86	.470	ส	3.63	.544	ก	3.73	.523	ส
	83	3.73	.483	ส	3.76	.523	ส	3.72	.491	ส
	84	3.59	.765	ก	3.76	.493	ส	3.66	.571	ก
	85	3.64	.734	ก	3.73	.537	ส	3.74	.520	ส
	86	3.78	.525	ส	3.81	.433	ส	3.74	.555	ส
	87	3.69	.620	ส	3.81	.433	ส	3.74	.482	ส
	88	3.81	.391	ส	3.84	.478	ส	3.73	.558	ส
	89	3.64	.710	ก	3.75	.584	ส	3.80	.473	ส
	90	3.59	.670	ก	3.81	.433	ส	3.74	.564	ส
	91	3.59	.644	ก	3.76	.523	ส	3.63	.545	ก
	92	3.54	.747	ก	3.84	.445	ส	3.73	.546	ส
	93	3.58	.646	ก	3.76	.493	ส	3.71	.567	ส
	94	3.54	.622	ก	3.85	.398	ส	3.64	.609	ก
	95	3.54	.930	ก	3.87	.342	ส	3.70	.570	ส
	96	3.69	.620	ส	3.78	.453	ส	3.66	.603	ก
9	97	3.55	.939	ก	3.76	.551	ส	3.81	.456	ส
	98	3.73	.688	ส	3.81	.527	ส	3.66	.583	ก
	99	3.58	.619	ก	3.75	.470	ส	3.62	.559	ก
	100	3.53	.676	ก	3.81	.397	ส	3.69	.563	ส
	101	3.63	.552	ก	3.81	.467	ส	3.63	.631	ก
	102	3.63	.638	ก	3.85	.398	ส	3.64	.599	ก
	103	3.49	.814	ก	3.69	.524	ส	3.63	.622	ก
	104	3.56	.790	ก	3.63	.544	ก	3.68	.506	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 2ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	105	3.69	.498	ส	3.63	.621	ก	3.61	.583	ก
	106	3.66	.754	ก	3.85	.358	ส	3.67	.523	ส
	107	3.73	.483	ส	3.87	.384	ส	3.73	.472	ส
	108	3.83	.420	ส	3.85	.358	ส	3.75	.449	ส
	109	3.71	.615	ส	3.85	.398	ส	3.68	.542	ส
	110	3.73	.636	ส	3.84	.445	ส	3.73	.501	ส
10	111	3.88	.325	ส	3.84	.508	ส	3.77	.475	ส
	112	3.75	.573	ส	3.84	.410	ส	3.76	.445	ส
	113	3.58	.871	ก	3.76	.578	ส	3.80	.431	ส
	114	3.76	.466	ส	3.84	.410	ส	3.81	.451	ส
	115	3.85	.406	ส	3.76	.493	ส	3.81	.478	ส
	116	3.66	.682	ก	3.79	.536	ส	3.71	.545	ส
	117	3.76	.534	ส	3.78	.485	ส	3.69	.549	ส
	118	3.80	.548	ส	3.88	3.69	ส	3.79	.477	ส
	119	3.95	.221	ส	3.85	.398	ส	3.76	.482	ส
	120	3.86	.344	ส	3.78	.453	ส	3.85	.392	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 2ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความสำคัญต่อสังคมไทย

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	100.0 (15)	- -	- -	60.00 (9)	40.00 (6)	- -	66.67 (10)	33.33 (5)	- -
2	(14 ข้อ)	57.14 (8)	42.86 (6)	- -	21.43 (3)	78.57 (11)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
3	(14 ข้อ)	85.71 (12)	14.29 (2)	- -	85.71 (12)	14.28 (2)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
4	(18 ข้อ)	38.89 (7)	61.11 (11)	- -	33.33 (6)	66.67 (12)	- -	83.33 (15)	16.67 (3)	- -
5	(3 ข้อ)	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	88.89 (8)	11.11 (1)	- -	77.78 (7)	22.22 (2)	- -	88.89 (8)	11.11 (1)	- -
7	(7 ข้อ)	100.0 (7)	- -	- -	100.0 (7)	- -	- -	100.0 (7)	- -	- -
8	(16 ข้อ)	43.75 (7)	56.25 (9)	- -	93.75 (15)	06.25 (1)	- -	75.00 (12)	25.00 (4)	- -
9	(14 ข้อ)	42.86 (6)	57.14 (8)	- -	85.71 (12)	14.29 (2)	- -	57.14 (8)	42.86 (6)	- -
10	(10 ข้อ)	80.00 (8)	20.00 (2)	- -	100.0 (10)	- -	- -	100.0 (10)	- -	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		65.83 (79)	34.17 (41)	- -	68.33 (82)	31.76 (38)	- -	82.50 (99)	17.50 (21)	- -

* ดูข้อความในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 2ก และ 2ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทยได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3. นักเรียนเตรียมทหาร . รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความสำคัญอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

ตาราง 3ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความจำเป็นต่อวิชาชีพ

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.90	.304	ส	3.72	.515	ส	3.76	.482	ส
	2	3.92	.335	ส	3.69	.526	ส	3.84	.370	ส
	3	3.76	.534	ส	3.49	.657	ก	3.59	.597	ก
	4	3.73	.483	ส	3.55	.608	ก	3.63	.558	ก
	5	3.80	.404	ส	3.57	.631	ก	3.61	.573	ก
	6	3.80	.445	ส	3.52	.634	ก	3.68	.506	ส
	7	3.83	.377	ส	3.60	.602	ก	3.56	.579	ก
	8	3.93	.252	ส	3.67	.610	ส	3.74	.495	ส
	9	3.85	.483	ส	3.57	.581	ก	3.74	.482	ส
	10	3.93	.252	ส	3.66	.507	ก	3.66	.525	ก
	11	3.88	.456	ส	3.66	.614	ก	3.53	.700	ก
	12	3.85	.361	ส	3.76	.462	ส	3.76	.472	ส
	13	3.86	.344	ส	3.81	.397	ส	3.68	.542	ส
	14	3.81	.433	ส	3.78	.485	ส	3.78	.430	ส
	15	3.88	.325	ส	3.84	.565	ส	3.81	.437	ส
2	16	3.75	.510	ส	3.78	.543	ส	3.84	.381	ส
	17	3.86	.505	ส	3.76	.651	ส	3.74	.492	ส
	18	3.80	.516	ส	3.72	.621	ส	3.84	.387	ส
	19	3.78	.492	ส	3.82	.422	ส	3.86	.386	ส
	20	3.68	.652	ส	3.72	.540	ส	3.81	.392	ส
	21	3.71	.556	ส	3.73	.478	ส	3.77	.479	ส
	22	3.86	.470	ส	3.66	.536	ก	3.84	.364	ส
	23	3.90	.304	ส	3.72	.570	ส	3.86	.352	ส
	24	3.63	.610	ก	3.49	.680	ก	3.78	.458	ส
	25	3.83	.377	ส	3.49	.634	ก	3.79	.410	ส
	26	3.66	.475	ส	3.60	.522	ก	3.84	3.64	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 3ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	27	3.73	.549	ส	3.55	.632	ก	3.66	.625	ก
	28	3.69	.562	ส	3.52	.634	ก	3.62	.652	ก
	29	3.73	.483	ส	3.61	.624	ก	3.71	.481	ส
3	30	3.88	.325	ส	3.66	.589	ก	3.77	.517	ส
	31	3.81	.433	ส	3.54	.656	ก	3.56	.689	ก
	32	3.64	.547	ก	3.57	.654	ก	3.68	.565	ส
	33	3.66	.630	ก	3.76	.462	ส	3.74	.520	ส
	34	3.64	.661	ก	3.78	.485	ส	3.72	.528	ส
	35	3.78	.455	ส	3.63	.544	ก	3.72	.574	ส
	36	3.80	.481	ส	3.61	.755	ก	3.79	.454	ส
	37	3.73	.636	ส	3.82	.488	ส	3.85	.392	ส
	38	3.85	.361	ส	3.75	.530	ส	3.72	.582	ส
	39	3.64	.578	ก	3.67	.635	ส	3.75	.561	ส
	40	3.68	.568	ส	3.84	.410	ส	3.81	.465	ส
	41	3.75	.510	ส	3.79	.443	ส	3.81	.412	ส
	42	3.88	.420	ส	3.87	.342	ส	3.82	.418	ส
	43	3.97	.259	ส	3.85	.358	ส	3.85	.375	ส
4	44	3.76	.427	ส	3.69	.554	ส	3.75	.502	ส
	45	3.51	.748	ก	3.57	.631	ก	3.67	.521	ส
	46	3.66	.630	ก	3.70	.521	ส	3.74	.479	ส
	47	3.64	.661	ก	3.57	.720	ก	3.71	.531	ส
	48	3.63	.520	ก	3.64	.618	ก	3.76	.427	ส
	49	3.64	.578	ก	3.72	.485	ส	3.80	.417	ส
	50	3.73	.517	ส	3.58	.697	ก	3.78	.458	ส
	51	3.75	.510	ส	3.75	.470	ส	3.75	.489	ส
	52	3.61	.717	ก	3.55	.781	ก	3.71	.521	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 3ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	53	3.41	.808	ก	3.58	.604	ก	3.78	.475	ส
	54	3.59	.588	ก	3.60	.627	ก	3.71	.509	ส
	55	3.76	.501	ส	3.58	.629	ก	3.69	.502	ส
	56	3.73	.446	ส	3.73	.508	ส	3.78	.475	ส
	57	3.61	.585	ก	3.66	.507	ก	3.76	.520	ส
	58	3.75	.542	ส	3.73	.537	ส	3.72	.504	ส
	59	3.64	.578	ก	3.67	.531	ส	3.73	.485	ส
	60	3.78	.455	ส	3.69	.606	ส	3.79	.406	ส
	61	3.78	.416	ส	3.66	.589	ก	3.86	.369	ส
5	62	3.68	.568	ส	3.64	.540	ก	3.77	.438	ส
	63	3.66	.630	ก	3.57	.631	ก	3.81	.437	ส
	64	3.73	.483	ส	3.67	.585	ส	3.82	.402	ส
6	65	3.76	.466	ส	3.70	.649	ส	3.82	.402	ส
	66	3.81	.470	ส	3.93	.264	ส	3.79	.494	ส
	67	3.66	.602	ก	3.63	.571	ก	3.61	.604	ก
	68	3.88	.374	ส	3.84	.365	ส	3.75	.462	ส
	69	3.78	.492	ส	3.78	.453	ส	3.73	.593	ส
	70	3.76	.466	ส	3.75	.470	ส	3.71	.506	ส
	71	3.80	.481	ส	3.82	.385	ส	3.72	.504	ส
	72	3.80	.481	ส	3.84	.445	ส	3.78	.462	ส
	73	3.81	.433	ส	3.85	.358	ส	3.74	.508	ส
7	74	3.78	.416	ส	3.87	.342	ส	3.75	.476	ส
	75	3.69	.531	ส	3.85	.434	ส	3.68	.533	ส
	76	3.71	.615	ส	3.79	.536	ส	3.78	.475	ส
	77	3.81	.391	ส	3.82	.422	ส	3.69	.606	ส
	78	3.85	.361	ส	3.84	.372	ส	3.63	.610	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 3ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	79	3.83	.459	ส	3.85	.359	ส	3.72	.516	ส
	80	3.80	.445	ส	3.82	.385	ส	3.69	.593	ส
8	81	3.71	.615	ส	3.70	.491	ส	3.73	.571	ส
	82	3.68	.652	ส	3.66	.563	ก	3.71	.545	ส
	83	3.70	.559	ส	3.76	.462	ส	3.66	.583	ก
	84	3.73	.483	ส	3.79	.408	ส	3.68	.587	ส
	85	3.83	.377	ส	3.76	.523	ส	3.73	.511	ส
	86	3.78	.492	ส	3.78	.485	ส	3.64	.588	ก
	87	3.83	.377	ส	3.79	.536	ส	3.70	.499	ส
	88	3.93	.252	ส	3.84	.410	ส	3.64	.619	ก
	89	3.68	.625	ส	3.81	.397	ส	3.67	.591	ส
	90	3.66	.573	ก	3.78	.418	ส	3.73	.558	ส
	91	3.61	.667	ก	3.81	3.97	ส	3.69	.593	ส
	92	3.78	.416	ส	3.84	.410	ส	3.75	.449	ส
	93	3.61	.555	ก	3.78	.485	ส	3.64	.555	ส
	94	3.68	.625	ส	3.82	.422	ส	3.70	.547	ส
	95	3.75	.505	ส	3.87	.384	ส	3.72	.563	ส
	96	3.66	.630	ก	3.78	.515	ส	3.66	.613	ก
9	97	3.53	.700	ก	3.79	.476	ส	3.76	.486	ส
	98	3.71	.525	ส	3.82	.456	ส	3.64	.588	ก
	99	3.56	.723	ก	3.88	.325	ส	3.68	.567	ส
	100	3.56	.532	ก	3.79	.476	ส	3.69	.563	ส
	101	3.56	.621	ก	3.84	.410	ส	3.67	.567	ส
	102	3.46	.770	ก	3.81	.433	ส	3.63	.610	ก
	103	3.49	.748	ก	3.79	.507	ส	3.75	.502	ส
	104	3.75	.510	ส	3.73	.508	ส	3.69	.526	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 3ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	105	3.81	.470	ส	3.81	.433	ส	3.71	.496	ส
	106	3.83	.420	ส	3.76	.493	ส	3.73	.537	ส
	107	3.92	.280	ส	3.79	.507	ส	3.71	.506	ส
	108	3.92	.280	ส	3.78	.543	ส	3.71	.521	ส
	109	3.81	.391	ส	3.85	.398	ส	3.74	.520	ส
	110	3.81	.391	ส	3.81	.467	ส	3.71	.519	ส
10	111	3.92	.280	ส	3.88	.325	ส	3.73	.485	ส
	112	3.86	.344	ส	3.84	.410	ส	3.75	.476	ส
	113	3.78	.416	ส	3.82	.385	ส	3.76	.482	ส
	114	3.88	.325	ส	3.78	.485	ส	3.76	.523	ส
	115	3.90	.355	ส	3.82	.385	ส	3.72	.582	ส
	116	3.90	.441	ส	3.84	.372	ส	3.79	.468	ส
	117	3.95	.221	ส	3.81	.433	ส	3.74	.532	ส
	118	3.95	.288	ส	3.72	.543	ส	3.77	.513	ส
	119	3.93	.313	ส	3.82	.456	ส	3.76	.508	ส
	120	3.83	.377	ส	3.84	.410	ส	3.80	.431	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 3ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความจำเป็นต่อวิชาชีพ

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	100.0 (15)	- -	- -	46.67 (7)	53.33 (8)	- -	60.00 (9)	40.00 (6)	- -
2	(14 ข้อ)	92.86 (13)	07.14 (1)	- -	50.00 (7)	50.00 (7)	- -	85.71 (12)	14.29 (2)	- -
3	(14 ข้อ)	71.43 (10)	28.57 (4)	- -	64.29 (9)	35.71 (5)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
4	(18 ข้อ)	44.44 (8)	55.56 (10)	- -	44.44 (8)	55.56 (10)	- -	100.0 (18)	- -	- -
5	(3 ข้อ)	66.67 (2)	33.33 (1)	- -	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	88.89 (8)	11.11 (1)	- -	88.89 (8)	11.11 (1)	- -	88.89 (8)	11.11 (1)	- -
7	(7 ข้อ)	100.0 (7)	- -	- -	100.0 (7)	- -	- -	85.71 (6)	14.29 (1)	- -
8	(16 ข้อ)	75.00 (12)	25.00 (4)	- -	93.75 (15)	06.25 (1)	- -	68.75 (11)	31.25 (5)	- -
9	(14 ข้อ)	57.14 (8)	42.86 (6)	- -	100.0 (14)	- -	- -	85.71 (12)	14.29 (2)	- -
10	(10 ข้อ)	100.0 (10)	- -	- -	100.0 (10)	- -	- -	100.0 (10)	- -	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		77.50 (93)	22.50 (27)	- -	71.67 (86)	28.33 (34)	- -	85.00 (102)	15.00 (18)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 3ก และ 3ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) ได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตนเอง) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูง และปานกลางเท่าๆ กัน

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีความจำเป็นต่อวิชาชีพ (ของตน) อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

ตาราง 4ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นระดับการแสดงออก

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.39	.585	ก	3.51	.585	ก	3.49	.654	ก
	2	3.68	.469	ส	3.64	.540	ก	3.73	.485	ส
	3	3.24	.675	ก	3.15	.699	ก	3.39	.635	ก
	4	3.24	.700	ก	3.18	.734	ก	3.41	.638	ก
	5	3.37	.733	ก	3.19	.758	ก	3.40	.665	ก
	6	3.47	.623	ก	3.28	.732	ก	3.52	.614	ก
	7	3.41	.695	ก	3.18	.830	ก	3.40	.563	ก
	8	3.42	.619	ก	3.42	.675	ก	3.53	.517	ก
	9	3.73	.549	ส	3.38	.647	ก	3.64	.530	ก
	10	3.27	.781	ก	3.30	.672	ก	3.50	.614	ก
	11	3.27	.712	ก	3.24	.777	ก	3.49	.654	ก
	12	2.97	.739	ก	3.13	.713	ก	3.51	.700	ก
	13	3.28	.715	ก	3.19	.854	ก	3.44	.689	ก
	14	3.39	.555	ก	3.28	.711	ก	3.61	.551	ก
	15	3.02	.728	ก	3.19	.720	ก	3.61	.583	ก
2	16	3.61	.641	ก	3.34	.638	ก	3.59	.596	ก
	17	3.66	.573	ก	3.39	.671	ก	3.58	.600	ก
	18	3.49	.650	ก	3.28	.689	ก	3.51	.634	ก
	19	3.49	.701	ก	3.43	.677	ก	3.58	.644	ก
	20	3.44	.621	ก	3.10	.697	ก	3.44	.646	ก
	21	3.31	.698	ก	3.33	.635	ก	3.47	.633	ก
	22	3.47	.790	ก	3.43	.606	ก	3.58	.632	ก
	23	3.53	.623	ก	3.30	.694	ก	3.55	.616	ก
	24	3.44	.768	ก	3.16	.707	ก	3.48	.685	ก
	25	3.41	.644	ก	3.18	.793	ก	3.46	.691	ก
	26	3.49	.624	ก	3.37	.621	ก	3.57	.589	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 4ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	27	3.20	.686	ก	3.15	.780	ก	3.31	.722	ก
	28	3.36	.779	ก	3.34	.684	ก	3.44	.693	ก
	29	3.61	.585	ก	3.24	.758	ก	3.52	.663	ก
3	30	3.53	.595	ก	3.42	.718	ก	3.65	.585	ก
	31	3.44	.674	ก	3.19	.780	ก	3.65	.596	ก
	32	3.42	.831	ก	3.37	.690	ก	3.58	.659	ก
	33	3.63	.610	ก	3.46	.679	ก	3.74	.492	ส
	34	3.69	.562	ส	3.55	.700	ก	3.71	.598	ส
	35	3.63	.689	ก	3.49	.610	ก	3.81	.482	ส
	36	3.53	.725	ก	3.54	.609	ก	3.75	.502	ส
	37	3.47	.894	ก	3.64	.540	ก	3.83	.452	ส
	38	3.32	.727	ก	3.39	.624	ก	3.84	.403	ส
	39	3.53	.623	ก	3.43	.818	ก	3.76	.544	ส
	40	3.59	.527	ก	3.61	.547	ก	3.78	.488	ส
	41	3.53	.792	ก	3.43	.606	ก	3.80	.417	ส
	42	3.64	.515	ก	3.72	.485	ก	3.72	.540	ส
	43	3.88	3.74	ส	3.69	.497	ก	3.73	.485	ส
4	44	3.39	.641	ก	3.36	.567	ก	3.68	.533	ส
	45	3.46	.649	ก	3.33	.585	ก	3.53	.624	ก
	46	3.58	.619	ก	3.39	.671	ก	3.70	.486	ส
	47	3.56	.699	ก	3.37	.712	ก	3.70	.462	ส
	48	3.49	.596	ก	3.33	.610	ก	3.73	.501	ส
	49	3.32	.815	ก	3.52	.531	ก	3.72	.491	ส
	50	3.02	.969	ก	3.46	.609	ก	3.61	.593	ก
	51	3.53	.650	ก	3.63	.485	ก	3.66	.537	ก
	52	3.51	.596	ก	3.34	.747	ก	3.69	.549	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 4ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	53	3.44	.746	ก	3.43	.555	ก	3.69	.489	ส
	54	3.46	.700	ก	3.36	.687	ก	3.61	.527	ก
	55	3.25	.797	ก	3.30	.694	ก	3.59	.565	ก
	56	3.66	.543	ก	3.55	.632	ก	3.63	.557	ก
	57	3.34	.860	ก	3.46	.609	ก	3.59	.553	ก
	58	3.68	.678	ส	3.57	.527	ก	3.68	.481	ส
	59	3.46	.675	ก	3.31	.799	ก	3.68	.496	ส
	60	3.68	.597	ส	3.69	.466	ส	3.76	.427	ส
	61	3.59	.558	ก	3.42	.718	ก	3.69	.489	ส
5	62	3.31	.745	ก	3.37	.597	ก	3.65	.504	ก
	63	3.42	.744	ก	3.28	.772	ก	3.72	.465	ส
	64	3.49	.771	ก	3.51	.559	ก	3.72	.465	ส
6	65	3.41	.644	ก	3.45	.678	ก	3.65	.528	ก
	66	3.44	.621	ก	3.27	.639	ก	3.69	.540	ส
	67	3.22	.786	ก	3.19	.780	ก	3.52	.634	ก
	68	3.37	.825	ก	3.36	.709	ก	3.64	.577	ก
	69	3.53	.595	ก	3.46	.609	ก	3.66	.594	ก
	70	3.39	.717	ก	3.45	.632	ก	3.66	.572	ก
	71	3.51	.650	ก	3.49	.634	ก	3.59	.587	ก
	72	3.53	.623	ก	3.42	.629	ก	3.71	.519	ส
	73	3.46	.770	ก	3.45	.556	ก	3.70	.524	ส
7	74	3.42	.697	ก	3.60	.577	ก	3.70	.486	ส
	75	3.56	.593	ก	3.64	.540	ก	3.71	.496	ส
	76	3.61	.585	ก	3.69	.526	ส	3.72	.528	ส
	77	3.58	.591	ก	3.60	.650	ก	3.59	.598	ก
	78	3.61	.555	ก	3.45	.528	ก	3.63	.589	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 4ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	79	3.68	.537	ส	3.54	.609	ก	3.57	.610	ก
	80	3.41	.808	ก	3.43	.631	ก	3.61	.572	ก
8	81	3.56	.674	ก	3.43	.631	ก	3.72	.528	ส
	82	3.58	.519	ก	3.36	.618	ก	3.75	.462	ส
	83	3.42	.672	ก	3.56	.555	ก	3.59	.564	ก
	84	3.59	.558	ก	3.52	.634	ก	3.69	.549	ส
	85	3.51	.566	ก	3.45	.556	ก	3.64	.618	ก
	86	3.59	.558	ก	3.57	.631	ก	3.72	.540	ส
	87	3.54	.594	ก	3.55	.655	ก	3.66	.594	ก
	88	3.49	.624	ก	3.51	.680	ก	3.66	.594	ก
	89	3.32	.727	ก	3.45	.608	ก	3.77	.438	ส
	90	3.56	.532	ก	3.51	.610	ก	3.63	.610	ก
	91	3.61	.555	ก	3.57	.554	ก	3.61	.605	ก
	92	3.51	.596	ก	3.60	.492	ก	3.63	.568	ก
	93	3.34	.776	ก	3.54	.557	ก	3.61	.583	ก
	94	3.39	.692	ก	3.57	.555	ก	3.56	.642	ก
	95	3.54	.622	ก	3.55	.528	ก	3.66	.538	ก
	96	3.62	.522	ก	3.54	.530	ก	3.68	.576	ส
9	97	3.29	.828	ก	3.51	.585	ก	3.79	.450	ส
	98	3.61	.555	ก	3.63	.485	ก	3.62	.591	ก
	99	3.55	.593	ก	3.55	.632	ก	3.60	.574	ก
	100	3.42	.619	ก	3.49	.610	ก	3.58	.639	ก
	101	3.58	.528	ก	3.60	.577	ก	3.71	.509	ส
	102	3.47	.747	ก	3.37	.621	ก	3.66	.537	ก
	103	3.35	.696	ก	3.34	.589	ก	3.68	.542	ส
	104	3.58	.591	ก	3.37	.597	ก	3.58	.609	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 4ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	105	3.66	.573	ก	3.34	.684	ก	3.69	.502	ส
	106	3.63	.552	ก	3.43	.631	ก	3.68	.521	ส
	107	3.75	.510	ส	3.30	.649	ก	3.65	.540	ก
	108	3.69	.498	ส	3.58	.552	ก	3.68	.496	ส
	109	3.78	.525	ส	3.55	.655	ก	3.61	.604	ก
	110	3.71	.491	ส	3.69	.497	ส	3.71	.484	ส
10	111	3.80	.445	ส	3.65	.538	ก	3.71	.468	ส
	112	3.85	.361	ส	3.51	.610	ก	3.67	.511	ส
	113	3.81	.470	ส	3.57	.631	ก	3.69	.514	ส
	114	3.81	.470	ส	3.58	.579	ก	3.66	.500	ก
	115	3.73	.517	ส	3.46	.609	ก	3.61	.561	ก
	116	3.75	.475	ส	3.46	.656	ก	3.69	.489	ส
	117	3.61	.585	ก	3.54	.633	ก	3.71	.506	ส
	118	3.81	.433	ส	3.45	.556	ก	3.64	.608	ก
	119	3.78	.492	ส	3.48	.558	ก	3.67	.569	ส
	120	3.69	.498	ส	3.48	.680	ก	3.74	.517	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 4ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นระดับการแสดงออก

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	13.33 (2)	86.67 (13)	- -	- -	100.0 (15)	- -	06.67 (1)	93.33 (14)	- -
2	(14 ข้อ)	- -	100.0 (14)	- -	- -	100.0 (14)	- -	- -	100.0 (14)	- -
3	(14 ข้อ)	14.29 (2)	85.71 (12)	- -	14.29 (2)	85.71 (12)	- -	78.57 (11)	21.43 (3)	- -
4	(18 ข้อ)	11.11 (2)	88.89 (16)	- -	05.56 (1)	94.44 (17)	- -	61.11 (11)	38.89 (7)	- -
5	(3 ข้อ)	- -	100.0 (3)	- -	- -	100.0 (3)	- -	66.67 (2)	33.33 (1)	- -
6	(9 ข้อ)	- -	100.0 (9)	- -	- -	100.0 (9)	- -	33.33 (3)	66.67 (6)	- -
7	(7 ข้อ)	14.29 (1)	85.71 (6)	- -	14.29 (1)	85.71 (6)	- -	42.86 (3)	57.14 (4)	- -
8	(16 ข้อ)	- -	100.0 (16)	- -	- -	100.0 (16)	- -	37.50 (6)	62.50 (10)	- -
9	(14 ข้อ)	28.57 (4)	71.43 (10)	- -	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	50.00 (7)	50.00 (7)	- -
10	(10 ข้อ)	90.00 (9)	10.00 (1)	- -	- -	100.0 (10)	- -	70.00 (7)	30.00 (3)	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		26.67 (32)	73.33 (88)	- -	36.67 (44)	63.33 (76)	- -	55.00 (66)	45.00 (54)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 4ก และ 4ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีระดับการแสดงออกได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงและปานกลางเท่าๆ กัน

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

ตาราง 5ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.78	.492	ส	3.55	.678	ก	3.71	.545	ส
	2	3.83	.528	ส	3.70	.521	ส	3.78	.488	ส
	3	3.68	.597	ส	3.59	.674	ก	3.59	.576	ก
	4	3.54	.770	ก	3.55	.655	ก	3.58	.556	ก
	5	3.56	.699	ก	3.49	.743	ก	3.58	.578	ก
	6	3.59	.617	ก	3.37	.847	ก	3.70	.512	ส
	7	3.42	.789	ก	3.51	.657	ก	3.66	.561	ก
	8	3.71	.525	ส	3.40	.737	ก	3.67	.558	ส
	9	3.80	.481	ส	3.64	.618	ก	3.73	.485	ส
	10	3.64	.607	ก	3.57	.677	ก	3.66	.582	ก
	11	3.68	.582	ส	3.60	.602	ก	3.68	.521	ส
	12	3.53	.595	ก	3.64	.512	ก	3.79	.454	ส
	13	3.65	.478	ก	3.57	.606	ก	3.76	.498	ส
	14	3.63	.520	ก	3.37	.792	ก	3.81	.456	ส
	15	3.59	.617	ก	3.60	.577	ก	3.79	.464	ส
2	16	3.78	.455	ส	3.60	.602	ก	3.81	.442	ส
	17	3.68	.568	ส	3.57	.631	ก	3.76	.523	ส
	18	3.49	.650	ก	3.60	.577	ก	3.73	.537	ส
	19	3.59	.695	ก	3.64	.642	ก	3.73	.537	ส
	20	3.39	.740	ก	3.48	.701	ก	3.81	.422	ส
	21	3.34	.682	ก	3.36	.913	ก	3.76	.486	ส
	22	3.68	.625	ส	3.64	.567	ก	3.77	.448	ส
	23	3.54	.565	ก	3.61	.648	ก	3.79	.454	ส
	24	3.31	.647	ก	3.54	.609	ก	3.79	.440	ส
	25	3.56	.621	ก	3.58	.579	ก	3.76	.472	ส
	26	3.51	.596	ก	3.69	.581	ส	3.77	.479	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 5ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	27	3.49	.725	ก	3.40	.833	ก	3.72	.582	ส
	28	3.37	.737	ก	3.43	.760	ก	3.64	.639	ก
	29	3.61	.641	ก	3.49	.743	ก	3.69	.595	ส
3	30	3.64	.578	ก	3.72	.515	ส	3.68	.599	ส
	31	3.63	.638	ก	3.52	.701	ก	3.70	.570	ส
	32	3.63	.664	ก	3.45	.762	ก	3.62	.653	ก
	33	3.46	.724	ก	3.52	.743	ก	3.67	.578	ส
	34	3.64	.578	ก	3.57	.720	ก	3.73	.537	ส
	35	3.46	.834	ก	3.55	.632	ก	3.74	.529	ส
	36	3.75	.510	ส	3.69	.497	ส	3.79	.436	ส
	37	3.73	.580	ส	3.55	.837	ก	3.69	.563	ส
	38	3.47	.623	ก	3.75	.501	ส	3.77	.504	ส
	39	3.80	.481	ส	3.52	.743	ก	3.76	.520	ส
	40	3.71	.455	ส	3.67	.559	ส	3.80	.486	ส
	41	3.63	.582	ก	3.63	.544	ก	3.81	.456	ส
	42	3.81	.391	ส	3.79	.408	ส	3.83	.392	ส
	43	3.95	.221	ส	3.85	.434	ส	3.82	.402	ส
4	44	3.54	.565	ก	3.64	.618	ก	3.83	.408	ส
	45	3.44	.674	ก	3.43	.760	ก	3.65	.563	ก
	46	3.58	.619	ก	3.61	.574	ก	3.79	.421	ส
	47	3.59	.695	ก	3.61	.574	ก	3.83	.376	ส
	48	3.56	.621	ก	3.54	.584	ก	3.77	.438	ส
	49	3.39	.763	ก	3.61	.648	ก	3.73	.611	ส
	50	3.56	.593	ก	3.60	.627	ก	3.76	.498	ส
	51	3.50	.701	ก	3.58	.629	ก	3.70	.536	ส
	52	3.29	.828	ก	3.43	.699	ก	3.73	.511	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 5ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	53	3.47	.725	ก	3.54	.609	ก	3.67	.535	ส
	54	3.63	.664	ก	3.48	.657	ก	3.66	.550	ก
	55	3.49	.701	ก	3.51	.634	ก	3.66	.572	ก
	56	3.83	.377	ส	3.49	.702	ก	3.68	.542	ส
	57	3.66	.573	ก	3.46	.584	ก	3.69	.549	ส
	58	3.64	.686	ก	3.57	.654	ก	3.78	.448	ส
	59	3.61	.641	ก	3.55	.655	ก	3.76	.482	ส
	60	3.63	.714	ก	3.57	.631	ก	3.78	.444	ส
	61	3.68	.678	ส	3.55	.655	ก	3.75	.476	ส
5	62	3.53	.748	ก	3.46	.701	ก	3.69	.526	ส
	63	3.32	1.02	ก	3.46	.701	ก	3.71	.531	ส
	64	3.75	.656	ส	3.55	.655	ก	3.72	.478	ส
6	65	3.51	.835	ก	3.57	.720	ก	3.76	.495	ส
	66	3.58	.672	ก	3.81	.397	ส	3.83	.423	ส
	67	3.32	.895	ก	3.54	.679	ก	3.61	.605	ก
	68	3.63	.760	ก	3.61	.693	ก	3.77	.465	ส
	69	3.75	.602	ส	3.70	.601	ส	3.78	.475	ส
	70	3.47	1.00	ก	3.81	.498	ส	3.71	.554	ส
	71	3.61	.667	ก	3.72	.515	ส	3.72	.563	ส
	72	3.53	.748	ก	3.69	.554	ส	3.69	.540	ส
	73	3.59	.808	ก	3.70	.521	ส	3.76	.486	ส
7	74	3.78	.455	ส	3.96	.526	ส	3.69	.552	ส
	75	3.66	.657	ก	3.61	.547	ก	3.70	.524	ส
	76	3.66	.731	ก	3.64	.593	ก	3.71	.533	ส
	77	3.61	.692	ก	3.63	.597	ก	3.68	.565	ส
	78	3.56	.723	ก	3.43	.677	ก	3.66	.548	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 5ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	79	3.71	.642	ส	3.55	.655	ก	3.71	.506	ส
	80	3.78	.416	ส	3.57	.654	ก	3.74	.508	ส
8	81	3.56	.674	ก	3.66	.536	ก	3.72	.537	ส
	82	3.56	.768	ก	3.61	.624	ก	3.82	.433	ส
	83	3.51	.855	ก	3.55	.678	ก	3.66	.592	ก
	84	3.53	.792	ก	3.69	.606	ส	3.62	.603	ก
	85	3.58	.744	ก	3.64	.618	ก	3.70	.524	ส
	86	3.68	.537	ส	3.69	.554	ส	3.73	.525	ส
	87	3.69	.698	ส	3.72	.543	ส	3.73	.511	ส
	88	3.75	.542	ส	3.70	.549	ส	3.73	.560	ส
	89	3.56	.790	ก	3.73	.537	ส	3.62	.559	ก
	90	3.60	.557	ก	3.70	.521	ส	3.71	.576	ส
	91	3.67	.507	ก	3.70	.491	ส	3.69	.561	ส
	92	3.68	.537	ส	3.78	.485	ส	3.73	.498	ส
	93	3.57	.647	ก	3.78	.418	ส	3.62	.547	ก
	94	3.65	.513	ก	3.76	.428	ส	3.57	.631	ก
	95	3.57	.592	ก	3.70	.521	ส	3.58	.589	ก
	96	3.85	.406	ส	3.72	.452	ส	3.64	.542	ก
9	97	3.70	.528	ส	3.60	.627	ก	3.68	.518	ส
	98	3.73	.609	ส	3.75	.530	ส	3.71	.521	ส
	99	3.58	.721	ก	3.64	.567	ก	3.73	.537	ส
	100	3.58	.697	ก	3.66	.589	ก	3.67	.567	ส
	101	3.75	.542	ส	3.61	.671	ก	3.67	.611	ส
	102	3.71	.525	ส	3.64	.642	ก	3.65	.563	ก
	103	3.53	.623	ก	3.64	.540	ก	3.67	.521	ส
	104	3.66	.543	ก	3.33	.783	ก	3.71	.496	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 5ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	105	3.66	.630	ก	3.49	.634	ก	3.72	.528	ส
	106	3.80	.481	ส	3.64	.593	ก	3.73	.511	ส
	107	3.69	.562	ส	3.63	.571	ก	3.71	.531	ส
	108	3.69	.531	ส	3.63	.621	ก	3.71	.521	ส
	109	3.61	.641	ก	3.67	.502	ส	3.72	.537	ส
	110	3.64	.686	ก	3.75	.530	ส	3.69	.549	ส
10	111	3.81	.433	ส	3.78	.418	ส	3.74	.469	ส
	112	3.85	.361	ส	3.72	.485	ส	3.75	.449	ส
	113	3.80	.445	ส	3.72	.515	ส	3.75	.462	ส
	114	3.71	.491	ส	3.73	.508	ส	3.68	.565	ส
	115	3.76	.466	ส	3.60	.627	ก	3.69	.538	ส
	116	3.66	.707	ก	3.64	.540	ก	3.72	.478	ส
	117	3.85	.406	ส	3.72	.511	ส	3.78	.471	ส
	118	3.86	.470	ส	3.66	.589	ก	3.76	.495	ส
	119	3.80	.404	ส	3.70	.549	ส	3.76	.508	ส
	120	3.85	.446	ส	3.55	.721	ก	3.79	.454	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 5ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้"สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	33.33 (5)	66.67 (10)	- -	06.67 (1)	93.33 (14)	- -	66.67 (10)	33.33 (5)	- -
2	(14 ข้อ)	21.43 (3)	78.57 (11)	- -	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
3	(14 ข้อ)	42.86 (6)	57.14 (8)	- -	42.86 (6)	57.14 (8)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
4	(18 ข้อ)	11.11 (2)	88.89 (16)	- -	- -	100.0 (18)	- -	83.33 (15)	16.67 (3)	- -
5	(3 ข้อ)	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	- -	100.0 (3)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	11.11 (1)	88.89 (8)	- -	66.67 (6)	33.33 (3)	- -	88.89 (8)	11.11 (1)	- -
7	(7 ข้อ)	42.86 (3)	57.14 (4)	- -	14.29 (1)	85.71 (6)	- -	85.71 (6)	14.29 (1)	- -
8	(16 ข้อ)	31.25 (5)	68.75 (11)	- -	75.00 (12)	25.00 (4)	- -	56.25 (9)	43.75 (7)	- -
9	(14 ข้อ)	50.00 (7)	50.00 (7)	- -	21.43 (3)	78.57 (11)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
10	(10 ข้อ)	90.00 (9)	10.00 (1)	- -	60.00 (6)	40.00 (4)	- -	100.0 (10)	- -	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		35.00 (42)	65.00 (78)	- -	30.00 (36)	70.00 (84)	- -	83.33 (100)	16.67 (20)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 5ก และ 5ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น "การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน" ได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง และระดับปานกลางเท่าๆ กัน

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน อยู่ในระดับสูงทั้งหมด

ตาราง 6ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.75	.510	ส	3.63	.544	ก	3.66	.548	ก
	2	3.78	.455	ส	3.52	.634	ก	3.83	.397	ส
	3	3.58	.672	ก	3.37	.732	ก	3.54	.603	ก
	4	3.46	.622	ก	3.48	.680	ก	3.57	.545	ก
	5	3.36	.757	ก	3.39	.671	ก	3.62	.536	ก
	6	3.47	.595	ก	3.28	.810	ก	3.52	.549	ก
	7	3.54	.700	ก	3.36	.750	ก	3.58	.610	ก
	8	3.37	.714	ก	3.36	.730	ก	3.69	.528	ส
	9	3.59	.695	ก	3.46	.762	ก	3.71	.533	ส
	10	3.42	.767	ก	3.33	.744	ก	3.61	.538	ก
	11	3.58	.619	ก	3.19	.836	ก	3.52	.673	ก
	12	3.37	.689	ก	3.27	.615	ก	3.73	.498	ส
	13	3.64	.607	ก	3.38	.647	ก	3.66	.572	ก
	14	3.56	.593	ก	3.54	.557	ก	3.71	.565	ส
	15	3.59	.617	ก	3.39	.671	ก	3.69	.549	ส
2	16	3.69	.562	ส	3.36	.709	ก	3.70	.559	ส
	17	3.61	.585	ก	3.31	.698	ก	3.68	.521	ส
	18	3.54	.700	ก	3.25	.743	ก	3.67	.523	ส
	19	3.63	.610	ก	3.42	.697	ก	3.84	.364	ส
	20	3.26	.733	ก	3.37	.689	ก	3.72	.516	ส
	21	3.36	.686	ก	3.40	.602	ก	3.75	.449	ส
	22	3.56	.648	ก	3.51	.585	ก	3.71	.567	ส
	23	3.51	.701	ก	3.33	.585	ก	3.79	.425	ส
	24	3.37	.689	ก	3.31	.654	ก	3.70	.512	ส
	25	3.34	.707	ก	3.30	.694	ก	3.73	.475	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 6ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	26	3.42	.672	ก	3.42	.604	ก	3.76	.459	ส
	27	3.42	.789	ก	3.25	.782	ก	3.59	.617	ก
	28	3.43	.679	ก	3.32	.654	ก	3.62	.581	ก
	29	3.61	.585	ก	3.31	.676	ก	3.76	.495	ส
3	30	3.51	.650	ก	3.55	.556	ก	3.70	.547	ส
	31	3.49	.676	ก	3.42	.629	ก	3.67	.569	ส
	32	3.47	.701	ก	3.46	.633	ก	3.66	.615	ก
	33	3.51	.701	ก	3.43	.699	ก	3.73	.537	ส
	34	3.57	.673	ก	3.69	.494	ส	3.78	.501	ส
	35	3.51	.835	ก	3.49	.763	ก	3.78	.488	ส
	36	3.59	.588	ก	3.57	.631	ก	3.78	.488	ส
	37	3.80	.404	ส	3.61	.600	ก	3.81	.427	ส
	38	3.58	.496	ก	3.39	.775	ก	3.69	.561	ส
	39	3.56	.621	ก	3.57	.677	ก	3.76	.544	ส
	40	3.63	.610	ก	3.57	.555	ก	3.69	.606	ส
	41	3.53	.650	ก	3.54	.633	ก	3.80	.473	ส
	42	3.61	.490	ก	3.54	.557	ก	3.77	.452	ส
	43	3.93	.252	ส	3.72	.515	ส	3.80	.446	ส
4	44	3.44	.532	ก	3.60	.522	ก	3.79	.436	ส
	45	3.58	.619	ก	3.40	.673	ก	3.68	.521	ส
	46	3.66	.573	ก	3.66	.589	ก	3.75	.489	ส
	47	3.59	.765	ก	3.51	.763	ก	3.72	.491	ส
	48	3.54	.649	ก	3.49	.502	ก	3.78	.458	ส
	49	3.42	.767	ก	3.55	.528	ก	3.73	.513	ส
	50	3.61	.585	ก	3.42	.629	ก	3.68	.599	ส
	51	3.54	.594	ก	3.48	.531	ก	3.65	.596	ก

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 6ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	52	3.20	.920	ก	3.41	.578	ก	3.67	.569	ส
	53	3.34	.731	ก	3.48	..584	ก	3.66	.513	ก
	54	3.47	.748	ก	3.48	.610	ก	3.61	.562	ก
	55	3.39	.692	ก	3.57	.555	ก	3.68	.530	ส
	56	3.63	.582	ก	3.58	.652	ก	3.65	.596	ก
	57	3.61	.614	ก	3.46	.557	ก	3.64	.577	ก
	58	3.68	.597	ส	3.55	.678	ก	3.70	.499	ส
	59	3.51	.676	ก	3.51	.585	ก	3.75	.489	ส
	60	3.69	.562	ส	3.60	.602	ก	3.78	.448	ส
	61	3.54	.747	ก	3.48	.680	ก	3.71	.509	ส
5	62	3.36	.779	ก	3.39	.714	ก	3.68	.496	ส
	63	3.41	.742	ก	3.30	.715	ก	3.69	.540	ส
	64	3.78	.416	ส	3.55	.608	ก	3.74	.495	ส
6	65	3.36	.779	ก	3.52	.634	ก	3.72	.504	ส
	66	3.49	.624	ก	3.52	.584	ก	3.73	.525	ส
	67	3.20	.863	ก	3.21	.747	ก	3.59	.657	ก
	68	3.58	.619	ก	3.57	.581	ก	3.77	.465	ส
	69	3.73	.549	ส	3.59	.578	ก	3.74	.466	ส
	70	3.54	.747	ก	3.61	.547	ก	3.74	.482	ส
	71	3.49	.701	ก	3.60	.627	ก	3.69	.549	ส
	72	3.54	.594	ก	3.63	.544	ก	3.67	.601	ส
	73	3.63	.638	ก	3.51	.585	ก	3.73	.488	ส
7	74	3.56	.648	ก	3.63	.544	ก	3.69	.538	ส
	75	3.61	.555	ก	3.66	.536	ก	3.68	.506	ส
	76	3.49	.793	ก	3.72	.515	ส	3.68	.565	ส
	77	3.49	.793	ก	3.69	.526	ส	3.68	.565	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 6ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	78	3.68	.597	ส	3.43	.631	ก	3.61	.663	ก
	79	3.69	.531	ส	3.55	.528	ก	3.73	.513	ส
	80	3.68	.537	ส	3.40	.673	ก	3.70	.591	ส
8	81	3.66	.573	ก	3.46	.656	ก	3.64	.597	ก
	82	3.73	.549	ส	3.39	.693	ก	3.73	.513	ส
	83	3.56	.732	ก	3.43	.606	ก	3.69	.528	ส
	84	3.59	.695	ก	3.45	.655	ก	3.67	.591	ส
	85	3.67	.507	ส	3.48	.634	ก	3.63	.621	ก
	86	3.66	.543	ก	3.60	.577	ก	3.66	.513	ก
	87	3.64	.515	ก	3.57	.554	ก	3.76	.486	ส
	88	3.63	.737	ก	3.61	.547	ก	3.63	.610	ก
	89	3.42	.789	ก	3.63	.515	ก	3.70	.536	ส
	90	3.68	.469	ส	3.57	.581	ก	3.68	.620	ส
	91	3.52	.595	ก	3.49	.585	ก	3.57	.621	ก
	92	3.63	.520	ก	3.63	.571	ก	3.71	.494	ส
	93	3.64	.578	ก	3.55	.608	ก	3.75	.462	ส
	94	3.68	.597	ส	3.52	.634	ก	3.73	.472	ส
	95	3.63	.582	ก	3.57	.606	ก	3.66	.560	ก
	96	3.64	.547	ก	3.60	.602	ก	3.66	.592	ก
9	97	3.73	.517	ส	3.67	.531	ส	3.71	.506	ส
	98	3.69	.531	ส	3.69	.497	ส	3.69	.516	ส
	99	3.64	.578	ก	3.46	.633	ก	3.68	.483	ส
	100	3.50	.676	ก	3.57	.555	ก	3.57	.610	ก
	101	3.56	.621	ก	3.61	.574	ก	3.61	.572	ก
	102	3.42	.619	ก	3.60	.602	ก	3.63	.569	ก
	103	3.54	.675	ก	3.48	.584	ก	3.68	.567	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 6ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	104	3.49	.701	ก	3.49	.634	ก	3.66	.571	ก
	105	3.59	.765	ก	3.48	.584	ก	3.66	.571	ก
	106	3.59	.617	ก	3.54	.633	ก	3.64	.588	ก
	107	3.69	.592	ส	3.54	.609	ก	3.64	.542	ก
	108	3.76	.501	ส	3.54	.633	ก	3.69	.516	ส
	109	3.71	.556	ส	3.61	.574	ก	3.61	.562	ก
	110	3.58	.591	ก	3.67	.531	ส	3.74	.466	ส
10	111	3.58	.767	ก	3.61	.574	ก	3.74	.492	ส
	112	3.83	.420	ส	3.67	.531	ส	3.72	.504	ส
	113	3.59	.670	ก	3.58	.604	ก	3.76	.520	ส
	114	3.58	.744	ก	3.61	.574	ก	3.73	.549	ส
	115	3.64	.686	ก	3.66	.614	ก	3.66	.603	ก
	116	3.75	.475	ส	3.70	.549	ส	3.68	.530	ส
	117	3.76	.466	ส	3.73	.478	ส	3.67	.569	ส
	118	3.73	.483	ส	3.46	.633	ก	3.78	.475	ส
	119	3.75	.475	ส	3.49	.634	ก	3.75	.514	ส
	120	3.80	.481	ส	3.49	559	ก	3.73	.558	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 6ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้"สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	13.33 (2)	86.67 (13)	- -	06.67 (1)	93.33 (14)	- -	33.33 (5)	66.67 (10)	- -
2	(14 ข้อ)	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	- -	100.0 (14)	- -	85.71 (12)	14.29 (2)	- -
3	(14 ข้อ)	14.29 (2)	85.71 (12)	- -	14.29 (2)	85.71 (12)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
4	(18 ข้อ)	11.11 (2)	88.89 (16)	- -	- -	100.0 (18)	- -	72.22 (13)	27.28 (5)	- -
5	(3 ข้อ)	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	- -	100.0 (3)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	11.11 (1)	88.89 (8)	- -	- -	100.0 (9)	- -	88.89 (8)	11.11 (1)	- -
7	(7 ข้อ)	42.86 (3)	57.14 (4)	- -	28.57 (2)	71.43 (5)	- -	85.71 (6)	14.29 (1)	- -
8	(16 ข้อ)	25.00 (4)	75.00 (12)	- -	- -	100.0 (16)	- -	56.25 (9)	43.75 (7)	- -
9	(14 ข้อ)	35.71 (5)	64.29 (9)	- -	21.43 (3)	78.57 (11)	- -	42.86 (6)	57.14 (8)	- -
10	(10 ข้อ)	60.00 (6)	40.00 (4)	- -	30.00 (3)	70.00 (7)	- -	90.00 (9)	10.00 (1)	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		22.50 (27)	77.50 (93)	- -	16.67 (20)	83.33 (100)	- -	70.83 (85)	29.17 (35)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 6ก และ 6ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น "การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง" ได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

ตาราง 7ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.56	.768	ก	3.54	.609	ก	3.72	.563	ส
	2	3.78	.416	ส	3.58	.579	ก	3.82	.402	ส
	3	3.64	.634	ก	3.46	.700	ก	3.64	.553	ก
	4	3.61	.740	ก	3.52	.634	ก	3.61	.562	ก
	5	3.69	.562	ส	3.39	.735	ก	3.71	.554	ส
	6	3.51	.725	ก	3.25	.907	ก	3.69	.552	ส
	7	3.71	.556	ส	3.49	.657	ก	3.69	.504	ส
	8	3.73	.517	ส	3.51	.657	ก	3.73	.498	ส
	9	3.69	.562	ส	3.40	.673	ก	3.74	.575	ส
	10	3.65	.605	ก	3.25	.817	ก	3.72	.513	ส
	11	3.80	.445	ส	3.36	.789	ก	3.60	.656	ก
	12	3.44	.674	ก	3.54	.584	ก	3.70	.547	ส
	13	3.68	.537	ส	3.55	.742	ก	3.64	.619	ก
	14	3.37	.760	ก	3.40	.737	ก	3.69	.549	ส
	15	3.61	.641	ก	3.55	.678	ก	3.73	.569	ส
2	16	3.73	.483	ส	3.49	.610	ก	3.77	.479	ส
	17	3.49	.771	ก	3.52	.657	ก	3.73	.546	ส
	18	3.64	.661	ก	3.45	.678	ก	3.76	.482	ส
	19	3.71	.491	ส	3.45	.762	ก	3.79	.468	ส
	20	3.44	.911	ก	3.36	.687	ก	3.71	.542	ส
	21	3.58	.646	ก	3.40	.833	ก	3.74	.438	ส
	22	3.58	.591	ก	3.64	.540	ก	3.79	.468	ส
	23	3.58	.744	ก	3.75	.501	ส	3.78	.434	ส
	24	3.47	.770	ก	3.45	.781	ก	3.80	.417	ส
	25	3.46	.747	ก	3.55	.655	ก	3.76	.445	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 7ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	26	3.44	.674	ก	3.42	.739	ก	3.79	.440	ส
	27	3.54	.724	ก	3.54	.701	ก	3.72	.549	ส
	28	3.61	.585	ก	3.60	.673	ก	3.62	.653	ก
	29	3.58	.619	ก	3.63	.597	ก	3.69	.538	ส
3	30	3.64	.547	ก	3.70	.459	ส	3.73	.571	ส
	31	3.37	.804	ก	3.57	.677	ก	3.68	.554	ส
	32	3.46	.834	ก	3.57	.606	ก	3.66	.633	ก
	33	3.49	.814	ก	3.61	.693	ก	3.78	.497	ส
	34	3.41	1.01	ก	3.60	.673	ส	3.74	.520	ส
	35	3.63	.689	ก	3.39	.917	ก	3.73	.546	ส
	36	3.68	.625	ส	3.70	.491	ส	3.74	.541	ส
	37	3.53	.748	ก	3.70	.521	ส	3.83	.442	ส
	38	3.31	.965	ก	3.54	.722	ก	3.78	.501	ส
	39	3.56	.768	ก	3.45	.762	ก	3.76	.547	ส
	40	3.66	.543	ก	3.67	.531	ส	3.78	.462	ส
	41	3.68	.568	ส	3.57	.677	ก	3.78	.522	ส
	42	3.92	.280	ส	3.73	.478	ส	3.79	.464	ส
	43	3.93	.252	ส	3.78	.596	ส	3.78	.444	ส
4	44	3.59	.558	ก	3.56	.699	ก	3.73	.511	ส
	45	3.49	.725	ก	3.54	.609	ก	3.69	.516	ส
	46	3.71	.525	ส	3.58	.604	ก	3.73	.537	ส
	47	3.71	.615	ส	3.66	.563	ก	3.79	.425	ส
	48	3.34	.754	ก	3.57	.581	ก	3.74	.479	ส
	49	3.31	.911	ก	3.61	.600	ก	3.74	.529	ส
	50	3.46	.747	ก	3.61	.547	ก	3.74	.482	ส
	51	3.64	.578	ก	3.58	.604	ก	3.71	.554	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 7ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	52	3.54	.770	ก	3.54	.633	ก	3.69	.552	ส
	53	3.49	.814	ก	3.55	.742	ก	3.67	.580	ส
	54	3.54	.791	ก	3.46	.801	ก	3.67	.546	ส
	55	3.67	.504	ส	3.49	.763	ก	3.71	.565	ส
	56	3.68	.597	ส	3.57	.760	ก	3.74	.532	ส
	57	3.47	.792	ก	3.48	.723	ก	3.69	.552	ส
	58	3.70	.604	ส	3.54	.782	ก	3.70	.512	ส
	59	3.54	.724	ก	3.51	.802	ก	3.73	.511	ส
	60	3.81	.433	ส	3.55	.721	ก	3.81	.427	ส
	61	3.66	.657	ก	3.48	.820	ก	3.74	.469	ส
5	62	3.51	.814	ก	3.48	.801	ก	3.73	.485	ส
	63	3.66	.630	ก	3.43	.740	ก	3.79	.468	ส
	64	3.76	.595	ส	3.63	.668	ก	3.76	.520	ส
6	65	3.71	.615	ส	3.55	.762	ก	3.79	.436	ส
	66	3.56	.746	ก	3.84	.410	ส	3.82	.456	ส
	67	3.47	.949	ก	3.40	.627	ก	3.66	.603	ก
	68	3.59	.695	ก	3.75	.530	ส	3.82	.461	ส
	69	3.81	.506	ส	3.70	.576	ส	3.71	.542	ส
	70	3.58	.697	ก	3.57	.654	ก	3.63	.568	ก
	71	3.53	.834	ก	3.66	.614	ก	3.74	.495	ส
	72	3.75	.475	ส	3.70	.549	ส	3.74	.520	ส
	73	3.66	.657	ก	3.66	.536	ก	3.75	.476	ส
7	74	3.76	.596	ส	3.69	.554	ส	3.73	.485	ส
	75	3.64	.757	ก	3.70	.601	ส	3.74	.508	ส
	76	3.53	.834	ก	3.75	.470	ส	3.76	.532	ส
	77	3.75	.682	ส	3.70	.626	ส	3.68	.554	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 7ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	78	3.56	.746	ก	3.61	.574	ก	3.72	.516	ส
	79	3.75	.542	ส	3.69	.606	ส	3.74	.469	ส
	80	3.69	.620	ส	3.69	.581	ส	3.81	.469	ส
8	81	3.76	.501	ส	3.57	.677	ก	3.76	.445	ส
	82	3.76	.565	ส	3.52	.723	ก	3.68	.576	ก
	83	3.63	.689	ก	3.66	.589	ก	3.62	.680	ก
	84	3.61	.692	ก	3.70	.576	ส	3.69	.563	ส
	85	3.56	.723	ก	3.63	.690	ก	3.66	.571	ก
	86	3.53	.834	ก	3.64	.642	ก	3.73	.523	ส
	87	3.53	.748	ก	3.63	.597	ก	3.78	.488	ส
	88	3.59	.742	ก	3.66	.614	ก	3.74	.555	ส
	89	3.75	.630	ส	3.67	.559	ส	3.79	.481	ส
	90	3.59	.558	ก	3.69	.606	ส	3.68	.658	ส
	91	3.54	.770	ก	3.63	.668	ก	3.76	.498	ส
	92	3.56	.768	ก	3.72	.570	ส	3.68	.542	ส
	93	3.54	.791	ก	3.66	.507	ก	3.71	.533	ส
	94	3.41	.765	ก	3.67	.559	ส	3.64	.638	ก
	95	3.58	.744	ก	3.74	.534	ส	3.68	.518	ส
	96	3.69	.620	ส	3.69	.526	ส	3.74	.544	ส
9	97	3.56	.768	ก	3.67	.585	ส	3.72	.488	ส
	98	3.46	.930	ก	3.64	.618	ก	3.70	.524	ส
	99	3.63	.664	ก	3.60	.673	ก	3.62	.601	ก
	100	3.56	.790	ก	3.61	.600	ก	3.54	.602	ก
	101	3.63	.552	ก	3.58	.675	ก	3.76	.472	ส
	102	3.42	.999	ก	3.60	.627	ก	3.72	.537	ส
	103	3.59	.558	ก	3.67	.559	ส	3.69	.593	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 7ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	104	3.47	.813	ก	3.63	.621	ก	3.67	.578	ส
	105	3.49	.835	ก	3.58	.675	ก	3.66	.571	ก
	106	3.64	.634	ก	3.70	.549	ส	3.75	.489	ส
	107	3.76	.427	ส	3.60	.575	ก	3.64	.555	ก
	108	3.63	.689	ก	3.58	.652	ก	3.73	.511	ส
	109	3.43	.891	ก	3.61	.624	ก	3.68	.587	ส
	110	3.66	.798	ก	3.73	.537	ส	3.77	.517	ส
10	111	3.83	.495	ส	3.57	.631	ก	3.76	.486	ส
	112	3.90	.304	ส	3.58	.579	ก	3.75	.514	ส
	113	3.92	.280	ส	3.69	.554	ส	3.80	.460	ส
	114	3.69	.592	ส	3.72	.570	ส	3.76	.511	ส
	115	3.75	.573	ส	3.67	.559	ส	3.63	.622	ก
	116	3.69	.647	ส	3.63	.544	ก	3.61	.644	ก
	117	3.85	.446	ส	3.57	.654	ก	3.78	.497	ส
	118	3.66	.731	ก	3.72	.515	ส	3.76	.558	ส
	119	3.83	.459	ส	3.76	.462	ส	3.81	.451	ส
	120	3.78	.492	ส	3.56	.710	ก	3.79	.436	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 7ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้"สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	46.67 (7)	53.33 (8)	- -	- -	100.0 (15)	- -	73.33 (11)	26.67 (4)	- -
2	(14 ข้อ)	14.29 (2)	85.71 (12)	- -	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
3	(14 ข้อ)	28.57 (4)	71.43 (10)	- -	42.86 (6)	57.14 (8)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
4	(18 ข้อ)	33.33 (6)	66.67 (12)	- -	- -	100.0 (18)	- -	100.0 (18)	- -	- -
5	(3 ข้อ)	33.33 (1)	66.67 (2)	- -	- -	100.0 (3)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	33.33 (3)	66.67 (6)	- -	44.44 (4)	55.56 (5)	- -	77.77 (7)	22.23 (2)	- -
7	(7 ข้อ)	57.14 (4)	42.86 (3)	- -	85.71 (6)	14.29 (1)	- -	100.0 (7)	- -	- -
8	(16 ข้อ)	25.00 (4)	75.00 (12)	- -	37.50 (6)	62.50 (10)	- -	75.00 (12)	25.00 (4)	- -
9	(14 ข้อ)	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	28.57 (4)	71.43 (10)	- -	71.43 (10)	28.57 (4)	- -
10	(10 ข้อ)	90.00 (9)	10.00 (1)	- -	50.00 (5)	50.00 (5)	- -	80.00 (8)	20.00 (2)	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		34.17 (41)	65.83 (79)	- -	26.67 (32)	73.33 (88)	- -	85.00 (102)	15.00 (18)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 7ก และ 7ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น "การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน" ได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

2.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงและระดับปานกลางเท่าๆ กัน

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียน (ชั่วโมงเรียนตามปกติ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

ตาราง 8ก แสดงระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
1	1	3.39	.868	ก	3.36	.687	ก	3.67	.591	ส
	2	3.49	.725	ก	3.51	.559	ก	3.79	.454	ส
	3	3.46	.874	ก	3.22	.752	ก	3.66	.604	ก
	4	3.27	.940	ก	3.30	.795	ก	3.66	.561	ก
	5	3.27	.903	ก	3.21	.823	ก	3.69	.514	ส
	6	3.15	.864	ก	3.09	.897	ก	3.69	.528	ส
	7	3.24	.912	ก	3.22	.711	ก	3.71	.509	ส
	8	3.24	.931	ก	3.25	.763	ก	3.73	.511	ส
	9	3.49	.748	ก	3.27	.727	ก	3.73	.546	ส
	10	3.53	.725	ก	3.15	.761	ก	3.72	.478	ส
	11	3.42	.871	ก	3.27	.748	ก	3.63	.622	ก
	12	3.24	.834	ก	3.24	.717	ก	3.69	.563	ส
	13	3.34	.917	ก	3.16	.806	ก	3.54	.734	ก
	14	3.36	.810	ก	3.09	.827	ก	3.71	.556	ส
	15	3.19	.951	ก	3.19	.758	ก	3.74	.452	ส
2	16	3.19	.877	ก	3.36	.709	ก	3.79	.450	ส
	17	3.39	.877	ก	3.18	.754	ก	3.69	.540	ส
	18	3.20	.882	ก	3.22	.828	ก	3.77	.452	ส
	19	3.24	.967	ก	3.31	.817	ก	3.77	.475	ส
	20	3.19	.969	ก	3.06	.830	ก	3.76	.459	ส
	21	3.12	.997	ก	3.37	.621	ก	3.73	.525	ส
	22	3.47	.894	ก	3.49	.634	ก	3.72	.513	ส
	23	3.36	.822	ก	3.43	.581	ก	3.77	.479	ส
	24	3.32	.727	ก	3.36	.709	ก	3.69	.583	ส
	25	3.34	.731	ก	3.33	.702	ก	3.74	.452	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 8ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
2	26	3.36	.822	ก	3.24	.815	ก	3.77	.438	ส
	27	3.36	.863	ก	3.19	.836	ก	3.71	.494	ส
	28	3.36	.822	ก	3.27	.767	ก	3.64	.599	ก
	29	3.47	.770	ก	3.31	.698	ก	3.80	.446	ส
3	30	3.54	.700	ก	3.55	.721	ก	3.64	.649	ก
	31	3.47	.748	ก	3.39	.775	ก	3.70	.570	ส
	32	3.37	.941	ก	3.40	.757	ก	3.69	.563	ส
	33	3.42	.910	ก	3.40	.673	ก	3.71	.542	ส
	34	3.39	.925	ก	3.49	.763	ก	3.73	.523	ส
	35	3.46	.747	ก	3.49	.723	ก	3.77	.517	ส
	36	3.42	.789	ก	3.51	.657	ก	3.81	.456	ส
	37	3.36	.734	ก	3.49	.680	ก	3.78	.510	ส
	38	3.29	.764	ก	3.45	.721	ก	3.78	.462	ส
	39	3.27	.903	ก	3.43	.720	ก	3.75	.538	ส
	40	3.58	.697	ก	3.42	.718	ก	3.73	.546	ส
	41	3.39	.763	ก	3.22	.846	ก	3.66	.633	ก
	42	3.70	.559	ส	3.58	.552	ก	3.76	.495	ส
	43	3.79	.521	ส	3.61	.547	ก	3.76	.486	ส
4	44	3.25	.682	ก	3.43	.836	ก	3.67	.569	ส
	45	3.36	.661	ก	3.36	.789	ก	3.64	.565	ก
	46	3.61	.614	ก	3.36	.844	ก	3.76	.508	ส
	47	3.42	.789	ก	3.51	.702	ก	3.80	.460	ส
	48	3.42	.697	ก	3.48	.701	ก	3.75	.489	ส
	49	3.34	.731	ก	3.57	.654	ก	3.73	.580	ส
	50	3.05	.914	ก	3.43	.720	ก	3.72	.513	ส
	51	3.46	.724	ก	3.42	.697	ก	3.75	.538	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 8ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
4	52	3.41	.787	ก	3.37	.690	ก	3.70	.591	ส
	53	3.42	.744	ก	3.43	.677	ก	3.70	.512	ส
	54	3.44	.853	ก	3.28	.791	ก	3.67	.523	ส
	55	3.49	.650	ก	3.28	.846	ก	3.65	.585	ก
	56	3.53	.676	ก	3.40	.833	ก	3.69	.583	ส
	57	3.41	.829	ก	3.40	.757	ก	3.69	.514	ส
	58	3.41	.829	ก	3.49	.723	ก	3.71	.531	ส
	59	3.32	.815	ก	3.39	.755	ก	3.71	.542	ส
	60	3.75	.573	ส	3.51	.743	ก	3.76	.469	ส
	61	3.42	.831	ก	3.42	.778	ก	3.69	.528	ส
5	62	3.37	.782	ก	3.40	.695	ก	3.71	.494	ส
	63	3.32	.815	ก	3.39	.693	ก	3.72	.516	ส
	64	3.54	.747	ก	3.39	.714	ก	3.75	.449	ส
6	65	3.54	.649	ก	3.44	.655	ก	3.79	.454	ส
	66	3.39	.717	ก	3.52	.657	ก	3.82	.461	ส
	67	3.27	.883	ก	3.28	.752	ก	3.57	.631	ก
	68	3.46	.747	ก	3.52	.610	ก	3.64	.597	ก
	69	3.49	.793	ก	3.55	.700	ก	3.74	.520	ส
	70	3.44	.790	ก	3.52	.634	ก	3.69	.540	ส
	71	3.64	.710	ก	3.46	.633	ก	3.68	.542	ส
	72	3.29	1.04	ก	3.48	.701	ก	3.68	.567	ส
	73	3.35	.900	ก	3.43	.720	ก	3.69	.563	ส
7	74	3.73	.580	ส	3.53	.680	ก	3.66	.560	ก
	75	3.56	.746	ก	3.61	.575	ก	3.68	.587	ส
	76	3.47	.748	ก	3.55	.657	ก	3.77	.452	ส
	77	3.51	.793	ก	3.43	.762	ก	3.68	.518	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 8ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
7	78	3.46	.747	ก	3.41	.653	ก	3.60	.626	ก
	79	3.58	.744	ก	3.46	.657	ก	3.65	.552	ก
	80	3.54	.700	ก	3.34	.727	ก	3.67	.558	ส
8	81	3.32	.914	ก	3.30	.785	ก	3.73	.546	ส
	82	3.41	.850	ก	3.20	.783	ก	3.68	.597	ส
	83	3.39	.740	ก	3.24	.796	ก	3.65	.626	ก
	84	3.25	.935	ก	3.46	.742	ก	3.64	.597	ก
	85	3.58	.767	ก	3.31	.835	ก	3.59	.666	ก
	86	3.47	.725	ก	3.45	.700	ก	3.74	.520	ส
	87	3.41	.808	ก	3.34	.842	ก	3.64	.587	ก
	88	3.46	.724	ก	3.46	.782	ก	3.69	.585	ส
	89	3.36	.779	ก	3.45	.721	ก	3.64	.588	ก
	90	3.37	.760	ก	3.45	.632	ก	3.64	.705	ก
	91	3.29	.848	ก	3.42	.697	ก	3.67	.546	ส
	92	3.37	.904	ก	3.25	.782	ก	3.66	.525	ก
	93	3.41	.787	ก	3.46	.584	ก	3.59	.628	ก
	94	3.39	.827	ก	3.46	.656	ก	3.61	.624	ก
	95	3.51	.725	ก	3.48	.680	ก	3.70	.547	ส
	96	3.56	.699	ก	3.45	.721	ก	3.77	.438	ส
9	97	3.37	.845	ก	3.46	.656	ก	3.70	.512	ส
	98	3.68	.703	ส	3.57	.606	ก	3.64	.555	ก
	99	3.46	.813	ก	3.43	.631	ก	3.58	.599	ก
	100	3.46	.813	ก	3.31	.719	ก	3.56	.651	ก
	101	3.42	.810	ก	3.48	.723	ก	3.64	.576	ก
	102	3.46	.747	ก	3.48	.657	ก	3.69	.572	ส
	103	3.46	.700	ก	3.40	.673	ก	3.75	.502	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 8ก (ต่อ)

ด้าน*	ข้อที่	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ	$\overline{X}$	S	ระดับ
9	104	3.54	.791	ก	3.25	.720	ก	3.72	.525	ส
	105	3.44	.746	ก	3.25	.763	ก	3.77	.504	ส
	106	3.44	.790	ก	3.30	.776	ก	3.78	.444	ส
	107	3.42	.767	ก	3.40	.716	ก	3.73	.472	ส
	108	3.19	.969	ก	3.42	.739	ก	3.76	.469	ส
	109	3.24	.813	ก	3.48	.634	ก	3.66	.583	ก
	110	3.54	.791	ก	3.49	.657	ก	3.74	.520	ส
10	111	3.58	.789	ก	3.40	.695	ก	3.72	.563	ส
	112	3.54	.724	ก	3.34	.805	ก	3.72	.504	ส
	113	3.44	.768	ก	3.27	.806	ก	3.70	.559	ส
	114	3.49	.855	ก	3.21	.805	ก	3.71	.519	ส
	115	3.59	.670	ก	3.36	.789	ก	3.71	.542	ส
	116	3.56	.746	ก	3.28	.644	ก	3.73	.511	ส
	117	3.46	.813	ก	3.51	.680	ก	3.71	.567	ส
	118	3.46	.770	ก	3.34	.706	ก	3.76	.511	ส
	119	3.54	.770	ก	3.36	.642	ก	3.74	.532	ส
	120	3.71	.642	ส	3.36	.642	ก	3.75	.526	ส

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 8ข แสดงค่าร้อยละของจำนวนข้อของระดับการรับรู้"สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

ลำดับที่*	สมบัติผู้ดี (จำนวนข้อ)	กศ.บ.ในคณะ (n = 118)			กศ.บ.นอกคณะ (n = 112)			เตรียมทหาร (n = 160)		
		ส	ก	ต	ส	ก	ต	ส	ก	ต
1	(15 ข้อ)	- -	100.0 (15)	- -	- -	100.0 (15)	- -	73.33 (11)	26.67 (4)	- -
2	(14 ข้อ)	- -	100.0 (14)	- -	- -	100.0 (14)	- -	92.86 (13)	07.14 (1)	- -
3	(14 ข้อ)	14.28 (2)	85.71 (12)	- -	- -	100.0 (14)	- -	85.71 (12)	14.28 (2)	- -
4	(18 ข้อ)	05.56 (1)	94.44 (17)	- -	- -	100.0 (18)	- -	88.89 (16)	11.11 (2)	- -
5	(3 ข้อ)	- -	100.0 (3)	- -	- -	100.0 (3)	- -	100.0 (3)	- -	- -
6	(9 ข้อ)	- -	100.0 (9)	- -	- -	100.0 (9)	- -	77.77 (7)	22.23 (2)	- -
7	(7 ข้อ)	14.29 (1)	85.71 (6)	- -	- -	100.0 (7)	- -	57.14 (4)	42.86 (3)	- -
8	(16 ข้อ)	- -	100.0 (16)	- -	- -	100.0 (16)	- -	43.75 (7)	56.25 (9)	- -
9	(14 ข้อ)	07.14 (1)	92.86 (13)	- -	- -	100.0 (14)	- -	64.29 (9)	35.71 (5)	- -
10	(10 ข้อ)	10.00 (1)	90.00 (9)	- -	- -	100.0 (10)	- -	100.0 (10)	- -	- -
ภาพรวม (120 ข้อ)		05.00 (6)	95.00 (114)	- -	- -	100.0 (120)	- -	76.67 (92)	23.33 (28)	- -

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

จากตาราง 8ก และ 8ข สรุปการรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" ในประเด็น "การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง" ได้ดังนี้

1. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

1.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

1.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

2. นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียน (ชั่วโมงเรียนตามปกติ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นด้าน พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 : การรักษากิริยาเรียบร้อยในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.2 ด้านที่ 2 : การไม่แสดงอาการอุจาดลามกในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.3 ด้านที่ 3 : การมีสัมมาคารวะในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.4 ด้านที่ 4 : การมีกิริยาเป็นที่รักในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.5 ด้านที่ 5 : การเป็นผู้สง่างามในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3.6 ด้านที่ 6 : การปฏิบัติการงานดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.7 ด้านที่ 7 : การเป็นผู้มีจิตใจดีในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.8 ด้านที่ 8 : การไม่เห็นแก่ตัวในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับสูง

3.9 ด้านที่ 9 : การรักษาความสุจริตซื่อตรงในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปคือระดับปานกลาง

3.10 ด้านที่ 10 : การไม่ประพฤติชั่วในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมสาระ 7 ประเด็น เช่นเดียวกับในส่วนที่ 1 โดยแสดงการเปรียบเทียบกันระหว่างผู้เรียน 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร ดังตาราง 9 – 15 ทั้งนี้โดยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติ ดังนี้

n	แทน	จำนวนคน
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ส	แทน	ระดับสูง
ก	แทน	ระดับปานกลาง
ต	แทน	ระดับต่ำ
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ $(F-Value)$
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
กศ.บ.ในคณะ/ก	แทน	นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์
กศ.บ.นอกคณะ/ข	แทน	นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์
นตท/ค	แทน	นักเรียนเตรียมทหาร

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความสำคัญต่อสังคมไทย

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.78 (ส)	.355	3.68 (ส)	.439	3.69 (ส)	.459	2.195	.113	.01	.01	-.09
2 (16 – 29)		3.70 (ส)	.443	3.62 (ก)	.530	3.74 (ส)	.430	2.584	.077	.08	-.12	.04
3 (30 – 43)		3.77 (ส)	.362	3.72 (ส)	.442	3.78 (ส)	.437	0.839	.433	.05	-.06	.01
4 (44 – 61)		3.64 (ก)	.490	3.65 (ก)	.471	3.74 (ส)	.420	2.276	.104	-.01	-.09	.11
5 (62 – 64)		3.61 (ก)	.611	3.63 (ก)	.547	3.75 (ส)	.434	2.964	.053	-.02	-.12	.14
6 (65 – 73)		3.77 (ส)	.405	3.76 (ส)	.410	3.77 (ส)	.406	0.003	.997	.00	-.01	.00
7 (74 – 80)		3.80 (ส)	.364	3.79 (ส)	.380	3.76 (ส)	.447	0.493	.611	.01	.03	-.04
8 (81 – 96)		3.67 (ส)	.528	3.78 (ส)	.413	3.72 (ส)	.477	1.643	.195	-.11	.06	.05
9 (97 – 110)		3.65 (ก)	.558	3.78 (ส)	.380	3.68 (ส)	.474	3.032	.049	-.14	.10	.03
10 (111 – 120)		3.78 (ส)	.438	3.81 (ส)	.372	3.78 (ส)	.415	0.268	.765	-.03	.03	.00

จากตาราง 9 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

---

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นความจำเป็นต่อวิชาชีพ

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.85 (ส)	.271	3.66 (ส)	.465	3.69 (ส)	.443	7.746 *	.000	.19 *	-.03	-.16 *
2 (16 – 29)		3.70 (ส)	.443	3.62 (ก)	.530	3.74 (ส)	.430	2.584	.077	.08	-.12	.04
3 (30 – 43)		3.76 (ส)	.382	3.72 (ส)	.431	3.76 (ส)	.427	0.334	.716	.04	-.04	.00
4 (44 – 61)		3.67 (ส)	.447	3.65 (ก)	.501	3.75 (ส)	.416	2.129	.120	.02	-.10	.08
5 (62 – 64)		3.69 (ส)	.504	3.63 (ก)	.519	3.80 (ส)	.394	5.148 *	.006	.06	-.17 *	.11
6 (65 – 73)		3.79 (ส)	.375	3.79 (ส)	.352	3.74 (ส)	.442	0.832	.436	-.01	.05	-.05
7 (74 – 80)		3.78 (ส)	.341	3.83 (ส)	.335	3.70 (ส)	.492	3.806 *	.023	-.05	.13 *	-.08
8 (81 – 96)		3.73 (ส)	.398	3.78 (ส)	.383	3.69 (ส)	.505	1.676	.188	-.06	.09	-.04
9 (97 – 110)		3.69 (ส)	.405	3.80 (ส)	.380	3.70 (ส)	.481	2.717	.067	-.11	.10	.01
10 (111 – 120)		3.78 (ส)	.231	3.81 (ส)	.367	3.76 (ส)	.449	4.247 *	.015	.07	.06	-.13 *

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" ด้านที่ 2, ด้านที่ 3, ด้านที่ 4, ด้านที่ 6, ด้านที่ 8 และด้านที่ 9 มีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างกันดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1 (ก > ข)

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 5 (ค > ข) และในด้านที่ 7 (ข > ค)

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1 (ก > ค) และด้านที่ 10 (ก > ค)

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นระดับการแสดงออก

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.34 (ก)	.514	3.28 (ก)	.591	3.51 (ก)	.524	7.016 *	.001	.06	-.23 *	.17 *
2 (16 – 29)		3.46 (ก)	.502	3.29 (ก)	.572	3.72 (ส)	.436	27.388 *	.000	.17 *	-.43 *	.26 *
3 (30 – 43)		3.56 (ก)	.479	3.50 (ก)	.528	3.74 (ส)	.452	9.981 *	.000	.06	-.24 *	.18 *
4 (44 – 61)		3.47 (ก)	.537	3.43 (ก)	.516	3.67 (ส)	.448	9.514 *	.000	.03	-.23 *	.20 *
5 (62 – 64)		3.41 (ก)	.689	3.39 (ก)	.588	3.70 (ส)	.432	13.665 *	.000	.02	-.31 *	.29 *
6 (65 – 73)		3.43 (ก)	.625	3.39 (ก)	.546	3.65 (ก)	.511	8.896 *	.000	.03	-.25 *	.22 *
7 (74 – 80)		3.55 (ก)	.521	3.56 (ก)	.478	3.65 (ก)	.502	1.553	.213	-.01	-.08	.09
8 (81 – 96)		3.51 (ก)	.513	3.52 (ก)	.477	3.66 (ก)	.498	4.300 *	.014	-.01	-.14 *	.15 *
9 (97 – 110)		3.58 (ก)	.460	3.48 (ก)	.477	3.66 (ก)	.485	5.074 *	.007	.09	-.18 *	.08
10 (111 – 120)		3.76 (ส)	.381	3.52 (ก)	.503	3.68 (ส)	.475	9.545 *	.000	.25 *	-.16 *	-.08

จากตาราง 11 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) มีระดับการแสดงออกตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 แต่พบความแตกต่างกันดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 2(ก > ข) และด้านที่ 10 (ก > ข)

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกันในทุกด้าน (ค > ข)

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1, ด้านที่ 2, ด้านที่ 3, ด้านที่ 4, ด้านที่ 5, ด้านที่ 6 และ ด้านที่ 8 (ค > ก)

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.64 (ก)	.463	3.54 (ก)	.548	3.70 (ส)	.452	3.598 *	.028	.10	-.16 *	.06
2 (16 – 29)		3.52 (ก)	.514	3.54 (ก)	.539	3.75 (ส)	.438	9.330 *	.000	-.02	-.21 *	.23 *
3 (30 – 43)		3.66 (ก)	.437	3.63 (ก)	.521	3.74 (ส)	.459	2.324	.099	.03	-.11	.08
4 (44 – 61)		3.56 (ก)	.524	3.54 (ก)	.548	3.73 (ส)	.436	6.586 *	.002	.02	-.19 *	.17 *
5 (62 – 64)		3.53 (ก)	.692	3.49 (ก)	.639	3.71 (ส)	.487	5.411 *	.005	.04	-.22 *	.18
6 (65 – 73)		3.55 (ก)	.674	3.68 (ส)	.476	3.74 (ส)	.455	4.031 *	.018	-.13	-.05	.18 *
7 (74 – 80)		3.68 (ส)	.505	3.59 (ก)	.532	3.70 (ส)	.487	1.876	.154	.09	-.11	.02
8 (81 – 96)		3.62 (ก)	.530	3.69 (ส)	.435	3.68 (ส)	.480	0.741	.477	-.07	.02	.06
9 (97 – 110)		3.67 (ส)	.478	3.62 (ก)	.496	3.70 (ส)	.484	0.961	.383	.05	-.05	.03
10 (111 – 120)		3.79 (ส)	.361	3.68 (ส)	.457	3.74 (ส)	.441	2.255	.106	.11	-.06	-.05

จากตาราง 12 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

---

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 3, ด้านที่ 7, ด้านที่ 8, ด้านที่ 9 และด้านที่ 10 แต่พบความแตกต่างกันดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1, ด้านที่ 2, ด้านที่ 4 และด้านที่ 5 (ค > ข)

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 2, ด้านที่ 4, และด้านที่ 6 (ค > ก)

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.54 (ก)	.511	3.40 (ก)	.582	3.64 (ก)	.479	8.008 *	.000	.14	-.24 *	.10
2 (16 – 29)		3.48 (ก)	.542	3.35 (ก)	.553	3.71 (ส)	.444	19.813 *	.000	.13	-.37 *	.24 *
3 (30 – 43)		3.56 (ก)	.503	3.54 (ก)	.524	3.74 (ส)	.462	6.756 *	.001	.05	-.20 *	.15 *
4 (44 – 61)		3.53 (ก)	.520	3.51 (ก)	.498	3.70 (ส)	.461	6.769 *	.001	.01	-.19 *	.17 *
5 (62 – 64)		3.51 (ก)	.576	3.41 (ก)	.623	3.70 (ส)	.473	10.167 *	.000	.10	-.29 *	.19 *
6 (65 – 73)		3.51 (ก)	.581	3.53 (ก)	.516	3.71 (ส)	.457	6.753 *	.001	-.02	-.18 *	.20 *
7 (74 – 80)		3.60 (ก)	.533	3.58 (ก)	.481	3.68 (ส)	.522	1.600	.203	.02	-.10	.08
8 (81 – 96)		3.62 (ก)	.466	3.53 (ก)	.513	3.68 (ส)	.490	3.211 *	.041	.09	-.15 *	.06
9 (97 – 110)		3.61 (ก)	.508	3.57 (ก)	.482	3.66 (ก)	.472	1.261	.285	.04	-.09	.05
10 (111 – 120)		3.70 (ส)	.485	3.60 (ก)	.483	3.72 (ส)	.475	2.487	.084	.10	-.12	.02

จากตาราง 13 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว “สมบัติผู้ดี” ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7, ด้านที่ 9 และด้านที่ 10 แต่พบความแตกต่างกันดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกันในทุกด้าน (ค > ข)

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 2, ด้านที่ 3, ด้านที่ 4, ด้านที่ 5 และ ด้านที่ 6 (ค > ก)

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.63 (ก)	.490	3.45 (ก)	.611	3.70 (ส)	.472	8.129 *	.000	.18 *	-.25 *	.07
2 (16 – 29)		3.56 (ก)	.569	3.52 (ก)	.559	3.75 (ส)	.441	8.144 *	.000	.04	-.04	.19 *
3 (30 – 43)		3.59 (ก)	.563	3.61 (ก)	.536	3.75 (ส)	.463	10.970 *	.000	-.02	-.14	.16 *
4 (44 – 61)		3.58 (ก)	.563	3.55 (ก)	.594	3.72 (ส)	.460	4.494 *	.012	.03	-.17 *	.15
5 (62 – 64)		3.64 (ก)	.574	3.51 (ก)	.697	3.76 (ส)	.447	6.794 *	.001	.13	-.25 *	.12
6 (65 – 73)		3.63 (ก)	.567	3.65 (ก)	.493	3.74 (ส)	.451	2.097	.124	-.02	-.09	.11
7 (74 – 80)		3.67 (ส)	.584	3.69 (ส)	.500	3.74 (ส)	.442	0.745	.475	-.02	-.05	.07
8 (81 – 96)		3.60 (ก)	.578	3.65 (ก)	.525	3.71 (ส)	.485	1.407	.246	-.05	-.05	.11
9 (97 – 110)		3.57 (ก)	.654	3.63 (ก)	.527	3.69 (ส)	.488	1.719	.181	-.06	-.06	.12
10 (111 – 120)		3.79 (ส)	.420	3.65 (ก)	.506	3.74 (ส)	.469	3.200 *	.042	.14	-.10	-.05

จากตาราง 14 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 6, ด้านที่ 7, ด้านที่ 8, ด้านที่ 9 และด้านที่ 10 แต่พบความแตกต่างกัน ดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1 (ก > ข)

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกัน (ค > ข) ในด้านที่ 1, ด้านที่ 4 และด้านที่ 5

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันโดย (ค > ก) ในด้านที่ 2 และด้านที่ 3

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

ด้าน* (ข้อ)	สมบัติผู้ดี	กศ.บ ในคณะ/ก (n=118)		กศ.บ นอกคณะ/ข (n=112)		นตท/ค (n=160)		F	p	ความแตกต่าง (*)		
		$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S	$\overline{X}$ (ระดับ)	S			ก-ข	ข-ค	ค-ก
1 (1 – 15)		3.34 (ก)	.749	3.24 (ก)	.665	3.69 (ส)	.480	21.287 *	.000	.10	-.45 *	.35 *
2 (16 – 29)		3.31 (ก)	.759	3.30 (ก)	.640	3.74 (ส)	.432	25.243 *	.000	.02	-.44 *	.43 *
3 (30 – 43)		3.46 (ก)	.664	3.46 (ก)	.599	3.73 (ส)	.474	10.970 *	.000	.00	-.27 *	-.27 *
4 (44 – 61)		3.42 (ก)	.629	3.42 (ก)	.655	3.71 (ส)	.470	12.473 *	.000	.00	-.29 *	-.29 *
5 (62 – 64)		3.41 (ก)	.714	3.39 (ก)	.649	3.73 (ส)	.448	14.347 *	.000	.02	-.33 *	.31 *
6 (65 – 73)		3.42 (ก)	.715	3.47 (ก)	.588	3.70 (ส)	.483	8.768 *	.000	-.05	-.22 *	.27 *
7 (74 – 80)		3.55 (ก)	.623	3.48 (ก)	.587	3.67 (ส)	.504	4.549 *	.011	.07	-.20 *	.12
8 (81 – 96)		3.41 (ก)	.708	3.39 (ก)	.635	3.67 (ส)	.522	9.293 *	.000	.02	-.28 *	.26 *
9 (97 – 110)		3.44 (ก)	.654	3.41 (ก)	.606	3.69 (ส)	.471	11.150 *	.000	.03	-.29 *	.26 *
10 (111 – 120)		3.54 (ก)	.681	3.34 (ก)	.638	3.72 (ส)	.483	14.899 *	.000	.19 *	-.38 *	.19 *

จากตาราง 15 สรุปได้ว่า ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียม

---

* ดูข้อความเต็มในรายงานการวิจัยนี้ (หน้า 10 – 15)

ทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" แตกต่างกันในทุกด้าน ดังนี้

1. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 10 (ก > ข)

2. ระหว่างนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) กับนักเรียนเตรียมทหาร (ค) พบความแตกต่างกันในทุกด้าน (ค > ข)

3. ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร (ค) กับ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) พบความแตกต่างกันในด้านที่ 1, ด้านที่ 2, ด้านที่ 3, ด้านที่ 4, ด้านที่ 5, ด้านที่ 6, ด้านที่ 8, ด้านที่ 9 และด้านที่ 10 โดย ค > ก ในทุกด้าน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 ซึ่งมีหัวข้อหลัก 3 หัวข้อ คือ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะนั้นในส่วนสรุปจะกล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยโดยสังเขป ในส่วนการอภิปรายผลจะอภิปรายผลตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย และในส่วนข้อเสนอแนะจะแยกกล่าวเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สรุป

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญในสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักเรียนเตรียมทหาร ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำคัญในสังคมไทย 2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ 3) ระดับการแสดงออก 4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน 5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง 6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน และ 7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 ระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในแต่ละประเด็นเป็นดังนี้

2.1.1 ความสำคัญในสังคมไทยอยู่ในระดับสูง

2.1.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.3 การแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ทั้ง 7 ประเด็นแตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นแหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แยกเป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 118 คน และนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 112 คน รวม 230 คน และนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 จำนวน 160 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับสมบัติผู้ดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน และมีการตรวจสอบคุณภาพเกี่ยวกับความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.3 การเก็บข้อมูล แยกกระทำเป็น 3 วิธี คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้นิสิตตอบด้วยตนเอง โดยกระทำทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะเป็นผู้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตฯ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแต่ละคนจะจับฉลากนิสิตนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ 1 คน แล้วทยอยเก็บข้อมูล ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยมอบหมายให้นายทหารซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนเตรียมทหารเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อการตอบคำถามการวิจัยตามความมุ่งหมายแต่ละข้อดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการศึกษาระดับการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในประเด็นต่างๆ ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และคำนวณค่าเฉลี่ยของข้อกระทง และของแต่ละด้านมาจัดเป็นระดับสูง ปานกลาง และต่ำ

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการเปรียบเทียบการรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ตามตัวแปรหลักสูตรของผู้เรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ก็จะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาระดับการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนนี้แยกเป็น 7 ตอน ตอนละ 1 ประเด็นดังนี้

1) ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความสำคัญต่อสังคมไทยอยู่ในระดับสูง

2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

3) ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูง

4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง

5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง

7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

4.2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนนี้แยกเป็น 7 ตอน ตอนละ 1 ประเด็นดังนี้

1) ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

2) ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกันใน 6 ด้าน (ด้านที่ 2 – 4, ด้านที่ 6, 8 และ 9) และพบความแตกต่างกันใน 4 ด้าน (ด้านที่ 1, 5, 7 และ 10) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 5 (ค > ข) และ 7 (ข > ค) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 (ก > ค) และด้านที่ 10 (ก > ค)

3) ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีระดับการแสดงออกตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 (ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี) แต่พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน (ด้านที่ 1 – 6, 8 – 9 และ 10) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 2, 10 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 – 6 และ 8 (ค > ก)

4) การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 3, 7 – 10) และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 – 2, 4 – 6) โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 2, 4 และ 5 (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2, 4 และ 6 (ค > ก)

5) การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน (ด้านที่ 7, 9 – 10) และพบความแตกต่างกันใน 7 ด้าน (ด้านที่ 1 – 6, 8) โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 – 6 (ค > ก)

6) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 6 – 10) และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 – 5) โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 4 และ 5 (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 และ 3 (ค > ก)

7) การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" แตกต่างกันในทุกด้าน โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 10 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 – 6 และ 8 – 10 (ค > ก)

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลกระทำตามลำดับความมุ่งหมายการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารในแต่ละประเด็น

1.1 ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความสำคัญต่อสังคมไทยอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า "สมบัติผู้ดี" มีสาระที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธอยู่บ้าง (แพทริค โจรี. 2545 : ออนไลน์) ดังนั้นอิทธิพลของคำสอนในศาสนาพุทธซึ่งเป็นที่มาของวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะในเรื่องมารยาทไทย จึงมีผลต่อการรับรู้ของคนไทยโดยรวมในระดับสูง กล่าวคือ คนไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้ทำดี พูดดี คิดดี หรือเป็นผู้ประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ ซึ่งแสดงถึงความเจริญ หรือการบรรลุผลของคนที่มีลักษณะน่าปรารถนา (วาสนา บุญโสภา. 2548 : ออนไลน์) ดังนั้นการที่บุคคลมีกิริยางดงาม มีมารยาท เป็นเครื่องหมายถึงการผ่านการอบรมที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี อีกทั้งคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้ดีนั้นยังเน้นถึงความเป็นส่วนรวม (การไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน, ด้านที่ 10 ข้อ 112) การคำนึงถึงสาธารณะ (ไม่นำสิ่งที่ควรทำในที่ลับมากระทำในที่แจ้ง, ด้านที่ 2 ข้อ 19) และความรับผิดชอบต่อสังคม (เมื่อเห็นเหตุหรืออันตรายจะเกิดแก่ผู้ใด รีบช่วยหรือรีบบอกให้รู้ตัว, ด้านที่ 7 ข้อ 76) เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า "สมบัติผู้ดี" ของผู้คนในสังคมจะทำให้สังคมมีความสงบสุข น่าอยู่ มีความเกื้อกูลเอื้ออาทรต่อกัน ดังนั้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอก

สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารจึงรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทยในระดับสูง

1.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่ากรอบพฤติกรรมทั้ง 10 ด้าน (120 ข้อ) ของ "สมบัติผู้ดี" เป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติดีทางกาย วาจา และใจ เช่น ไม่เสือกไส ผลักโยนสิ่งของให้ผู้อื่น (ด้านที่ 1 ข้อ 5) ไม่พูดสอดแทรกหรือแย่งชิงพูด (ด้านที่ 1 ข้อ 10) และไม่ปองร้ายผู้อื่นหรือคิดทำลายผู้อื่นเพื่อประโยชน์ตน (ด้านที่ 10 ข้อ 119) ซึ่งเป็นลักษณะของความเป็นคนดีมีคุณธรรม อีกทั้งหนังสือ "สมบัติผู้ดี" เป็นตำราที่ใช้สอนเรื่องมารยาท จริยธรรมในโรงเรียน (แพทริค โจรี. 2545 : ออนไลน์) ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการได้เล็งเห็นความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน จึงกำหนดให้หนังสือ "สมบัติผู้ดี" เป็นหนังสือประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2504 และเนื่องจากหนังสือ "สมบัติผู้ดี" สามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้เป็นอย่างดี จึงได้อนุญาตให้ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้เยาวชนเป็นผู้มีความประพฤติงดงาม มีมารยาทในสังคม คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้มีความจำเป็นต่อวิชาชีพทุกสาขาไม่ว่าจะเป็นบัณฑิตทางการศึกษา ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ และโดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารที่มุ่งเน้นคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นผู้นำ มีความเป็นสุภาพบุรุษ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1 – 14) ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาในการผลิตบัณฑิตของสถาบันต่างๆ ที่เน้นให้บัณฑิตเป็นผู้มี "ความรู้ คู่คุณธรรม" สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงคุณธรรมประกอบกัน กล่าวคือ ไม่นำความรู้ไปใช้เพื่อสร้างปัญหาสังคม เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน ซึ่งผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ไม่ใช่หาผลประโยชน์จากเยาวชนเสียเอง ดังที่ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2548 : 274) กล่าวว่า ปรากฏการณ์สังคมที่พบเห็นในปัจจุบัน วัยรุ่นส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่ในภาวะเสี่ยง เพราะผู้ใหญ่เห็นแก่ตัว หลายคนแสวงหาความร่ำรวยจากธุรกิจที่ผู้บริโภคเป็นเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ดังนั้น กรอบพฤติกรรม หรือคุณลักษณะของ "สมบัติผู้ดี" ทั้ง 120 ข้อ จึงมีความจำเป็นต่อวิชาชีพของนิสิตทั้งหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รวมทั้งนักเรียนเตรียมทหารซึ่งจะเป็นบัณฑิตในอนาคต จึงทำให้การรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

1.3 ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวม มีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ไม่ได้พักอาศัยในหอพักประจำเช่นเดียวกับนักเรียนเตรียมทหาร อันนักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องเข้าพักประจำอยู่ในโรงเรียน ซึ่งเป็นบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้กับนักเรียนทั้ง 3 ชั้นปี พักประจำและได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นค่าอาหารวันละ 50 บาท พร้อมทั้งได้รับแจกตำราเรียน (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 13 – 14) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีโอกาสได้รับการอบรมสั่งสอนหรือเห็นแบบอย่างของการฝึกปฏิบัติรวมทั้งการแสดงออกเพื่อให้มีพฤติกรรมของ "สมบัติผู้ดี" น้อยกว่านักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งเป็นนักเรียนประจำมีเวลาและโอกาสมากในการฝึกและแสดงออกซึ่งความประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน (เวลาอยู่หอพัก) ดังจุดมุ่งหมายในการก่อตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร ที่เน้นให้นายทหาร – ตำรวจ ได้มีโอกาสรับการศึกษาอบรมและการฝึกในเบื้องต้นร่วมกัน เพื่อให้มีความรู้จักคุ้นเคย สามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิดจิตใจร่วมกันแต่เยาว์วัย อีกทั้งภารกิจของโรงเรียนเตรียมทหารก็มุ่งอบรมนักเรียนเตรียมทหารทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษพิสัย กับวิชาทหาร – ตำรวจ เพื่อให้เป็นผู้มีคุณสมบัติและทัศนคติพื้นฐาน พร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความก้าวหน้าทั้งในด้านความรู้ อุปนิสัย และคุณสมบัติของผู้นำหน่วย (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1 – 11) ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะหรือกรอบพฤติกรรมของ "สมบัติผู้ดี" ทั้งสิ้น ดังนั้น นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์จึงรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ถึงระดับการแสดงออกในระดับสูง

1.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกคณะศึกษาศาสตร์ มาจากครอบครัวที่มีความหลากหลายทั้งในด้านทัศนคติ บุคลิกภาพหรือท่าทีของพ่อแม่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูตลอดจนสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับนิสิตเองทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้จากการสั่งสอนแตกต่างกัน หรือบางส่วนอาจมาจากครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวเดี่ยว ที่มีแต่เพียงพ่อแม่และลูก ซึ่งต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวทั้งพ่อ

และแม่ทำให้ขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จึงทำให้การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่ เลิศพร ภาระสกุล (2516 : 2 – 4) ได้กล่าวว่า ครอบครัวมีอิทธิพลมากในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมเด็ก ครอบครัวเป็นสถาบันหน่วยแรกที่เด็กเป็นสมาชิก เป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่เด็กรู้จักและใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สอดคล้องกับ อรพินทร์ ชูชม (2522 : 18 – 19) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศส่งเสริมให้น่าเรียน คือ มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และไม่สร้างความหวาดวิตกกังวลให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของแต่ละครอบครัวของนิสิตทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ที่อาจมีทั้งการอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความสนับสนุนการใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบที่เข้มงวดมากเกินไป ส่งผลให้การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารใช้ชีวิตในการอยู่หอพักแทนบ้าน เนื่องจากนักเรียนทุกคนจะต้องอยู่หอพักประจำทั้งหมด โดยได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นค่าอาหารกลางวันๆ ละ 50 บาท พร้อมได้รับแจกตำราเรียน (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 13 – 14) และจะต้องถูกฝึกเพื่อวางพื้นฐานอุปนิสัย จิตใจ เปลี่ยนสภาพจากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับ เพื่อให้เคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่ง เสริมสร้างบุคลิกภาพและอุปนิสัยอันดีงาม ความอดทน อดกลั้นต่อความกดดัน และความยากลำบาก เข้าใจและยึดมั่นในระบบอาวุโส มีความสำนึกในการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งฝึกมารยาทในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้จะได้รับการอบรมชี้แจงให้เกิดความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีของทหาร – ตำรวจ ปลูกฝังความสามัคคี ความเป็นสุภาพบุรุษ ระบบเกียรติศักดิ์ ปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ รวมถึงการอบรมในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในเรื่องของคุณลักษณะทหารและเป็นผู้มีความรู้ ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม กระบวนการหล่อหลอมและปลูกฝังทั้งหมดนี้จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีคุณสมบัติแตกต่างจากนักเรียนภายนอก คือ เป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนทหาร ตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) การได้ใช้ชีวิตอยู่ในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารมีโอกาสในการใช้เวลาร่วมกันมากกว่านักเรียนหรือนิสิตมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทำให้ได้ประสบการณ์เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะชีวิต และทักษะทางสังคมอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการสร้างหอพักนักเรียนนักศึกษา ดังวัตถุประสงค์ของการสร้างหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2548 : ออนไลน์) มหาวิทยาลัยบูรพา (2548 : ออนไลน์) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (2548 : ออนไลน์) ที่สอดคล้องกันซึ่งเน้นให้หอพักนักศึกษาเป็นศูนย์ศึกษา อาศัย และเอื้ออาทรต่อกัน (Learning, Living and Caring Center) ส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตด้านอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักใช้ชีวิตร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม ได้แลกเปลี่ยนทัศนคติ ฝึกการดูแลตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น และปรับตัวให้เข้ากับสังคม เป็นต้น นิสิตนักศึกษาอาจไม่ใช้สิทธิการเข้าพักในหอพักของมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากมิได้มีการบังคับ ซึ่งแตกต่าง

จากการเข้าอยู่หอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ที่มีการบังคับให้นักเรียนเตรียมทหารทุกคนต้องอยู่หอพักแทนบ้านหรือครอบครัวของตน ดังนั้น การได้รับการฝึกอบรมสั่งสอนจากหอพักของโรงเรียนจึงเป็นแนวทางปฏิบัติที่นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะได้รับเหมือนกัน และปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันไม่ได้แตกต่างกันดังเช่นที่นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ได้รับจากทางบ้าน จึงทำให้นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมของการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการสั่งสอนอยู่ในระดับสูง

1.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้าน (หอพักของโรงเรียนฯ) โดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากครอบครัวที่มีความหลากหลายทำให้การทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อและแม่ในแต่ละครอบครัวแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบของพฤติกรรมให้แก่สมาชิกใหม่ ในการปลูกฝังค่านิยมมารยาทของสังคม ระเบียบแบบแผนตามประเพณี อีกทั้งครอบครัวเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ที่ใช้สำหรับหล่อหลอมผลิตภัณฑ์ ผลิตผลที่จำลองจากแม่พิมพ์นี้นอกจากขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์ และส่วนผสมที่พอเหมาะแล้ว แม่พิมพ์และวิธีการจำลองจากแบบพิมพ์จะต้องดี จึงจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ (บันเทิง เพียรค้า. 2544 : ออนไลน์) สอดคล้องกับ เกษม ตันติผลาชีวะ และกุลยา ตันติผลาชีวะ (2548 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ที่มีต่อลูกว่า พ่อบ้านที่ดีย่อมสร้างศรัทธาให้แก่ลูก ทำให้เกิดการเลียนแบบและรับเอาค่านิยมที่ดีตลอดจนคุณธรรมต่างๆ ไว้ในบุคลิกภาพ เป็นรากฐานของพัฒนาการที่ดีตั้งแต่ต้น แม่คือผู้สร้างสานความผูกพันในครอบครัว บทบาทของแม่เปรียบเสมือนตัวเชื่อมรอยต่อภายในครอบครัวและระหว่างครอบครัว บ้านขาดพ่อเหมือนขาดร่มโพธิ์ บ้านขาดแม่เหมือนขาดร่มไทร ซึ่งเป็นที่ให้ความร่มเย็น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบิดามารดา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบิดามารดา และการรักษากฎเกณฑ์ภายในบ้านเป็นลักษณะ 3 ประการที่สำคัญต่อการเกิดบรรยากาศทางจริยธรรมของบุคคล (Kohlberg. 1976 : 49 – 51 อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2524 : 60 – 64) สอดคล้องกับไรท์ (Wright. 1975 : 23) ซึ่งได้กล่าวว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กใน 3 ทาง คือ การลงโทษ การให้รางวัล และการเป็นตัวอย่างแก่เด็ก และบราวน์ (Brown. 1968 : 412) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเรียนรู้ได้ด้วยการเลียนแบบผู้อื่น (Wright. 1975 : 39; Brown. 1968 : 412 อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2524 : 60 – 64) ดังนั้นพ่อแม่คือบุคคลสำคัญที่จะช่วยฝึกฝนลูก พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก เช่น จะสอนลูกให้เก็บของเป็นระเบียบ

พ่อแม่ต้องทำให้เป็นระเบียบเช่นกัน (พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์. 2548 : 21) ดังนั้นการที่นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากครอบครัวหลากหลายได้เห็นแบบอย่างของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน ไม่เป็นแนวเดียวกันทำให้การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างจึงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการเห็นแบบอย่างเหมือนกัน เป็นแนวทางเดียวกันอันเป็นผลจากการอยู่หอพักของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านทำให้ได้เห็นแบบอย่างของการฝึกปฏิบัติ การอบรมที่ดีของครูอาจารย์ประจำหอพัก เพื่อนนักเรียนในหอพัก การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเตรียมทหารชั้นอาวุโส เหล่านี้ล้วนเป็นแบบอย่างที่นักเรียนเตรียมทหารทุกคนได้พบเห็นเป็นประจำตลอดเวลา จึงทำให้การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

1.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯน่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของนักเรียนเป็นอันดับ 2 รองจากบ้าน (วิรัช วรรณรัตนา. 2523 : 21 – 23) สอดคล้องกับที่บลูม (Bloom. 1976 : 8) กล่าวว่า ชีวิตวัยเด็กเมื่อแรกเริ่มจะอยู่ในบ้านมากกว่าโรงเรียน พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในบ้านเป็นสำคัญและการเรียนการสอนในโรงเรียนจะเป็นไปได้ด้วยดี ถ้าสิ่งที่สอนนั้นไม่ขัดกับสิ่งที่ทางบ้านได้สอนไว้ (Fraser. 1962) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ของระบบโรงเรียนที่ค่อนข้างแคบ และตายตัวมีส่วนทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นที่บ้านหรือที่เรียกว่า "โฮมสคูล" ขึ้น (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2544 : ออนไลน์) และสิ่งสำคัญการเรียนรู้จากโรงเรียนจะเกิดขึ้นอย่างได้ผลก็ต่อเมื่อ ครูกับศิษย์มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง กล่าวคือ ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะ "การกระทำดังกว่าคำพูด" การเป็นแบบอย่างของครูในด้านการกระทำ จึงมีความสำคัญกว่าคำพร่ำสอนอบรม เนื่องจากนักเรียนต้องอยู่ในโรงเรียนประมาณ 7 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยต่อวัน ต้องเห็นแบบอย่างจากชีวิตของครู ดังนั้นการที่ครูจะสอนให้เด็กเป็นอย่างไร ชีวิตครูต้องเป็นเช่นนั้นก่อนโดยครูต้องเป็นแบบอย่างลักษณะชีวิตที่ดี เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ อดทน อดกลั้น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัยในชีวิต สิ่งเหล่านี้จะทำให้ศิษย์ประทับใจ จดจำ เป็นแบบอย่างและนำไปปฏิบัติตาม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542 : ออนไลน์) สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ว่า "การเห็นตัวอย่างการกระทำที่ดี เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยด้าน ปรโตโฆสะ" ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาคุณภาพมนุษย์และกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรโตโฆสะ นอกจากจะเป็นผู้รอบรู้ รู้จริง รู้จากผลแห่งการปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว จะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย ดังพุทธพจน์ที่ว่า "ถ้าพร่ำสอนผู้อื่นฉันใดก็ควรทำตนฉันนั้น" (พระราชวรมุนี. 2529 : 638) ดังนั้นการเรียนรู้โดยการสั่งสอนจึงได้ผลน้อยกว่าการเรียนรู้จากการเห็นแบบอย่างที่ดี ดังที่พระ

ธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ว่า การเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และนับเป็นการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพกว่าการสอนด้วยวาจา (อาภา จันทรสกุล. 2538 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ในประเด็นบ่อเกิดของลักษณาการนักคิดสร้างสรรค์ที่ว่า "การเห็นตัวอย่างการกระทำที่ดี" เป็นบทบาทที่เด่นกว่าบ่อเกิดด้าน "การได้รับการแนะนำอบรมด้วยวาจา" (ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์. 2541 : 171 – 172) ดังนั้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหารจึงรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนจึงอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ ในขณะที่นักเรียนเตรียมทหารรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่านิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มาจากโรงเรียนที่หลากหลายประเภท เห็นแบบอย่างของครูอาจารย์ที่แตกต่างกัน มีทั้งแบบอย่างที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แม้การเห็นแบบอย่างจะสำคัญกว่าคำพูดดังคำกล่าวที่ว่า "การกระทำดังกว่าคำพูด" (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542 : ออนไลน์) แต่การเห็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมก็อาจมีอิทธิพลไม่น้อยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน เนื่องจากความใกล้ชิดระหว่างครูกับศิษย์ที่มีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง ย่อมส่งผลกระทบต่อศิษย์ทั้งด้านที่ดีและไม่ดีได้ง่าย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542 : ออนไลน์) แหล่งที่มาของการเรียนรู้ คือ โรงเรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ความเข้มข้นของการอบรมบ่มนิสัย โดยการเห็นแบบอย่างที่ดีของครูอาจารย์ในโรงเรียนก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกันทำให้นิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์จึงรับรู้ "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกันข้ามกับนักเรียนเตรียมทหาร ที่มาจากสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่หล่อหลอมให้ทุกคนมีคุณลักษณะอย่างเดียวกัน คือ มีความสมบูรณ์ในเรื่องของคุณลักษณะทหารเป็นผู้มีความรู้ลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม ดังปรัชญาของโรงเรียนที่เน้น "สามัคคี มีความรู้คู่คุณธรรม" ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีคุณสมบัติแตกต่างจากนักเรียนภายนอก ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนทหาร – ตำรวจ เปรียบเสมือนดั่งองค์พระที่งดงามเปล่งรัศมีเป็นที่เคารพแก่บุคคลที่พบเห็น (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) ด้วยเหตุนี้นักเรียนเตรียมทหาร จึงมีโอกาสได้พบเห็นแบบอย่างที่หล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจากผู้ฝึก ครูอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนต่างรุ่น ฯลฯ ซึ่งนักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนจะต้องได้รับการฝึกอย่างเข้มข้น ตามความมุ่งหมายของระบบนักเรียนใหม่ที่เน้นการเสริม

สร้างอุปนิสัยอดทน อดกลั้นต่อความกดดัน และความยากลำบากที่ต้องประสบ รวมถึงการฝึกปฏิบัติตลอด 18 สัปดาห์ของนักเรียนเตรียมทหารใหม่ที่เน้นการสร้างบุคลิกความเป็นนักเรียนเตรียมทหาร การเพิ่มพูนบุคลิกเพื่อการแต่งเครื่องแบบ ตลอดจนการฝึกมารยาท เช่น ห้ามนักเรียนตรียมทหารใหม่ยืนกอดอก มือไพล่หลัง หรือเท้าสะเอวต่อหน้านักเรียนชั้นสูงกว่าเป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นการเรียนที่เหนื่อยยากกว่าเรียนโรงเรียนธรรมดา เพราะไม่ได้เรียนอย่างเดียว แต่มีการฝึกให้มีความอดทน เสียสละคิดถึงประเทศชาติ ราชบัลลังก์และประชาชนก่อนคิดถึงตนเอง (ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ. 2548 : 18) นอกจากนี้นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องอยู่หอพักของโรงเรียนซึ่งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร และได้ใช้ชีวิตร่วมกันตลอดเวลาทำให้นักเรียนเตรียมทหารได้เห็นแบบอย่างความประพฤติปฏิบัติที่ดี ซึ่งการที่บุคคลได้พบได้สัมผัสแบบอย่างต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เป็นเหตุให้เกิดการซึมซับและหล่อหลอมเป็นพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นในบุคคลนั้นได้ง่าย อีกทั้งภารกิจของโรงเรียนที่มุ่งให้นักเรียนเตรียมทหารมีคุณสมบัติ และทัศนคติพื้นฐานพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้าทั้งในด้านความรู้ อุปนิสัย และคุณสมบัติของผู้นำหน่วย (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1) ส่งเสริมให้นักเรียนเตรียมทหารได้ฝึกปฏิบัติและเห็นแบบอย่างการฝึกมากกว่านิสิตนักศึกษา หรือนักเรียนทั่วไป ดังนั้น นักเรียนเตรียมทหารจึงรับรู้ “สมบัติผู้ดี” โดยภาพรวมในการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างอยู่ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ “สมบัติผู้ดี” ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เมื่อครั้งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) และนักเรียนเตรียมทหารในแต่ละประเด็นปรากฏผลดังนี้

2.1 ความสำคัญต่อสังคมไทย

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) รับรู้ว่า “สมบัติผู้ดี” มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ น่าจะเป็นเพราะว่า “สมบัติผู้ดี” เป็นเรื่องของมารยาทไทย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธและเป็นตำราที่ใช้สอนเรื่องมารยาท จริยธรรมในโรงเรียน (แพทริค โจรี. 2545 : ออนไลน์) ประกอบกับกรอบพฤติกรรมใน “สมบัติผู้ดี” นอกจากจะเน้นที่กิริยาการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา และใจที่เหมาะสมงดงามในลักษณะปัจเจกชนแล้ว ยังเน้นถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การคำนึงถึงส่วนรวม (ไม่ทำเสียงดังหรือพูดคุยในที่ประชุม) ความรับผิดชอบ (ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ไม่บกพร่อง เช่น มีหน้าที่บังคับก็ต้องบังคับ มีหน้าที่ทำตามก็ต้องทำตาม) เป็นต้น ดังนั้นหากผู้คนในสังคมปฏิบัติตามกรอบพฤติกรรมใน “สมบัติผู้ดี” ทั้ง 120 ข้อ ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคม ไม่ก่อให้เกิดโทษหรือเกิดปัญหาอย่างที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ลัทธิบริโภคนิยม การหลงติดในอบายมุข การไม่มีสัมมาคารวะ ฯลฯ (อมรรัตน์ เทพกำปนาท. 2548 : 23) ซึ่งมีผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของบ้านเมืองตลอดจนความมั่นคงของ

ชาติหรืออีกนัยหนึ่ง กล่าวได้ว่า "สมบัติผู้ดี" คือ ความเจริญหรือการบรรลุผลของคนที่มีลักษณะน่าปรารถนา 10 ประการ (วาสนา บุญโสภา. 2548 : ออนไลน์) ซึ่งหมายรวมถึงการประพฤติปฏิบัติดีทั้งกาย วาจา และความคิด คือ ทำดี พูดดี คิดดี ของคนในสังคม อันมีผลและมีความสำคัญต่อสังคมทุกสังคม ดังนั้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ทั้งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนเตรียมทหาร จึงรับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความสำคัญต่อสังคมไทยไม่แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

2.2 ความจำเป็นต่อวิชาชีพ

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" มีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน (ด้านที่ 2 – 4, 6, 8 และ 9) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ และพบความแตกต่างกันใน 4 ด้าน (ด้านที่ 1, 5, 7 และ 10) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 5 (ค > ข) และ 7 (ข > ค) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 (ก > ค) และด้านที่ 10 (ก > ค) น่าจะเป็นเพราะว่าทั้ง ก ข และ ค เห็นความจำเป็นของการมีคุณลักษณะ "สมบัติผู้ดี" ว่าส่งผลต่อการทำงานและการประกอบอาชีพ เนื่องจาก "สมบัติผู้ดี" มีความหมายว่า ความเจริญหรือการบรรลุผลของคนที่มีลักษณะน่าปรารถนา 10 ประการ (วาสนา บุญโสภา. 2548 : ออนไลน์) ซึ่งครอบคลุมถึงการทำดี พูดดี คิดดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 13) จึงทำให้การรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกันถึง 6 ด้าน มีแตกต่างกันเพียง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 (ด้านการรักษากิริยาเรียบร้อย) ด้านที่ 5 (ด้านการเป็นผู้สง่างาม) ด้านที่ 7 (ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี) และด้านที่ 10 (ด้านการไม่ประพฤติชั่ว) ซึ่งในด้านที่ 1 ด้านการรักษากิริยาเรียบร้อยนั้นเป็นด้านที่ ก แตกต่างจาก ข (ก > ข) และ ค แตกต่างจาก ก (ก > ค) อาจเป็นไปได้ว่า ก เป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเน้นความเป็นครู และอาจได้รับการฝึกเข้มในความเป็นครูเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ในการเป็นผู้มีกิริยาเรียบร้อย จึงรับรู้ "สมบัติผู้ดี" ว่ามีความจำเป็นต่อวิชาชีพมากกว่า ข ซึ่งเป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ที่อาจเน้นความเข้มที่สาขาวิชาเอกที่ศึกษา และ ค ซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารที่มุ่งเน้นความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำมากกว่าความเรียบร้อย จึงทำให้ ก รับรู้ "สมบัติผู้ดี" ในด้านที่ 1 มากกว่า ข และ ค

2.3 ระดับการแสดงออก

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีระดับการแสดงออกตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 (ด้านการเป็นผู้มีจิตใจดี) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ แต่พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน (ด้านที่ 1 – 6, 8 – 9 และ 10) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 2 และ 10 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 – 6 และ 8 (ค > ก) น่าจะเป็นเพราะว่า ด้านที่ 7 ด้านการเป็นผู้มี

จิตใจดี เป็นด้านที่ ก, ข และ ค เห็นว่าสำคัญกว่าด้านอื่นๆ และส่งผลต่อการแสดงออก เพราะการกระทำต้องเริ่มที่ใจก่อน ดังคำกล่าวที่ว่า "ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว" ทำให้ ก, ข และ ค จึงมีระดับการแสดงออกตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกันในด้านที่ 7 ส่วนที่พบความแตกต่างกันทั้ง 9 ด้านที่เหลือ คือ ด้านที่ 1 – 6, 8 – 9 และด้านที่ 10 น่าจะเป็นเพราะว่า ทั้ง ก, ข และ ค มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการรับรู้ โดย ก และ ข รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ ค รับรู้ว่า "สมบัติผู้ดี" โดยภาพรวมมีระดับการแสดงออกอยู่ในระดับสูง อันเป็นผลจากสถานที่เรียน (โรงเรียน) บ้าน (หอพักของโรงเรียนสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร) วิธีการ ทั้งการสั่งสอนและการเห็นแบบอย่างการแสดงออกตามแนว "สมบัติผู้ดี" ของกลุ่มคนทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันจึงทำให้พบความแตกต่างกันใน 9 ด้าน ดังกล่าว

2.4 การเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 3, 7 – 10) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ และพบความแตกต่างใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 – 2, 4 – 6) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 2, 4 และ 5 (ค > ข) และ ก แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 2, 4 และ 6 (ค > ก) น่าจะเป็นเพราะว่า ก และ ข เป็นนิสิตที่พักอยู่กับครอบครัว (บ้าน) ไม่ได้เป็นนักเรียนประจำหอพักเหมือน ค และมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนกัน ซึ่งต่างจาก ค ที่มาจากโรงเรียนเตรียมทหาร แม้จะมีหลักสูตรการศึกษาที่อิงการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ก็มีลักษณะเฉพาะที่มุ่งเน้นการสร้างคุณลักษณะพิเศษ อันเป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนทหาร – ตำรวจ ได้แก่ ความสมบูรณ์พร้อมในเรื่องของคุณลักษณะทหารเป็นผู้มีความรู้ ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรม เปรียบดังองค์พระที่งดงามเปล่งรัศมีเป็นที่เคารพแก่บุคคลที่พบเห็น (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่าง ก และ ข ในทุกด้าน ในขณะที่ ข แตกต่างจาก ค และ ก แตกต่างจาก ค และเป็นความแตกต่างในลักษณะ ค > ข และ ค > ก ซึ่งน่าจะเป็นผลจากการที่ ค อยู่หอพัก (บ้าน) ของโรงเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากครูอาจารย์ เพื่อนร่วมหอ โดยการสั่งสอนมากกว่า ก และ ข ทั้งนี้เพราะ ค ต้องผ่านการฝึกอย่างเข้มข้นโดยตลอด แม้จะเป็นเวลาอยู่ประจำในหอพักก็ตาม อีกทั้งการอยู่หอพักจะช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิต และทักษะสังคม (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2548 : ออนไลน์) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จึงทำให้พบความแตกต่างใน ค ซึ่งแตกต่างจาก ก และ ข โดย ค > ก และมากกว่า ข

2.5 การเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากบ้านโดยการเห็น

แบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน (ด้านที่ 7, 9 – 10) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ แต่พบความแตกต่างกันใน 7 ด้าน (ด้านที่ 1–6 และ 8) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก ไม่แตกต่างจาก ข ในทุกด้าน ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 – 6 (ค > ก) น่าจะเป็นเพราะว่า ก และ ข มีลักษณะโดยทั่วไปไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ทั้ง ก และ ข เป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เหมือนกันแม้จะต่างสังกัดคณะก็ตาม เป็นนิสิตที่จบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน และเป็นนิสิตที่พักอาศัยอยู่กับบ้าน การเห็นแบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" จึงน่าจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันทำให้ ก และ ข ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ในขณะที่ ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2 – 6 โดย ค > ข และมากกว่า ก ทั้งนี้เพราะ ค เป็นนักเรียนเตรียมทหารซึ่งมาจากโรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายพิเศษ คือ เป็นศูนย์รวมของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนของเหล่าทัพ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จึงมุ่งจัดการศึกษาอบรมและฝึกในเบื้องต้นรวมกันเพื่อให้ทุกคนได้รู้จักคุ้นเคย สามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิดจิตใจร่วมกันแต่เยาว์วัย (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1 – 10) ด้วยภารกิจเช่นนี้ จึงทำให้นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องอยู่หอพักของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านของทุกคน การฝึกอย่างเข้มข้นเพื่อผ่านกระบวนการหล่อหลอมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนเตรียมทหาร ทั้งในเรื่องของมารยาทและกิจกรรมต่างๆ ในหอพักทำให้นักเรียนเตรียมทหาร (ค) ได้มีโอกาสเห็นตัวอย่าง แบบอย่างที่ดีของผู้ฝึก ครูอาจารย์และเพื่อน มากกว่านักเรียนทั่วไปจึงทำให้พบความแตกต่างใน ค > ข ในทุกด้าน และแตกต่างจาก ก ถึง 5 ด้าน โดย ค > ก

2.6 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอน

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน (ด้านที่ 6 – 10) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานฯ และพบความแตกต่างกันใน 5 ด้าน (ด้านที่ 1 – 5) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 1 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในด้านที่ 1, 4 และ 5 (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 2, 3 (ค > ก) น่าจะเป็นเพราะว่า ก เป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ.สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่เน้นความเข้มแข็งในการเป็นครู จึงให้ความสำคัญ "สมบัติผู้ดี" ในด้านการรักษากิริยาเรียบร้อย (ด้านที่ 1) มากกว่า ข ซึ่งเป็นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ที่อาจเน้นความเข้มข้นของการศึกษาในสาขาวิชาเอกมากกว่า ส่วน ข แตกต่างจาก ค และ ค แตกต่างจาก ก โดย (ค > ข) และ (ค > ก) ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ค เป็นนักเรียนเตรียมทหารมีความแตกต่างในเรื่องของสภาพโรงเรียน จุดมุ่งหมาย และวิธีการการอบรมสั่งสอน ที่มีลักษณะเฉพาะตามหลักปรัชญาที่เน้น "สามัคคี มีความรู้ คู่คุณธรรม" การได้รับการฝึกเพื่อเตรียมพร้อมให้มีคุณสมบัติของผู้นำหน่วย พร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้า

(โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 1) ซึ่งแตกต่างจาก ก และ ข ดังคำกล่าวที่ว่า "คนเรียนโรงเรียนเตรียมทหารจะเหนื่อยยากกว่าโรงเรียนธรรมดา เพราะไม่ได้เรียนหนังสืออย่างเดียว แต่มีการฝึกให้มีความอดทน เสียสละ คิดถึงประเทศชาติ ราชบัลลังก์ และประชาชนก่อนที่จะคิดถึงตัวเอง" (ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ. 2548 : 18) ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการสั่งสอนตามแนว "สมบัติผู้ดี" ของ ค แตกต่างจาก ก และ ข โดย ค > ก และมากกว่า ข

2.7 การเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่าง

นิสิตหลักสูตร กศ.บ. สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ก) นิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ (ข) และนักเรียนเตรียมทหาร (ค) มีการเรียนรู้จากโรงเรียนโดยการเห็นแบบอย่างตามแนว "สมบัติผู้ดี" แตกต่างกันในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานฯ โดย ก แตกต่างจาก ข ในด้านที่ 10 (ก > ข) ข แตกต่างจาก ค ในทุกด้าน (ค > ข) และ ค แตกต่างจาก ก ในด้านที่ 1 – 6 และ 8 – 10 (ค > ก) น่าจะเป็นเพราะว่า ก, ข และ ค มาจากโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นแบบอย่างที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ก และ ข มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่หลากหลาย แม้จะใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนกัน แต่อาจแตกต่างกันในรายละเอียด เพราะแต่ละโรงเรียนย่อมมีหลักสูตรของสถานศึกษา รวมทั้งอาจแตกต่างกันในเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งจัดเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4 – 8) อีกทั้ง ค เป็นนักเรียนจากโรงเรียนเตรียมทหารที่มีลักษณะเฉพาะของการจัดตั้งโรงเรียนในการเป็นศูนย์รวมของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนของเหล่าทัพ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ เป็นสุภาพบุรุษ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม (โรงเรียนเตรียมทหาร. ม.ป.ป. : 14 – 16) ทำให้การเรียนรู้ที่ ก, ข และ ค ได้รับจากการเห็นแบบอย่างของครูอาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนตามแนว "สมบัติผู้ดี" แตกต่างกันในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญแก่การพัฒนาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ให้มากขึ้น โดยถือว่าเป็นความงามอย่างไทย

2. สถานศึกษาที่มิได้จัดการศึกษาในระบบอยู่ประจำ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีคุณสมบัติผู้ดีให้เข้มแข็งทั่วถึงและสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของการสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน ตลอดจนการทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

3. ครอบครัวควรให้ความสนใจอบรมกล่อมเกลานักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้เรียนรู้และแสดงออกตามแนว "สมบัติผู้ดี" ให้มากยิ่งขึ้น

4. สื่อสารมวลชนควรนำเสนอเนื้อหาสาระ รวมทั้งผลิตสื่อที่เกื้อกูลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ให้มากยิ่งขึ้น

5. ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการหลักสูตร กศ.บ. ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะเกี่ยวกับ "สมบัติผู้ดี" ให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม ทั้งนี้ควรให้ความเอาใจใส่กับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. นอกสังกัดคณะศึกษาศาสตร์เป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในทำนองนี้อีก โดยประยุกต์ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงมานุษยวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาโดยเน้นการเปรียบเทียบตามตัวแปรอิสระที่สำคัญอื่นๆ เช่น เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับสติปัญญา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น

3. ควรทำการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา เพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ "สมบัติผู้ดี" ตามวัยของผู้เรียน

4. ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงประเมินโครงการ ของโครงการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาต่างๆ ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เช่น โครงการโรงเรียนอยู่ประจำ โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ฯลฯ ว่าประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างคุณลักษณะ "สมบัติผู้ดี" ตามวัยของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลพรรณ ชีวพันธุศรี. (2548, 11 ธันวาคม). "แห่จองคิว – กวดวิชา," *ไทยรัฐ*, หน้า 19.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *สอนอย่างไรให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

----------. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนสังกัดกองการศึกษา สงเคราะห์ กรมสามัญศึกษา.* การประชุมวิชาการการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วันที่ 18 – 19 กันยายน 2546. นนทบุรี : โรงพิมพ์เจริญผล.

----------. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

----------. (2546). *สมบัติผู้ดี.* หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. พิมพ์ครั้งที่ 31. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). *ครูต้องเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c1116.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

----------. (2542). *รื้อฟื้นจริยธรรมครูไทยสู่การสร้างคนรุ่นใหม่.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c112.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

----------. (2543). *ครอบครัว : แนวร่วมสำคัญของการเรียนรู้.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c1108.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

เกษม ตันติผลาชีวะ และกุลยา ตันติผลาชีวะ. (2548). *สุขภาพจิตในครอบครัว.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c1368.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

จรรยา เศรษฐบุตร, อัญชลี วรางค์รัตน์ และจิรกิต บุญชัยวัฒนา. (2541). *รายงานการสำรวจสภาวะเยาวชนไทย พ.ศ. 2541.* นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรินทร์ นพรัตน์. (2537). *ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับขบวนการสอนพลศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมความมีคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า. (2493). *ชุมนุมจุลจักรสาร พ.ศ.2482 – 2493,* เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อุดม.

ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม. (2527).*พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู.* กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.

ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์. (2541). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาลักษณาการนักคิดสร้างสรรค์และขั้นตอนการคิดสร้างสรรค์ : กรณีนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ นักเรียนวิทยาศาสตร์คัดสรร ผู้ใหญ่นักประดิษฐ์ และนักเรียนนักประดิษฐ์.* กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2524). *รายงานการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทย.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงพร พิณธุรักษ์. (2545). *การศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ. (2548, 8 มกราคม). "พล.ต.ท.วิโรจน์ จันทรังษี หัวหน้าตำรวจพันธุ์พิเศษ," *เดลินิวส์*, หน้า 18.

ทีมการศึกษา. (2548, 12 พฤศจิกายน). "เจาะขุมปัญญาเยี่ยมสถานศึกษา," *ไทยรัฐ*, หน้า 15.

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ. (2546). *สภาวะของครอบครัวในประเทศไทยในอดีตก่อน พ.ศ. 2539 และในอนาคตหลัง พ.ศ. 2539 – 2546.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/ca1053.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

นวลละออ สุภาผล. (2534). *ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์. (2548, 9 ธันวาคม). "ราชมงคลวอนผู้จัดละครผุดสำนึกเพื่อสังคมมืด," *เดลินิวส์*, หน้า 27"

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544). *ปลดแอก! ทาสระบบโรงเรียน.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.childthai.org/library2/cif/c906.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

บันเทิง เพียรค้า. (2544). *บทบาทของครอบครัวกับการจัดระเบียบสังคม.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c2546.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

ประยูรศรี มณีสร. (2532). *จิตวิทยาวัยรุ่น.* พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท.

ประสพ เรียงเงิน. (2544). *การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม : ภาระและความรับผิดชอบของใคร?.* (ออนไลน์). http://www.childthai.org/cic/c2547.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

ประสาน ทิพย์ธารา. (2521). *พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

ปัทมา ศิริเวช และคณะ. (2541, กรกฎาคม–กันยายน) "สภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นที่ทำผิดกฎหมาย," *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.* 43(3) : 217 – 225.

เปรม ดิณสูรานนท์. (2548, 10 ธันวาคม). "ตอบแทนคุณแผ่นดิน สร้างถิ่นไทยใสสะอาด," เดลินิวส์, หน้า 3.

พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์. (2548, 13 ตุลาคม). "วิธีฝึกลูกให้เป็นคนดี – เรียนรู้เก่ง," *เดลินิวส์*, หน้า 21.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2529). *พุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิกุล สีหาพงษ์. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์วิธีการสอนวิชา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา*. การประชุมวิชาการการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วันที่ 18 – 19 กันยายน 2546. นนทบุรี : โรงพิมพ์เจริญผล.

แพทริด โจรี. (2545). *การสร้างความเป็นชาติไทยผ่านสิ่งประดิษฐ์เรื่องมารยาท*. (ออนไลน์). http://www.midnigtuniv.org/midnight2545/document9573.html. วันที่สืบค้น 2 ธันวาคม 2548.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). *งานหอพักนักศึกษา*.(ออนไลน์).http://www.stu–aff.oop.cmu.ac.th/dorm/ วันที่สืบค้น 19 ธันวาคม 2548.

มหาวิทยาลัยบูรพา. (2548). *วัตถุประสงค์ในการจัดหอพัก*. (ออนไลน์). http://stu–aff.buu.ac.th/dormweb3/indexdorm.html. วันที่สืบค้น 19 ธันวาคม 2548.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2548). *การดำเนินงานหอพักนักศึกษา*. (ออนไลน์). http://www.2.psu.ac.th/presidentoffice/studaffairs/domtory/info/app.asp/ วันที่สืบค้น 19 ธันวาคม 2548.

----------. (2548). *กิจกรรมพัฒนานักศึกษาหอพัก*. (ออนไลน์). http://www.sut.ac.th/dsa/unit/dorms. วันที่สืบค้น 19 ธันวาคม 2548.

มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว. (2548). *สถาบันครอบครัว*. (ออนไลน์). http://www.familynetwork.or.th/familynetwork/home/abou.php. วันที่สืบค้น 2 ธันวาคม 2548.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์. (2548, 2 กันยายน). "หมายเหตุประชาชน," *เดลินิวส์*, หน้า 8.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

รุ่ง แก้วแดง. (2548, 1 ธันวาคม). "ผลวิจัยของโครงการศึกษาการสร้างและพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์," *ไทยรัฐ*, หน้า 15.

โรงเรียนเตรียมทหาร. (ม.ป.ป.). *การเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร*. นครนายก : โรงเรียนเตรียมทหาร.

----------. (ม.ป.ป.). *ระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่*. นครนายก : โรงเรียนเตรียมทหาร.

เลิศพร ภาระสกุล. (2516). *การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา บุญโสภา. (2548). *สมบัติผู้ดี*. (ออนไลน์). http://www.sca/2thai.orglsara/sara029.htm. วันที่สืบค้น 2 ธันวาคม 2548.

วิรัช วรรณรัตน์. (2523, กรกฎาคม). "สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก," *วารสารครู*. 5(7) : 12 – 13.

สถาบันเด็ก. (2541). *การดูแลเด็กด้านจิต – สังคม*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.childthai.org/cic2/cc017.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

----------. (2545). *ผลการวิจัยเชิงสำรวจภาคสนามในโครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตของเยาวชนไทย*. (ออนไลน์). http://www.childthai.org./cic/ca172.htm. วันที่สืบค้น 11 ธันวาคม 2548.

สมคิด ลือประดิษฐ์ และสมนึก ลือประดิษฐ์. (2548, 25 พฤศจิกายน). "โรงเรียนอัมพรไพศาล ปลูกฝังจริยธรรมเยาวชน," *เดลินิวส์*, หน้า 36.

สาวิตรี ทยานศิลป์. (2544, กรกฎาคม). "อิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น," *วารสารประชากรและสังคม*. 10(1) : 43 – 56.

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2548). *วัฒนธรรมในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนงนาฏ ใบแสง. (2545). *รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินคุณภาพภายนอกด้านกระบวนการตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. การประชุมวิชาการการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วันที่ 18 – 19 กันยายน 2546. นนทบุรี : โรงพิมพ์เจริญผล.

อมรรัตน์ เทพกำปนาท. (2548, 13 กันยายน). "ค่านิยมแบบไหนที่คนไทยปรารถนา," *เดลินิวส์*, หน้า 23.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2548, 2 กันยายน). "วัน ไนท์ สแตนด์ กับวัยรุ่นไทยยุคนี้," *เดลินิวส์*, หน้า 8.

อรพินท์ ชูชม. (2522). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อาภา จันทรสกุล. (2538). *ชีวประวัติพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)*. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.

Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw – Hill Book Company.

Farser, John Munro. (1962). *Industrial Psychology*. New York : Macmillan.

ภาคผนวก

แสดงผลการพิจารณาข้อกระทงต่างๆ ของ "สมบัติผู้ดี" โดยผู้เชี่ยวชาญ
และค่าดัชนีความสอดคล้อง

ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5				1	2	3	4	5	
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	2	29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	3	30	+1	+1	+1	0	+1	.80
	3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		33	+1	0	0	+1	+1	.60
	6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		36	0	+1	0	+1	+1	.60
	9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		37	+1	+1	0	+1	+1	.80
	10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		41	+1	+1	0	+1	+1	.80
	14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		42	+1	+1	+1	0	+1	.80
	15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		43	0	+1	0	+1	+1	.60
2	16	+1	+1	0	+1	+1	.80	4	44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		46	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		48	+1	0	+1	+1	+1	.80
	21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		49	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		50	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		51	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		52	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		53	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		54	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		55	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		56	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

แสดงผลการพิจารณาข้อกระทงต่างๆ ของ "สมบัติผู้ดี" โดยผู้เชี่ยวชาญ
และค่าดัชนีความสอดคล้อง

ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5				1	2	3	4	5	
4	57	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	8	85	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	58	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		86	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	59	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		87	+1	+1	+1	0	+1	.80
	60	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		88	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	61	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		89	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	62	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		90	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	63	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		91	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	64	+1	+1	+1	0	+1	.80		92	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	65	+1	+1	0	0	+1	.60		93	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	66	+1	0	+1	+1	+1	.80		94	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	67	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		95	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	68	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		96	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	69	+1	0	+1	+1	+1	.80	9	97	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	70	+1	+1	+1	0	+1	.80		98	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	71	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		99	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	72	+1	+1	+1	+1	0	.80		100	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	73	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		101	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	74	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		102	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	75	+1	+1	+1	0	+1	.80		103	+1	+1	+1	0	+1	.80
	76	+1	+1	+1	0	+1	.80		104	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	77	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		105	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	78	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		106	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	79	+1	0	+1	+1	+1	.80		107	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	80	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		108	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	81	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		109	+1	+1	0	+1	+1	.80
	82	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		110	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	83	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	10	111	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	84	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		112	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

แสดงผลการพิจารณาข้อกระทงต่างๆ ของ "สมบัติผู้ดี" โดยผู้เชี่ยวชาญ
และค่าดัชนีความสอดคล้อง

ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5				1	2	3	4	5	
10	113	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	10	117	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	114	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		118	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	115	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		119	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	116	+1	+1	+1	+1	+1	1.00		120	+1	+1	0	0	+1	.60

แสดงค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ประเด็น	ค่าสถิติ*	ด้าน**									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ความสำคัญต่อสังคมไทย	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	3.59	3.65	4.19	3.67	1.03	1.88	1.29	5.13	1.57	4.15
	s_i^2	51.40	45.62	52.44	73.36	2.05	15.66	7.62	73.29	19.62	37.76
	α	.963	.955	.969	.969	.875	.949	.912	.975	.938	.967
ความจำเป็นต่อวิชาชีพ	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	2.95	2.46	1.46	2.73	1.07	1.04	1.91	3.12	3.81	1.26
	s_i^2	42.16	30.78	18.31	54.65	2.13	8.65	11.24	43.32	47.57	11.47
	α	.961	.960	.928	.976	.948	.913	.938	.963	.971	.941
ระดับการแสดงออก	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	3.82	5.11	4.54	4.58	1.71	2.91	2.53	3.79	3.93	2.26
	s_i^2	54.62	63.91	56.70	91.50	3.41	24.28	14.87	54.22	49.15	20.51
	α	.957	.980	.961	.963	.878	.956	.957	.966	.956	.953
การเรียนรู้จากบ้าน (สั่งสอน)	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	4.66	4.79	4.57	4.62	1.27	3.18	1.33	3.78	1.61	2.30
	s_i^2	66.61	59.91	57.14	92.45	2.55	26.52	7.82	53.98	32.28	20.92
	α	.970	.974	.984	.971	.865	.967	.927	.969	.956	.951
การเรียนรู้จากบ้าน (แบบอย่าง)	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	3.72	3.63	3.65	2.88	1.04	3.57	3.41	4.45	2.50	3.13
	s_i^2	53.20	45.39	45.67	57.64	2.09	29.73	20.06	63.64	50.14	28.43
	α	.967	.949	.963	.969	.935	.958	.966	.971	.964	.943
การเรียนรู้จากโรงเรียน (สั่งสอน)	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	4.98	4.04	4.25	5.71	2.36	3.52	0.98	6.18	2.18	1.71
	s_i^2	71.21	50.56	53.12	114.1	4.72	29.31	5.76	88.31	43.54	15.59
	α	.974	.972	.969	.979	.885	.957	.926	.969	.962	.943

---

* k = จำนวนข้อ, $\sum s_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนข้อย่อย, s_i^2 = ค่าความแปรปรวนคะแนนรวม, α = ค่าความเชื่อมั่น

** 1 = การรักษากิริยาเรียบร้อย 2 = การไม่แสดงอาการอุจาดลามก 3 = การมีสัมมาคารวะ 4 = การมีกิริยาเป็นที่รัก
5 = การเป็นผู้สง่างาม 6 = การปฏิบัติการงานดี 7 = การเป็นผู้มีจิตใจดี 8 = การไม่เห็นแก่ตัว
9 = การรักษาความสุจริตซื่อตรง 10 = การไม่ประพฤติชั่ว

แสดงค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ประเด็น	ค่าสถิติ*	ด้าน**									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
การเรียนรู้จากโรงเรียน (แบบอย่าง)	k	15	14	14	18	3	9	7	16	14	10
	$\sum s_i^2$	7.33	5.90	6.36	7.56	1.85	2.57	0.44	4.90	3.49	3.03
	s_i^2	104.7	73.81	79.50	151.2	3.71	21.41	16.93	70.03	69.99	27.59
	α	.977	.986	.968	.988	.917	.955	.962	.967	.973	.966

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

* k = จำนวนข้อ, $\sum s_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนข้อย่อย, s_i^2 = ค่าความแปรปรวนคะแนนรวม, α = ค่าความเชื่อมั่น

** 1 = การรักษากิริยาเรียบร้อย 2 = การไม่แสดงอาการอุจาดลามก 3 = การมีสัมมาคารวะ 4 = การมีกิริยาเป็นที่รัก
5 = การเป็นผู้สง่างาม 6 = การปฏิบัติการงานดี 7 = การเป็นผู้มีจิตใจดี 8 = การไม่เห็นแก่ตัว
9 = การรักษาความสุจริตซื่อตรง 10 = การไม่ประพฤติชั่ว